

Eiropas
Komisija

PANORAMA

2018. GADA vasara / Nr. 65

PAR GUDRĀKU
UN VIDEI
NEKAITĪGĀKU
EIROPU PĒC
2020. GADA

LABA KOHĒZIJAS
POLITIKAS
PĀRVALDĪBA

Kohēzijas politika – spēcīgs dzinulis ceļā uz gudrāku nākotni

Reģionālā
politika un
pilsētpolitika

PANORAMA

Šajā numurā...

Žurnāla *Panorama* vasaras izdevumā tiek apsvērtas nākotnes perspektīvas un Eiropas Komisijas ierosinātais budžets 2021.–2027. gada finansēšanas laikposmam. Ievadrakstā izklāstīts, kā ar tajā minētajiem ierosinājumiem varētu reformēt kohēzijas politiku, savukārt ekskluzīvā intervijā ar komisāri Krecu (*Crețu*) iztirzātas galvenās norises un to pamatojums, kam seko viedokļi, ko sākotnēji izteikušas dažādas ieinteresētās personas visā Eiropā.

Šoreiz mēs pievēršamies Īrijai, kas patlaban atzīmē ES dalības 45. gadadienu. Intervijā ar valsts budžeta izdevumu ministru Paskālu Donahju (*Paschal Donohoe*) un īpaši atlasītu projektu apkopojumā tiek atainots, kā ERAF finansējums palīdzējis Īrijai kļūt inovatīvākai un konkurētspējīgākai.

Šajā izdevumā noskaidrots šī gada *RegioStars* konkursa finālam izvirzītais 21 projekts un sniegta sīkāka informācija par nākamo Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļu, kas oktobrī norisināsies Briselē,

un tās tematiku. Atzīmējot Eiropas Kultūras mantojuma gadu, ir aplūkoti arī dažādi ERAF atbalstītie kultūras mantojuma projekti, un foto stāstu sadaļā attēlotas inovācijas Polijā. Mēs sniedzam atskaiti par nesen notikušo labas pārvaldības konferenci un apsekojam dažādas iniciatīvas, kas palīdz veidot administratīvo spēju visā ES, kā arī turpinām sekot sociālajos tīklos slavu ieguvušo Eiropas jauniešu jaunākajiem piedzīvojumiem, šķērsojot kontinentu ES projektā *Road Trip Project* ("Izbrauciens"). Projektu sadaļā ir sniegti piemēri no Itālijas, Francijas un Bulgārijas.

AGNESE MONFRĒ (AGNÈS MONFRET)

Komunikācijas nodaļas vadītāja, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, Eiropas Komisija

Vāka attēls: profesore Valērija Nikolosi (Valeria Nicolosi), Dublinas Trinitijas koledža

04

28

32

44

IEVADRAKSTS	3	VĒSTURISKIE IEGULDĪJUMI REĢIONOS.....	42
IESKATS GAIDĀMAJĀ 2018. GADA EIROPAS REĢIONU UN PILSĒTU NEDĒĻĀ.....	4	LABA PĀRVALDĪBA TUVPLĀNĀ.....	44
IEPAZĪSTINĀM AR <i>REGIOSTARS</i> KONKURSA FINĀLISTIEM..	5	FOTO STĀSTI POLIJĀ.....	50
INTERVIJA AR KOMISĀRI.....	10	KULTŪRAS MANTOJUMS.....	52
PĀRDOMAS PAR KOHĒZIJA POLITIKU PĒC 2020. GADA.....	12	<i>COHESIFY</i> : GŪTIE REZULTĀTI.....	56
ES JAUNIEŠI DODAS IZBRAUKUMĀ.....	28	PROJEKTI NO BULGĀRIJAS, ITĀLIJAS UN FRANCIJAS.....	60
ĪRIJU PĀRŠALC INOVĀCIJAS.....	32	PROGRAMMA.....	63

IEVADRAKSTS

Eiropas Komisija 29. maijā iepazīstināja ar saviem priekšlikumiem, tādējādi aizsākot jauno kohēzijas politiku. Tā joprojām ir Eiropas spēcīgākā ieguldījumu politika, kuras budžets septiņiem gadiem ir EUR 373 miljardi, kaut arī *Brexit* iecirta pamatīgu robu budžetā un radās jauni sarežģījumi.

Ar prieku paziņoju, ka visi ES reģioni saņems kohēzijas politikas ieguldījumus, kas tiem palīdzēs īstenot mūsu kopīgās ES prioritātes un ieviest ES solidaritāti ikvienā Eiropas nostūrī, ļaujot visiem reģioniem, pilsētām un pierobežas reģioniem izmantot iespējas, ko sniedz pasaulē lielākais iekšējais tirgus.

Topošās kohēzijas politikas uzdevums būs veidot gudrāku, spēcīgāku un gādīgāku Eiropu ar mūsdienīgiem ieguldījumiem galvenokārt gudrā rūpniecības pārkārtošanās procesā, lai risinātu pasaules ekonomikas problēmas, kā arī zaļajā izaugsmē un pārejā uz mazoglekļa ekonomiku. Vienlaikus turpināsim savu apņemšanos veidot Eiropu sociālāku un ciešāk savienotu, lai to pietuvinātu iedzīvotājiem.

Jaunās kohēzijas politikas prioritātes ir jomas, kurās visvairāk vajadzīgi ieguldījumi, proti, reģioni, kas joprojām netiek galā ar zemiem ienākumiem vai augstu bezdarba līmeni, īpaši jauniešu vidū, un migrācijas problēmu pārņemtie reģioni.

Visbeidzot, runājot par iespējām, mēs spersim soli tuvāk robežu pārvarēšanai pašā Eiropas Savienībā, veicinot starpreģionu inovatīvus ieguldījumus, vairāk pievēršoties iestāžu sadarbībai un ieguldot sabiedriski nozīmīgos kopīgos pakalpojumos. Tāpat kohēzijas politikai joprojām rūp pilsētas, jo ir pieņemta jauna

Eiropas pilsētiniiciatīva un pilsētu teritorijām atvēlēti vismaz 6% no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem.

Savos priekšlikumos esam raduši zelta vidusceļu starp nepārtrauktības nodrošināšanu un vajadzību pēc reformas. Mēs saglabājam visu līdz šim lietderīgo, kas tagad ir vienkāršots un kļuvis praktiskāks.

Faktiski, ja tiks vienkāršoti programmu izstrādes un teritoriālie rīki, netiks turpināta izraudzīšanās procedūra, tiks ieviests vienotās revīzijas princips un nebūs īpašu procedūru lielajiem projektiem, mēs varēsim gūt rezultātus daudz ātrāk. Svarīgi ir uzticēties iestāžu pieredzei un samazināt birokrātisko slogu, nevis pienākumus. Īsāk sakot, galvenais mērķis ir uzlabot rezultātus un atbildību.

Katrā ziņā kohēzijas politika ar miljoniem īstenotu projektu visā kontinentā, konkrētiem rezultātiem darbvietu ziņā, nodrošinātu ātrāku internetu un drošāku dzeramo ūdeni ir arī labākais veids, kā iedzīvotājiem izjust piederību Eiropas projektam. Saskaņoties ar jauniem pārbaudījumiem un piedzīvojot strauju ekonomikas atveseļošanos, mums jāsniedz ieguldījums kopīgā nākotnē ES reģionu un savu bērnu labā. ■

KORINA KRECU (CORINA CREȚU)
Eiropas Reģionālās politikas komisāre

2018. gada Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa

Šī gada 8.–11. oktobrī Briselē, Beļģijā norisināsies 16. Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa, kurā paredzēts iesaistīt ap 6000 dalībnieku, lektoru un žurnālistu. Līdztekus darbsemināriem, 150 darba sesijām, izstādēm un tīklu veidošanas pasākumiem, kuri notiks Briselē, no 2018. gada septembra līdz decembrim visā Eiropā tiks rīkoti arī vietējā līmeņa pasākumi.

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa ir reģionālo un vietējo iestāžu galvenais gada notikums. To rīko Eiropas Reģionu komiteja (CoR) un Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts (REGIO ĢD), un tā ir kļuvusi par unikālu reģionālās politikas ieinteresēto personu saziņas un tīklu veidošanas platformu, kurā iesaistās reģioni un pilsētas ne vien no visas Eiropas, bet arī ārpus tās robežām.

Pasākuma mērķis ir apvienot reģionālās politikas pārstāvjus, veidotājus, ekspertus un praktizētājus, kā arī ieinteresētās personas un plašsaziņas līdzekļus, lai apspriestu problēmas, kas kopīgas Eiropas reģioniem un pilsētām, un meklētu iespējamus risinājumus.

Nākotnes perspektīvu apsvēšana

2018. gadā kohēzijas politika atzīmēs 30. gadadienu, kura tiks aizvadīta intensīvu apspriežu gaisotnē, diskutējot par ES nākotnes prioritātēm un nākamo politikas daudzgadu budžetu 2021.–2027. gadam. Kalpojot par spēju veidošanas, sadarbības, pieredzes un paraugprakses apmaiņas platformu tiem, kuri īsteno ES kohēzijas politiku un pārvalda tās finanšu instrumentus, Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļā apsvērs politikas nākotni plašākā kontekstā, ņemot vērā jaunākos pētījumus un trešo valstu un starptautisku organizāciju viedokļus.

Šogad apspriežu galvenā tēma būs svarīgi ES politikas jautājumi: priekšlikums nākamajai daudzgadu finanšu shēmai un attiecīgajiem likumdošanas instrumentiem, ko Eiropas Komisija ierosināja 2018. gada maijā, un Eiropas Parlamenta vēlēšanām.

Šajā nedēļā Eiropas Reģionu komiteja pieņems atzinumu par Eiropas nākotni, un tās priekšsēdētājs sniegs runu par stāvokli Eiropas Savienībā.

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļas galvenā tēma ir **“Par spēcīgu ES kohēzijas politiku pēc 2020. gada”**. Tā nodrošina reģioniem un pilsētām platformu, kur apmainīties viedokļiem par ES daudzgadu budžetu un attiecīgajiem tiesību aktu priekšlikumiem, proti, par kohēzijas politiku, lauku attīstību un Eiropas nākotni no reģionālā un vietējā skatupunkta.

Šis ikgadējais pasākums sniedz iespēju uzskatāmi parādīt, ka kohēzijas politika ir sniegusi eiropiešiem reālus un faktiskus uzlabojumus, kā arī uzsvērt vajadzību pēc spēcīgas kohēzijas politikas.

ieguldījumi kohēzijas politikā pēc 2020. gada

Apspriedēs visas nedēļas garumā tiks iztirzāta vajadzība pēc spēcīgas kohēzijas politikas pēc 2020. gada, lai pārvarētu strukturālos šķēršļus, palielinātu cilvēkkapitālu un uzlabotu dzīves kvalitāti. Tiks risināti arī tādi jautājumi kā izaugsme un reģionālā attīstība, globalizācijas un digitālo pārmaiņu teritoriālā ietekme, klimata pārmaiņu un enerģētikas pārkārtošanas reģionālā dimensija, integrēta teritoriālā attīstība, efektīvas reģionālās un vietējās stratēģijas attiecībā uz jaunatni, migrantu integrācija, kā arī sociālā atstumtība. Apspriežot ES reformu, jāņem vērā arī kohēzijas politikas pārvaldības problēmas. ■

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļai var reģistrēties no 2018. gada 9. jūlija. Plašāku informāciju, programmas aprakstu un ziņas par saistītajiem vietējiem pasākumiem skatiet pasākuma tīmekļa vietnē www.regions-and-cities.europa.eu

REGIO STARS

2 0 1 8

2018. gada *RegioStars* balvas reģionālajiem veiksmes stāstiem

Šogad ekspertu grupa, kas vērtēja *RegioStars* balvu pretendentes, konkursa finālam izvirzīja 21 Eiropas izcilāko reģionālo projektu piecās kategorijās. Godalgas uzvarētājiem tiks pasniegtas 9. oktobrī – laikā, kad notiks 2018. gada Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa.

2018. GADA REGIOSTARS BALVAS

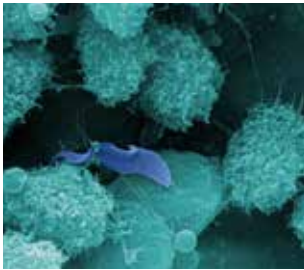
2018. gadā ir šādas balvas kategorijas:

- ATBALSTS VIEDAM RŪPNIECISKĀS PĀRKĀRTOŠANĀS PROCESAM
- ILGTSPĒJAS PANĀKŠANA, NODROŠINOT ZEMU OGLEKĻA EMISIJAS LĪMENI
- LABĀKAS PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA SABIEDRISKAJIEM PAKALPOJUMIEM
- MIGRĀCIJAS RADĪTO PROBLĒMU RISINĀŠANA
- 2018. GADA TĒMA: IEGULDĪJUMS KULTŪRAS MANTOJUMĀ

KONKURSA FINĀLIS

ATBALSTS VIEDAM RŪPNIECISKĀS PĀRKĀRTOŠANĀS PROCESAM

Mikroskopijas un molekulārās attēlveidošanas centrs: Valonija, Beļģija (ERAF)

Mikroskopijas un molekulārās attēlveidošanas centrs (CMMI) ir integrēts preklīniskais attēlveidošanas centrs, kas sniedz pakalpojumus kā pētniekiem, tā uzņēmumiem, lai palīdzētu pilnveidot Valonijas dzīvības zinātņu nozari. Būvums gan pētniecības centrs, gan tehnoloģiju platforma sadarbībā ar rūpniecību, gan arī apmācību vieta, tas uzlabo reģiona ekonomikas izaugsmi un tēlu. <http://www.biopark.be>

Instalação do i3S (i3S instalācija): Ziemeļu reģions, Portugāle (ERAF)

Trīs labi pazīstami Portugāles centri kopīgiem spēkiem izveidojuši valstī lielāko sabiedrības veselības pētniecības centru veselības zinātnēs un medicīnas tehnoloģijās. i3S apkopo zināšanas par sarežģītu veselības jautājumu pamatpētniecību, praktisko un klīnisko pētniecību, izmantojot padziļinātas apmācības un labāku mijiedarbību ar uzņēmumiem, slimnīcām utt., lai uzlabotu iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti.

<https://www.i3s.up.pt/>

RE-CEREAL: Itālija un Austrija (ERAF)

Projekta *Re-Vitalizing Minor and Pseudo-Cereals* ("Sekundārās un pseidolabības atdzīvināšana") mērķis ir Alpu reģionos no jauna ieviest barības vielām bagātus un izturīgus griķus, prosu un auzas, kas neprasa lielus ieguldījumus, lai ar šiem graudaugiem veicinātu veselīgu un ilgtspējīgu uzturu. <https://www.re-cereal.com/en/>

Modernas ilgtspējīgas ražošanas tehnoloģijas: Rietumvelsa un Ielejas, Apvienotā Karaliste (ERAF)

Visu Velsas universitāšu apvienība *ASTUTE* tika izveidota ar mērķi stimulēt ekonomikas izaugsmi un vides ilgtspējību, izmantojot rūpniecību un piemērojot modernas ilgtspējīgas ražošanas tehnoloģijas. Vairāk nekā 300 uzņēmumu jau iesaistījušies rūpniecības un pētniecības sadarbības projektos, kuru skaits pārsniedz 150, tādējādi gūstot iespēju izvērsties un radīt plašu sociālekonomisko ietekmi. www.astutewales.com

Uzņēmējdarbības un koplietoto pakalpojumu centrs (CNSP): Centra reģions, Portugāle (ERAF)

Vietējā mēroga inovāciju un ieguldījumu dzinulis *CNSP* ir piesaistījis 14 informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, kas paredzētas izglītības uzņēmumiem, un kādā mazpilsētā izveidojis 500 augsti kvalificētas darbvietas. Ieguldot pētniecībā un izstrādē un nodrošinot inovatīvus profesionālās pārkvalificēšanās un digitālo prasmju apgūšanas kursus, centrs ir radījis 68 jaunuzņēmumus un atbalstījis vairāk nekā 200 privātā finansējuma projektus. www.cm-fundao.pt

ILGTSPĒJAS PANĀKŠANA, NODROŠINOT ZEMU OGLEKĻA EMISIJAS LĪMENI

Interreg Sudoe ClimACT: SUDOE reģions, Portugāle, Spānija, Francija un Gibraltārs (ERAF)

ClimACT sekmē mazoglekļa ekonomiku skolās, papildinot to ar tādām pieejām kā energoefektivitāte, ilgtspējīgs transports, videi nekaitīgi iepirkumi, resursu taupīšana un uzvedības maiņa. Lai to panāktu, projektā ir izstrādāti instrumenti lēmumu pieņemšanas atbalstam, izglītojoši materiāli, jauni uzņēmējdarbības modeļi un tematiskais tīkls.

<https://tecnico.ulisboa.pt/en/>

SAVEMYBIKE: Toskāna, Itālija (ERAF)

Šajā projektā tiek izmantota “sabiedriskā atalgojuma spēle”, kuras mērķis ir veicināt ilgtspējīgas mobilitātes ieradumus un mazināt personīgo vai koplietojamu velosipēdu zādzības gadījumus. Tas darbojas tīmekļa portālā ar atklātu pirmkoda platformu, lietotnē *GOOD_GO* un sistēmā “Mobilitāte kā pakalpojums” (*MaaS*).

www.tages.it

Tekstilšķiedru otrreizējās pārstrādes demonstrāciju platforma Helsinki-Ūsimā, Somija (ERAF)

Platformas mērķis ir pilnībā pārveidot tekstilrūpniecību, lai “nederīgu lupatu kaudzes pārvērstu ilgtspējīgā kokvilnā”, demonstrējot jaunas metodes zemas kvalitātes, lietotājiem nevajadzīgu kokvilnas tekstilmateriālu otrreizējai pārstrādei kvalitatīvā šķiedrā. Tā spēcinās reģiona zinātnes un inovāciju mezglu, radot visā pasaulē ietekmīgu komercializācijas ekosistēmu.

www.vttresearch.com

Akumulatori nākotnei: Tīringene, Vācija (ERAF un ESF)

ES enerģētikas politikas mērķis ir panākt drošas, lētas un videi nekaitīgas enerģijas uzticamu piegādi visiem iedzīvotājiem, tāpēc nākotnē jānodrošina lielāks atjaunojamo energoresursu īpatsvars. Šis projekts apņēmie novērst atjaunojamo energoresursu mainīgā rakstura dēļ radītās elektroenerģijas ražošanas svārstības, izstrādājot akumulatoru tehnoloģijas uz bagātīgi pieejamo polimērmateriālu bāzes.

www.ceec.uni-jena.de

LABĀKAS PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA SABIEDRISKAJIEM PAKALPOJUMIEM

Vissvarīgākais ir veselība: Varmijas-Mazūrijas vojevodiste, Polija, un Kaļiņingradas reģions, Krievija (ERAF)

Sekmējot sadarbību starp šiem abiem reģioniem, uzdevums ir uzlabot iedzīvotāju veselību, veicināt veselīgu uzturu un uzlabot iedzīvotāju piekļuvi medicīniskajai aprūpei laukos un mazpilsētās. Pasākumos ietilpst slimību profilakses kampaņa, veselības pārbaudes, kā arī medicīnas centru un skolas medicīnas punktu aprīkojuma renovācija vai jauna aprīkojuma iegāde.

www.gminaketrzyn.pl

Sociālās dzīvojamās mājas Ostravas pilsētā: Morāvijas Silēzijas reģions, Čehija (ESF)

Ostrava pievērsusies svarīgiem iekļaušanas pasākumiem un sociālajām dzīvojamajām mājām, īstenojot projektu, kurš ir pamatā jaunajai sociālo dzīvojamu māju sistēmai, kas palīdzēs nodrošināt stabilus dzīves apstākļus sarežģītā sociālekonomiskajā situācijā esošām ģimenēm.

http://www.ostrava.cz/en?set_language=en

KASTELO: Ziemeļu reģions, Portugāle (ERAF)

Pirmais pediatrijas pastāvīgās un paliatīvās aprūpes centrs *KASTELO* Pireneju pussalā saīsina slimnīcā pavadīto laiku un nodrošina bērniem un viņu ģimenes locekļiem piekļuvi dažādiem resursiem atkarībā no slimības pakāpes. Atbalsts garantē pastāvīgu īpašu aprūpi un resursu optimizāciju.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

ReproUnion: Ēresunda reģions, Dānija un Zviedrija (ERAF)

Saskaņā ar Pasauls Veselības organizācijas datiem neauglība skar 15–20% pāru, kas ir vērā ņemama medicīniska un sociāla problēma. Unikālais pētniecības un inovācijas projekta konsorcijs ar tā saukto "trīskāršās spirāles pieeju" tiecas kļūt par pasaulē veiksmīgāko neauglības ārstēšanas ziņā, ieviešot jaunas profilakses stratēģijas un efektīvāku ārstēšanu.

www.repronion.eu

Jauniešu garantija: Latvija (ESF)

Meklējot darbu, jaunieši pieredzes trūkuma un zema izglītības līmeņa dēļ bieži vien nespēj atrast darbu, kurā nopelnīt vairāk par minimālo algu. Šādu problēmu risināšanai tika izstrādāts šis projekts, ar kuru var iegūt profesionālo izglītību un strādāt sirdij tuvu, labi apmaksātu darbu.

www.viaa.gov.lv

MIGRĀCIJAS RADĪTO PROBLĒMU RISINĀŠANA

Integrētie veselības un sociālās aprūpes centri: Brisele, Beļģija (ERAF)

Divi jauni veselības aprūpes un sabiedrisko pakalpojumu centri sniedz integrētus pakalpojumus galvenokārt neaizsargāto grupu, īpaši migrantu, sociālajam atbalstam, kā arī garīgās un primārās veselības aprūpei. Mobilais veselības aprūpes centrs dodas pie pacientiem un sniedz sabiedriskas konsultācijas primārās aprūpes jomā, tādējādi atbalstot migrantu tiesības uz veselības aprūpi.

www.erdf.brussels

Bēgļu sociālā iekļaušana un integrēšana darba tirgū Mursijas reģions, Spānija (ESF)

Šis projekts ir praktisks, koordinēts un vienlīdzīgs risinājums jautājumam par to migrantu sociālo integrāciju reģionā, kuri saskaras ar īpašām un smagām grūtībām. Stratēģijas pamatā ir vidēja termiņa un ilgtermiņa pasākumi, kur ietilpst vietējo kopienu iestāžu, NVO un ekonomikas nozares koordinēšana, profilēšana, atbalsts un informētība.

www.sefcarm.es

2018. GADA TĒMA: IEGULDĪJUMS KULTŪRAS MANTOJUMĀ

Augstie purvi – unikāla Eiropas teritorija: Novi Sončas apriņķis un Žilinas apgabals, Polija (ERAF)

Kūdras purvu muzeji, kuri atrodas divās kultūras mantojuma vietās, piedāvā apmeklētājiem izpētīt multivides karti, veikt eksperimentus un izmantot simulatorus, atklājot Polijas pierobežas purvus, kā arī to dabas un kultūras aspektus.

<http://www.muzeumplsk.eu>

Vista Alegre vēsturiskā mantojuma muzejs: Centra reģions, Portugāle (ERAF)

Ar šo projektu tiek atdzīvīnāta pasaules porcelāna vēsture divu gadsimtu garumā, atjaunojot porcelāna rūpniecību un piesaistot tūristus Vista Alegre muzejam un apkārtējiem tūrisma objektiem, tostarp teātrim, rūpnīcai, kapelai un viesnīcai.

www.cm-ilhavo.pt

Dzelzs laikmeta Donava: Austrija, Horvātija, Ungārija, Slovākija un Slovēnija (ERAF)

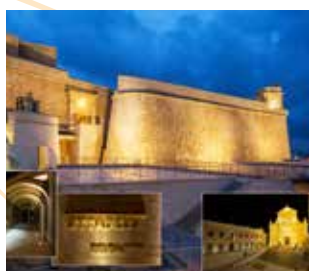
Projektā iesaistījušies partneri no piecām dalībvalstīm ar nolūku vairot nākamo paaudžu zināšanas par agrā dzelzs laikmeta arheoloģisko mantojumu Donavas upes baseinā.

<https://www.museum-joanneum.at>

Nant Gwrtheyrn: Rietumvelsa un Ielejas, Apvienotā Karaliste (ERAF)

Velsiešu valodas un kultūras mantojuma centrs atrodas pamestās raktuvēs, kas pārveidotas par tūrisma objektu un patlaban piesaista vairāk nekā 40 000 apmeklētāju gadā. Projekts uzlabojis piekļuves ciemam un nodrošinājis naktsmītņi, kafējnicu, veikalu, svinīgu pasākumu telpu un kultūras mantojuma centru.

<http://www.gov.wales/eu-funding>

Gozo citadeles restaurācija un atjaunošana: Gozo, Malta (ERAF)

Ar šo projektu izveidots tūrisma objekts, kas ceļ Gozo salas kultūras identitāti un spēcina cietskāņa vēsturisko un simbolisko nozīmi. Elpu aizraujošā citadele kļuvusi par vienu no vēstures stūrakmeņiem visā Vidusjūras reģionā un Eiropā.

<https://www.visitgozo.com/>

Apņēmība veidot gudrāku un videi nekaitīgāku Eiropu

Eiropas Reģionālās politikas komisāre Korina Krecu (*Corina Crețu*) atklāj žurnālam *Panorama*, kā priekšlikumi par grozījumiem nolūkā izveidot jaunu, elastīgāku kohēzijas politiku palīdzēs straujāk sasniegt labākus rezultātus un palielināt atbildību.

Pastāstiet par jauno kohēzijas politiku. Kādas tajā būs izmaiņas?

Sākšu ar to, ka mēs modernizējam politiku. Pasaule mainās, un politikai jāmainās līdz ar to. Mūsdienās visi reģioni saskaras ar digitālās ekonomikas jautājumu, lielāku globālo konkurenci un ekonomikas pārveidi. Tāpēc izveidojām jaunu politikas mērķi "Gudrāka Eiropa – inovatīva un gudra ekonomikas pār-

veide", kurā apvienojām inovāciju, pētniecību un MVU atbalstu, proti, visu, kas reģioniem vajadzīgs, lai izdzīvotu un uzplauktu šajā digitālajā laikmetā.

Taču nedrīkstam aizmirst, ka līdztekus ekonomikas pārveidei reģioniem jāsagatavojas pārejai uz mazoglekļa ekonomiku un aprītes ekonomiku. Šie divi vides mērķi ir apvienoti politikas mērķī "Videi nekaitīgāka mazoglekļa Eiropa".

Abos svarīgajos mērķos ieguldīsim lielāko daļu ERAF finansējuma: gudrākas un videi nekaitīgākas Eiropas veidošanai izmantos no 65% (vismazāk attīstītajos reģionos) līdz 85% (visvairāk attīstītajos reģionos).

Faktiski viens no reformas pamatelementiem ir politikas mērķtiecība. Līdztekus pārējiem trim mērķiem – infrastruktūras, sociālajai un vietējai attīstībai – esam

nosprauduši piecus politikas mērķus, kas ir stingrāki, bet arī elastīgāki nekā 11 mērķi, kurus tie aizstāj.

Vai pievērsāties arī pilsētu teritorijām?

Pilsētu teritorijas kļūst aizvien nozīmīgākas mūsu priekšlikumos. Pilsētu un vietējā attīstība pirmo reizi tiek definēta kā konkrēts politikas mērķis. Turklāt 6% līdzekļu esam atvēlējuši ieguldījumiem pilsētu teritorijās, kas panākams ar vietējās attīstības partnerību starpniecību. Atkarībā no situācijas to var veikt gan atbilstīgi politikas 5. mērķim, gan jebkuram citam mērķim. Viens no plānošanas galvenajiem priekšnoteikumiem ir stratēģiskais pamats, lai uzlabotu plānoto pasākumu efektivitāti. Šis jaunais transversālais politikas mērķis palīdzēs risināt tehniskās problēmas, ar kurām saskāramies 2014.–2020. gada plānošanas

“Viens no reformas pamatelementiem ir politika. Līdztekus pārējiem trim mērķiem – infrastruktūras, sociālajai un vietējai attīstībai – esam nosprauduši piecus politikas mērķus.”

periodā (rādītāji, veicinoši nosacījumi, daudzveidīgi piemērojami tematiskie mērķi utt.).

Eiropas pilsētinitiatīva nodrošina pilsētām jaunu saskaņotu pieeju, jo visi pilsētīrki ir apvienoti vienā programmā, ko netieši pārvalda Eiropas Komisija, līdzīgi tam, kā tas patlaban tiek praktizēts pilsētu inovatīvajos pasākumos. Programmas tematu lokā ietilpst spēju veidošana, inovatīvi pasākumi, zināšanu un politikas veidošana un komunikācija.

Kas notiks ar Interreg?

Arī šī ir viena no mūsu priekšlikumos iekļautajām būtiskajām izmaiņām. *Interreg* tiek ievērojami pārstrādāta: pārrobežu programmas kļūs stratēģiskākas, būs jauns starpreģionu inovāciju instruments, kā arī jauns pārrobežu tiesiskais instruments.

Tāpat *Interreg* programmas iestādēm būs iespēja īstenot pārrobežu sadarbību ar valstīm ārpus ES robežām, izmantojot Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta un Eiropas kaimiņattiecību instrumenta resursus. Turklāt galvenās programmas faktiski mudina atbalstīt sadarbību ar pasākumiem, kas tiek veikti saskaņā ar jebkuru konkrēto mērķi.

Ieinteresētās personas vienmēr visvairāk pieprasa tieši vienkāršošanu. Vai jums izdevies samazināt politikas administratīvo slogu?

Jaunajā tiesību aktu kopumā ir rasts zelta vidusceļš starp nepārtrauktības nodrošināšanu un vajadzību pēc reformas. Mēs saglabājam visu līdz šim lietderīgo, kas

tagad ir vienkāršots un kļuvis praktiskāks. Noteikumu kopuma apjoms ir samazināts gandrīz uz pusi.

Ja tiks vienkāršoti programmu izstrādes un teritoriālie rīki, samazināts veicinošu nosacījumu un vērtēšanas kritēriju daudzums, netiks turpināta izraudzīšanās procedūra, tiks ieviests vienotās revīzijas princips un nebūs īpašu procedūru lielai projektiem, mēs varēsim sākt programmas un gūt rezultātus daudz ātrāk. Tāpat mēs apliecinām, ka uzticamies saviem partneriem, vienlaikus saglabājot drošības prasības, lai aizsargātu nodokļu maksātāju naudu. Mūsu mērķis ir mazināt birokrātisko slogu, nevis pieņemt noteikumus, par pamatu ņemot sliktāko iespējamo scenāriju. Tāpat mūsu mērķis ir uzlabot rezultātus un atbildību.

Priekšlikumā sniegti risinājumi maksājumu saņēmējiem un iestādēm: vairāk iespēju izmantot vienkāršotu izmaksu iespējas, maksājumi nav piesaistīti izmaksām, nekādu sarežģītumu projektiem, kas rada ieņēmumus, vienkāršoti noteikumi finanšu instrumentiem un to iespējama pieskaņošana dotācijām, kā arī atbrīvošana no apjomīgiem ziņojumiem. Jaunā kohēzijas politika mazāk pievēršas rēķinu vākšanai un garām procedūrām un vairāk – labāku un ātrāku rezultātu sasniegšanai.

Ierosinot 2025. gadā veikt vidusposma pārskatu visām programmām, panāksim to, ka politika būs vēl elastīgāka un rezultatīvāka. Tādējādi varēsim arī plānot piešķirumus 2026. un 2027. gadam, pamatojoties ne vien uz programmu

rezultātiem, bet arī Eiropas pusgada procesa gaitā konstatētajām problēmām un sociālekonomisko situāciju. Tā mēs panāksim vajadzīgo elastību turpmākajiem 10 gadiem, vienlaikus saglabājot stabilu ieguldījumu sistēmu.

Kas notiks ar naudas līdzekļiem? Lūdzu, pastāstiet, kāpēc līdzekļu piešķiruma metodes ir mainītas, iekļaujot jaunus kritērijus?

Lai panāktu līdzsvarotu un taisnīgu līdzekļu sadali, mēs precīzāk pilnveidojam kohēzijas politikas resursu piešķiršanai izmantoto metodi. Relatīvais iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju joprojām būs galvenais kritērijs līdzekļu piešķiršanai, tomēr tiks ņemti vērā arī citi faktori, piemēram, bezdarba līmenis, klimata pārmaiņas un imigrācija. Piešķiruma metode darbojas augšupējā, nevis lejupējā virzienā, un tās pamatā ir objektīvi rādītāji, kas atspoguļo attīstības līmeni, vajadzības un problēmas, veicot aprēķinus par katru reģionu un tad tos visus saskaitot kopā, lai noteiktu piešķirumu apjomu konkrētajai valstij.

Pēdējo septiņu gadu laikā lielākā daļa Centrāleiropas un Austrumeiropas valstu piedzīvojušas vērā ņemamu izaugsmi, kas ietekmē aprēķinu rezultātus. Jo bagātāka valsts, jo mazāk kohēzijas politikas finansējuma tā saņem. Šādi sistēmai paredzēts darboties un šādi tā arī darbojas. Pašsaprotami, ka, pieaugot valsts bagātībai, pakāpeniski samazinās kohēzijas politikas atbalsts, un uz to būtu jāraugās pozitīvi! ■

Priekšlikumi modernizētai un reformētai kohēzijas politikai pēc 2020. gada

Kaut arī Eiropas ekonomika atgūstas, neapšaubāmi vajadzīgi papildu ieguldījumi, lai novērstu tās atšķirības, kas joprojām pastāv gan starp dalībvalstīm, gan to iekšienē. Eiropas Komisija 2. maijā ierosināja piešķirt EUR 373 miljardus kohēzijas politikai laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam. Šī summa ir teju 30 % no visa ES budžeta. Vēlāk, 29. maijā, Eiropas Komisija iepazīstināja ar priekšlikumiem par pārskatītiem politikas noteikumiem attiecībā uz minēto laikposmu.

Piecas ieguldījumu politikas jomas

Salīdzinājumā ar 11 tematiskajiem mērķiem laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam jaunās kohēzijas politikas resursi tiks pievērsti vien pieciem politikas mērķiem, kurus ES vislabāk spētu sasniegt:

gudrāka Eiropa, izmantojot inovāciju, digitalizāciju, ekonomikas pārveidi un atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem;

videi nekaitīgāka mazoglekļa Eiropa, īstenojot Parīzes nolīgumu un veicot ieguldījumus enerģētikas pārkārtošanā, atjaunojamos energoresursos un cīņā pret klimata pārmaiņām;

ciešāk savienota Eiropa ar stratēģiskiem transporta un digitālajiem tīkliem;

sociālāka Eiropa, pamatojoties uz Eiropas sociālo tiesību pīlāru un atbalstot kvalitatīvu nodarbinātību, izglītību, prasmes, sociālo iekļaušanu un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpei;

iedzīvotājiem pietuvināta Eiropa, atbalstot vietējā mēroga attīstības stratēģijas un ilgtspējīgu pilsētu attīstību visā ES.

Atbilstīgi Eiropas Komisijas priekšlikumam lielāko daļu Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Kohēzijas fonda (KF) ieguldījumu saņems pirmās divas prioritātes. Atkarībā no nacionālā kopienākuma (NKI) uz vienu iedzīvotāju dalībvalstīm jāiegulda šajās prioritātēs 65–85 % no piešķirumu summas, ko tās saņēmušas no abiem fondiem.

Valstīm, kurās:	min. % mērķim “gudrāka Eiropa”	min. % mērķim “videi nekaitī- gāka mazoglekļa Eiropa”
NKI < 75 %	35 %	30 %
NKI 75–100 %	45 %	30 %
NKI > 100 %	60 %	1. + 2. mērķim min. 85 %

MĒRĶTIECĪGS ATBALSTS ES TĀLĀKAJIEM REĢIONIEM

Saskaņā ar 2017. gada oktobra **stratēģiju tālākajiem reģioniem** šiem reģioniem paredzēts piešķirt lielākus līdzekļus nolūkā attīstīt to resursus, piemēram, zilo izaugsmi, kosmosa zinātnes un atjaunojamās energoresursus. Reģioni turpinātu saņemt papildu ES finansējumu EUR 1,6 miljardu apmērā no ERAF un īpašu atbalstu saskaņā ar jaunajām *Interreg* programmām, lai padziļinātu to integrēšanu reģionu telpā un aktivizētu sadarbību vai nu starp pašiem reģioniem, vai arī ar kaimiņvalstīm.

STARPREĢIONU UN PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PALIELINĀŠANA

Arī laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam *Interreg* programmas palīdzēs dalībvalstīm un reģioniem veidot pārrobežu sadarbību, lai risinātu kopīgās problēmas, atvēlot tam EUR 9,5 miljardus no ERAF.

Turklāt Eiropas Komisija ierosinājusi izveidot Eiropas pārrobežu mehānismu – jaunu instrumentu, kas ļauj vienas dalībvalsts tiesību normas brīvprātīgi piemērot kaimiņos esošajā dalībvalstī attiecībā uz konkrētu, laikā ierobežotu projektu vai pasākumu. Piemēram, šādi varētu izveidot plašāku pārrobežu transporta infrastruktūru vai vairāk veselības aprūpes centru.

Jaunās kohēzijas politikas noteikumi ierosina arī izveidot starpreģionu ieguldījumus inovācijā, ar ko sniegtu lielāku atbalstu tiem reģioniem, kam piemīt atbilstīgi “pārdomātas specializācijas” resursi, lai tie sadarbotos tādās prioritārās jomās kā lielo datu tehnoloģija, bioekonomika, resursu efektivitāte vai savienota mobilitāte.

LIELĀKA UZMANĪBA PIEVĒRSTA PILSĒTĀM

Pilsētas ir izaugsmes un inovācijas dzinējspēki, taču tās saskaras ar aktuālām problēmām, piemēram, gaisa piesārņojumu, bezdarbu un sociālo atstumtību.

Tāpēc jāpastiprina kohēzijas politikas pilsētu dimensija, **6 % ERAF finansējuma novirzot ilgtspējīgai pilsētu attīstībai.**

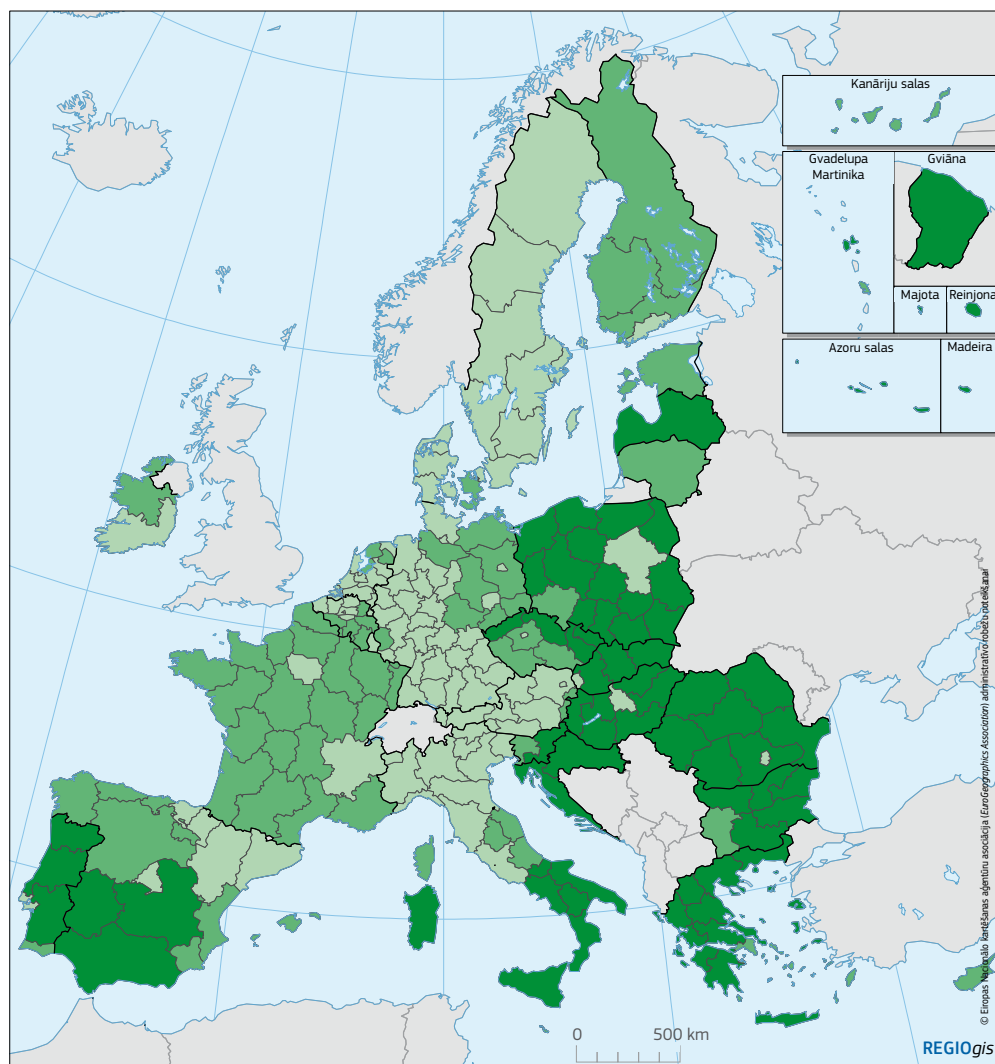
Turklāt ar 2021.–2027. gada sistēmu paredzēts izveidot arī **Eiropas pilsētiniiciatīvu** – jaunu instrumentu pilsētu savstarpējai sadarbībai, inovācijai un spēju veidošanai visās ES pilsētprogrammas prioritātēs: migrantu integrēšanas, mājokļu, gaisa kvalitātes, pilsētu nabadzības, enerģētikas pārkārtošanas un citās jomās.

Visi ES reģioni

Saskaņā ar ES priekšlikumu laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam kohēzijas politikai jāturpina ieguldīt visos ES reģionos, pamatojoties uz šādām iepriekšējām trim kategorijām.

- MAZĀK ATTĪSTĪTI REĢIONI:**
 2014.–2016. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju: < 75% no ES vidējā rādītāja
- PĀREJAS REĢIONI:**
 2014.–2016. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju: 75–100% no ES vidējā rādītāja
- VAIRĀK ATTĪSTĪTI REĢIONI:**
 2014.–2016. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju: > 100% no ES vidējā rādītāja

Tālākais reģions Senmartēna ir iekļauts NUTS2 Gvadelupas reģionā

Uzmanība joprojām pievērsta mazāk attīstītiem reģioniem

Eiropas Komisijas priekšlikumā noteikts, ka 75% no ERAF un KF finansējuma joprojām nonāks mazāk attīstītos reģionos:

	2021.–2027. g.
KOHĒZIJAS FONDS (KF) – IKP UZ IEDZĪVOTĀJU < 90% NO ES-27 VIDĒJĀ	13%
ERAF FINANSĒJUMS MAZĀK ATTĪSTĪTOS REĢIONOS	62%
ERAF FINANSĒJUMS PĀREJAS REĢIONOS	14%
ERAF FINANSĒJUMS ATTĪSTĪTOS REĢIONOS	11%
Kopā	100%
ERAF un KF finansējuma daļa mazāk attīstītos reģionos	75%

ES līdzfinansējuma griesti programmām tiks samazināti pa reģionu kategorijām:

MAZĀK ATTĪSTĪTI REĢIONI, TĀLĀKIE REĢIONI, KOHĒZIJAS FONDS, INTERREG	70%
PĀREJAS REĢIONI	55%
VAIRĀK ATTĪSTĪTI REĢIONI	40%

Piešķīrumi pa dalībvalstīm

Runājot par līdzekļu piešķiruma metodi, EK priekšlikumā joprojām svarīgākais kritērijs ir IKP uz vienu iedzīvotāju (**81 %** no svēruma).

Taču ir pievienoti jauni kritēriji:

darba tirgus: jauniešu bezdarbs, zems izglītības līmenis, demogrāfiskie dati (**15 %**);

klimata pārmaiņas: siltumnīcefekta gāzu emisija ETS neaptvertajos sektoros (**1 %**);

migranti: ārpussavienības pilsoņu neto imigrācija (**3 %**).

Turklāt EK savos aprēķinos ir ieviesusi ierobežojumus, lai izvairītos no pārāk krasām pārmaiņām dalībvalstu piešķīrumos:

> **24 %** apakšējā robežvērtība – “drošības tīkls”;

> **8 %** “apgriezts drošības tīkls”;

> **0 %** ierobežojums palielinājumiem dalībvalstīs, kur NKI > 120 %.

Dalībvalsts	2021.–2027. g. piešķīrums (miljardos EUR, 2018. g. cenās)	Izmaiņas no 2014.– 2020. g. perioda (%)	Atbalsta intensitāte (EUR uz 1 iedzīvotāju)	Izmaiņas no 2014.– 2020. g. perioda (%)
BG	8,9	8	178	15
RO	27,2	8	196	17
HR	8,8	-6	298	0
LV	4,3	-13	308	0
HU	17,9	-24	260	-22
EL	19,2	8	254	12
PL	64,4	-23	239	-24
LT	5,6	-24	278	-12
EE	2,9	-24	317	-22
PT	21,2	-7	292	-5
SK	11,8	-22	310	-22
CY	0,9	2	147	-5
SI	3,1	-9	213	-11
CZ	17,8	-24	242	-25
ES	34,0	5	105	3
MT	0,6	-24	197	-28
IT	38,6	6	91	5
FR	16,0	-5	34	-9
FI	1,6	5	42	2
BE	2,4	0	31	-5
SE	2,1	0	31	-6
DE	15,7	-21	27	-20
DK	0,6	0	14	-3
AT	1,3	0	21	-4
NL	1,4	0	12	-3
IE	1,1	-13	33	-17
LU	0,1	0	16	-14

Vienkāršoti noteikumi apkopoti vienotā noteikumu kopumā

Dažādu ES fondu noteikumu sadrumstalotības dēļ pamatīgi sarežģījumi reizēm radušies tām iestādēm, kas pārvalda programmas, turklāt arī uzņēmumi un uzņēmēji tādēļ atturējušies iesniegt pieteikumus ES finansējuma avotiem.

Eiropas Komisija patlaban gatavo gatavo priekšlikumu Kopīgo noteikumu regulai (KNR), kas veido **vienotu noteikumu kopumu** septiņiem ES fondiem:

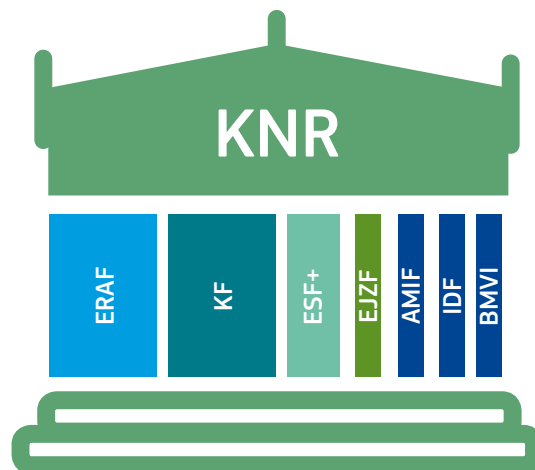
- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF);
- Kohēzijas fonds (KF);
- Eiropas Sociālais fonds+ (ESF+);
- Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF);
- Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds (AMIF);
- Iekšējās drošības fonds (ISF);
- instruments ārējo robežu pārvaldībai un kopējai vīzu politikai (BMVI).

Konkrēti noteikumi palīdzēs pēc būtības risināt jautājumus saistībā ar katra atsevišķa fonda vajadzībām, ņemot vērā to atšķirīgos pamatojumus, mērķa grupas un īstenošanas metodes.

Elastīgāka plānošana

Eiropas Komisijas priekšlikumā ir minēti šādi trīs paņēmieni elastīgākai kohēzijas politikas plānošanai laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam:

- ☑ kad būs pieņemtas programmas 2021.–2027. gadam, piešķirumi prioritātēm tiks novirzīti tikai laikposmam no 2021. līdz 2024. gadam. Atlikušajiem diviem gadiem (2026.–2027. g.) piešķirumus novirzīs pēc **padziļināta vidusposma pārskata** veikšanas. Tiks ņemtas vērā izmaiņas sociālekonomiskajā situācijā, Eiropas pusgada procesa gaitā konstatētās jaunās problēmas, kā arī līdzšinējie programmu rezultāti;

Šim vienotajam noteikumu kopumam jāsniedz vienkāršotas procedūras gan programmu pārvaldniekiem, gan finansējuma saņēmējiem.

Tam arī jāveicina **sinerģija**, piemēram, starp ERAF un ESF+ nolūkā veidot integrētus pilsētu attīstības plānus, lai atjaunotu trūcīgākās pilsētu teritorijas.

AMIF fonds apvienojumā ar kohēzijas politikas līdzekļiem varētu finansēt vietējās integrācijas stratēģijas migrantiem un patvēruma meklētājiem: pirmais būtu paredzēts īstermiņa vajadzībām, tikko ierodoties (piemēram, uzņemšana un veselības aprūpe), bet KF atbalstītu ilgtermiņa sociālo un profesionālo integrēšanos.

Turklāt nule ierosinātie noteikumi veicina vienkāršāku sinerģiju ar pārējiem ES budžeta instrumentiem, piemēram, **kopējo lauksaimniecības politiku**, inovāciju programmu “**Apvārsnis Eiropa**”, ES mācību mobilitātes instrumentu **Erasmus+** un vides un klimata pasākumu programmu **LIFE**.

- ☑ ievērojot noteiktus ierobežojumus, resursus varēs pārnest programmas robežās no vienas ieguldījumu prioritātes uz citu, negaidot oficiālu Eiropas Komisijas apstiprinājumu;

- ☑ jaunajā noteikumu kopumā ir iekļauts īpašs nosacījums, ar kura palīdzību dabas katastrofu gadījumā būs vieglāk nekavējoties mobilizēt ES finansējumu.

Saikne ar Eiropas pusgadu

ES ieguldījumu procesu nevar savrupināt no plašāka makroekonomikas konteksta. Eiropas Komisija ierosina stiprināt saikni starp kohēzijas politikas ieviešanās pasākumiem un ekonomikas politikas koordinēšanas Eiropas pusgadu, lai veidotu **izaugsmei un uzņēmumiem labvēlīgu vidi Eiropā**.

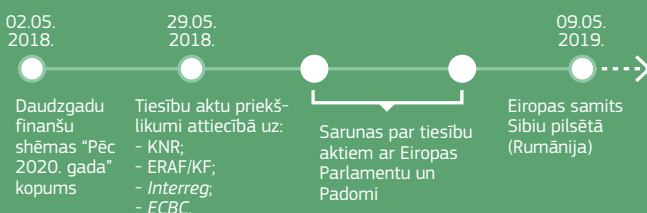
Laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētie ieteikumi tiks ņemti vērā divreiz:

- ✓ vispirms kā ceļvedis finansējuma plānošanai un kohēzijas politikas programmu izstrādei, iesākot 2021.–2027. gada laikposmu;
- ✓ pēc tam, 2024. gadā, jaunākie konkrētai valstij adresētie ieteikumi virzīs arī programmu vidusposma pārskata procesu, lai pielāgotos jaunām vai ilgstošām problēmām.

Makroekonomiskie nosacījumi tiek uzturēti, lai ES ieguldījumus varētu veikt stabilā fiskālā vidē. Ja kāda dalībvalsts neveic efektīvus vai korigējošus pasākumus attiecībā uz svarīgiem ES ekonomikas pārvaldības mehānismiem (pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru) vai neīsteno pasākumus stabilitātes atbalsta programmas vajadzībām, Eiropas Komisija iesniedz priekšlikumu Padomei daļēji vai pilnībā pārtraukt saistības vai maksājumus šīs dalībvalsts programmai(-ām). Tomēr, pamatojoties uz izņēmuma ekonomiskajiem apstākļiem vai attiecīgās dalībvalsts pamatotu prasību, Komisija var ierosināt Padomei atcelt šo pārtraukumu.

NĀKAMIE SOĻI

Priekšlikums 2021.–2027. gada ES budžetam, ko iesniedza 2. maijā, un 29. maijā publicētais tiesību aktu priekšlikums ir pirmie soļi ilgajā sarunu procesā ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, kā rezultātā būtu jāpieņem tiesiskais regulējums.

Veicinoši nosacījumi

Ierosināto veicinošo nosacījumu pamatā ir pieeja, ko jau izmanto *ex ante* nosacījumiem, kurus ievieša 2014.–2020. gada finansēšanas periodam. Priekšlikumā minēti aptuveni 20 nosacījumi, kas atbilst apmēram pusei no pašreizējā perioda nosacījumiem.

To tematiskās jomas līdzinās 2014.–2020. gada perioda jomām, piemēram, energoefektivitāte, un tajos iekļautas arī **pārdomātas specializācijas stratēģijas**, ar kurām novirzīt ieguldījumus pētniecībā un inovācijā.

Četri horizontāli veicinoši nosacījumi attiecas arī uz **publisko iepirkumu, valsts atbalstu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām** piemērošanu.

Procedūras saistībā ar veicinošiem nosacījumiem ir līdzīgas, bet **vienkāršotas**; piemēram, neizpildes gadījumā nav vairs jāiesniedz obligāts rīcības plāns. Tomēr dalībvalstis nevarēs sūtīt Eiropas Komisijai maksājumu pieprasījumus par ES finansētiem projektiem, kuros nav izpildīti priekšnosacījumi. Prasība par to izpildi jāievēro visā laikposmā.

Birokrātijas sloga samazināšana uzņēmumiem

Tiesiskā regulējuma priekšlikums paredz vienkāršotu izmaksu iespējas, proti, lai saņemtu atmaksu, uzņēmumiem nebūs jāuzrāda ikkatrs rēķins vai algas lapa. Tā vietā varēs izmantot fiksētas izmaksas un aplēses darbinieku, apdrošināšanas vai īres izdevumiem. Tāpat atmaksu varēs saņemt, pamatojoties uz gūtajiem rezultātiem. Ar visu minēto tiks krasi samazinātas administratīvās izmaksas un, neapšaubāmi, arī dokumentācijas apjoms.

Proporcionālāka revīzija un kontrole: mazāk riskantām ES finansētajām programmām Eiropas Komisija ierosina izmantot atvieglotāku kontroles sistēmu, pamatojoties uz labi funkcionējošām valsts procedūrām. Tiek paplašināts "vienotās revīzijas" princips, kā rezultātā samazinās mazo uzņēmumu kontrole. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/ltV86kd>

Kohēzijas politika – finansējums ES nākotnes mērķiem un vērienam

Panorama aicināja vairākas reģionālās ieinteresētās personas paust viedokli par kohēzijas politikas nākotni pēc 2020. gada un izteikt domas par to, kā jaunākie priekšlikumi varētu stiprināt politiku nākamajā finansēšanas periodā.

Atbalsts pilsētām, kuras kalpo kā vidutāji un inovācijas centri

Būdama Stokholmas mēre, esmu novērojusi, ka ES finansētie projekti bieži vien ir vispamanāmākā saikne starp iedzīvotājiem un ES. Gan ESF, gan ERAF ir pietuvinājuši iedzīvotājiem lēmumus par ieguldījumiem, palīdzot pilsētām un reģioniem visā Eiropā risināt aktuālākās problēmas un izmantot neapgūtās iespējas. Tas ir viens no daudziem iemesliem, kāpēc esmu sarūgtināta par plānoto kohēzijas politikas finansējuma samazinājumu attiecībā pret kopējo budžetu.

Karina Vangorda (Karin Wanngård),
Stokholmas mēre

Tomēr ceru, ka jaunais ESF+ var nodrošināt elastīgāku pieeju sociālajai kohēzijai un palīdzēt pilsētām vieglāk rast risinājumus neparedzētām vajadzībām un problēmām. Lai radītu vienotu un pārtikušu sabiedrību, jāveic virkne pasākumu darba

tirgus iekļaušanas un sociālās iekļaušanas jomā, – tas ir atspoguļots arī Eiropas Komisijas priekšlikumā, kas, manuprāt, ir daudzsoļi.

Atbalstu arī turpmāku un plašāku finansējumu pētniecībai un inovācijai, ko piešķir ar “Apvārsnis Eiropa” un ERAF starpniecību. Stokholma ir viena no Eiropas inovatīvākajām pilsētām, un man kā pilsētas galvai nav šaubu, ka ES finansējums pētniecībai un inovācijai sniedz ārkārtīgi lielu pievienoto vērtību tādām pilsētām kā Stokholma. Ieguldījumiem pilsētās mēdz būt arī ievērojami plašāka pozitīvā ietekme uz apkārtnējiem reģioniem un pārējiem Eiropas apgabaliem.

Pilsētas kalpo kā vidutāji un centri, kur apvienojas akadēmiskie spēki, privātie uzņēmumi, valsts pārvalde un pilsoniskā sabiedrība, radot izmēģināšanas standus inovatīvām metodēm, izstrādājumiem un pakalpojumiem. Lai pilnībā izmantotu pilsetu potenciālu kā inovāciju dzinējspēku, mums vajadzīgas finansēšanas programmas, kas pievēršas sabiedrības problēmu risināšanai skaidrā pilsētu dimensijā. Gaidīšu dialoga turpinājumu attiecībā uz pilsētu nozīmi ES budžeta īstenošanā.

<https://www.visitstockholm.com/>

Iskra Mihailova (Iskra Mihailova),
EP Reģionālās attīstības komitejas
priekšsēdētāja

Reformēta un modernizēta kohēzijas politika pēc 2020. gada

Kohēzijas politikas pievienotā vērtība galvenokārt slēpjas tajā, ka tiek ņemtas vērā konkrētās jomas, kuras valstī jāattīsta, un dažādu reģionu un teritoriju vajadzības un īpatnības, kā arī tajā, ka ES tiek pietuvināta iedzīvotājiem. Kohēzijas politika ir Eiropas stratēģisko ieguldījumu politika, kas papildina un palīdz īstenot galvenās ES politikas jomas, piemēram, izglītības, nodarbinātības, enerģētikas, vides, vienotā tirgus, pētniecības un inovācijas u. c. jomas.

Vēlos atzīmēt, ka Eiropas Komisijas 29. maija priekšlikumā par modernizētu, reformētu kohēzijas politiku visvairāk uzsvērti centieni uzlabot politikas attiecinātību un mērķtiecību, izmantojot piecus tematiskos mērķus. Tie atspoguļo ES politi-

kas galvenās prioritātes: izveidot gudru Eiropu, videi nekaitīgu aprites ekonomiku, digitālās tehnoloģijas un labāku savienojamību, kā arī atbalstīt sociālu Eiropu un ieguldījumus, kas pietuvināti iedzīvotājiem.

Ieviešot jaunus kritērijus līdzās iekšzemes kopproduktam, lai definētu reģionu kategorijas, būs iespējams precīzāk ņemt vērā konkrēta reģiona vietējās īpatnības, piemēram, jauniešu bezdarbu, zemu izglītības līmeni, klimata pārmaiņas un migrantu uzņemšanu un integrēšanu.

Ierosinātais vienotais noteikumu kopums rada nosacījumus efektīvākai saiknei ar pārējiem Kopienas fondiem, *InvestEU* fondu un finanšu instrumentiem. Tas atbilst Eiropas Parlamenta pieņemtajām rezolūcijām par pamata izveidošanu jaunajai ES kohēzijas politikai pēc 2020. gada un 7. kohēzijas ziņojumam.

Tāpat pārrobežu mehānisma noteikumu iekļaušana atbilst EP rezolūcijai par Eiropas teritoriālo sadarbību (*Interreg*), ar kuru Komisija tika aicināta ieviest tiesisku instrumentu tādu juridisko šķēršļu risināšanai, ar kuriem saskaras pierobežas reģioni.

Spēcīgāka saikne starp kohēzijas politikas finansējumu un ES vērtībām un ekonomikas pārvaldību uzlabos ieguldījumu vidi, lai nodrošinātu efektīvu ES finansējuma īstenošanu.

Eiropas Parlamenta 2018. gada maija rezolūcijā par turpmāko daudzgadu finanšu shēmu apliecināta Parlamenta nostāja nodrošināt pienācīgu finansējumu galvenajām ES politikas jomām, lai tās varētu efektīvi veikt uzdevumus un sasniegt mērķus, tostarp saglabājot kohēzijas politikas finansējumu vismaz 2014.–2020. gada budžeta līmenī.

Eiropas Parlaments

<http://www.europarl.europa.eu/portal/lv>

Eiropas projekta un programmas atsākšana

Kā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas (EESK) priekšsēdētājs pievērš lielu uzmanību apspriedēm, ko izraisījuši Komisijas priekšlikumi par turpmākās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) kopumu un nozaru tiesību aktu priekšlikumi par izdevumu programmām.

Tam ir pavisam vienkāršs iemesls – mana nesatricināmā pārliecība, ka jāatsāk Eiropas projekts un programma. Neskatoties uz dažiem sarežģījumiem, pirmos 60 gadus Eiropas Savienība bijusi unikāls veiksmes stāsts, nodrošinot mieru, solidaritāti un labklājību visā kontinentā.

Tieši tāpēc, ja vēlamies, lai ES spētu risināt 21. gadsimta problēmas (un EESK to ir apņēmusies panākt), finanšu līdzekļiem ir jāatbilst ES vērienīgajiem mērķiem.

Es paziņoju 2. maijā, ka Eiropas Komisija rīkojusies pareizi, palielinot finansējumu “jaunām” politikas jomām, piemēram, migrācijai, aizsardzībai un klimata pārmaiņām, un arī piešķīrusi vairāk finanšu resursu pētniecībai, ieguldījumiem un kultūrai.

Nevienam nav noslēpums, ka Komisijai jārisina jautājums par Apvienotās Karalistes aiziešanu, kura patlaban ir neto maksātājvalsts. Šā iemesla dēļ es tāpat kā pārējo iestāžu pārstāvji aicināju palielināt ES izdevumu griestus, kas pašlaik ir 1% apmērā, līdz 1,3% no nacionālā kopprodukta, nevis līdz Komisijas ierosinātajiem 1,13%.

Tomēr cerēju un gaidīju, ka daudzgadu finanšu shēmā būs vērienīgāki mērķi un spēcīgāka atsauce uz 2030. gada programmu un ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Iebilstu arī pret Komisijas ierosināto finansējuma samazinājumu kohēzijas politikai (un kopējai lauksaimniecības politikai).

Luka Žajē (Luca Jahier),
Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu
komitejas priekšsēdētājs

Iestājoties krīzei, kohēzijas politika izrādījās efektīvs risinājums, sniedzot palīdzību visneaizsargātākajiem Eiropas iedzīvotājiem. Turklāt bieži vien tā atspoguļo Eiropas tēlu dalībvalstīs. Tamlīdzīgā kārtā, īpaši pēc Eiropas sociālo tiesību pīlāra pasludināšanas 2017. gada novembrī, vēlamies gūt pārliecību par to, ka sociālajai kohēzijai paredzētie resursi būs pieejami pietiekamā apjomā.

EESK septembrī pieņems atzinumu par daudzgadu finanšu shēmu, kā arī vairākus atzinumus attiecībā uz nozaru tiesību aktu priekšlikumiem, vienlaikus paturot redzeslokā dalībvalstu un Eiropas Parlamenta turpmākos ierosinājumus šai būtiskajai lietai.

Eiropas ekonomikas ir sociāliju reikalų komitetas

<https://www.eesc.europa.eu/lv>

Jauna un dinamiska vēstījuma nodrošināšana spēcīgai kohēzijas politikai

Man kā Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājam bieži jautā, ar ko salīdzinu jaunākos Eiropas Komisijas priekšlikumus par turpmāko kohēzijas politiku – vai nu ar pustukšu, vai arī pa pusei pilnu glāzi.

Tos varētu salīdzināt ar pa pusei pilnu glāzi tad, ja ņemam vērā Komisijas pārlicinošos centienus vienkāršot noteikumus, palielināt elastību un stiprināt vietējos risinājumus. Tas tiešām ir pozitīvi, ka kohēzijas politika arī turpmāk koncentrēsies reģionālajā līmenī un pievērsīsies visiem Eiropas reģioniem. Turklāt priecē arī tas, ka tā joprojām būs ES galvenā ieguldījumu politika, neskatoties uz iebildumiem Eiropas Komisijas līmenī pagājušajā gadā.

Taču man jāpiekrīt arī tiem, kuri nav tik optimistiski noskaņoti, norādot uz kohēzijas politikas finansējuma samazinājumu kopumā par 10% un nepietiekamu pievēršanos partnerībām, kaut arī Komisija pēdējā brīdī tiesiskajā regulējumā atjaunoja daudzlīmeņu pārvaldības principu. Noteikti neatbalstu arī ierosinājumu samazināt Eiropas teritoriālās sadarbības mērķa finansējumu par vairāk nekā 12% un likvidēt *Interreg* iniciatīvu. *Interreg* ir ES reģionālās politikas simbols un Eiropas veiksmes stāsts, kuru nevar iznīcināt.

Vislielākās bažas manī raisa kohēzijas zudums starp dažādiem struktūrfondu. Kopīgo noteikumu regulā vairs neietilpst instruments lauku attīstībai, un Eiropas Sociālais fonds turpmāk varētu būt vairāk pielāgots Eiropas pusgamam. Kohēzijas politika ir zaudējusi daļu savas būtības pēdējo 12 mēnešu

Karls-Haincs Lamberts
(Karl-Heinz Lambertz), Eiropas Reģionu komitejas priekšsēdētājs

laikā, kad apspriedāmies ar tūkstošiem iedzīvotāju, kuri pieprasīja vairāk vienotības un kopības. Tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi turpmākajos mēnešos un gados rast jaunu un dinamisku vēstījumu, lai nodrošinātu spēcīgu kohēzijas politiku Eiropas nākotnei.

Tāpēc Eiropas Reģionu komiteja sadarbībā ar galvenajām Eiropas reģionu un pilsētu asociācijām izveidoja koalīciju *#Cohesion Alliance*, kas nepagurstoši aicinās veidot spēcīgu kohēzijas politiku spēcīgas Eiropas Savienības vārdā. Tā atgādinās ES budžeta sarunās par to, ka kohēzijas politika ir spēcīgākais ierocis cīņā pret populismu, Eiropas integrācijas veicināšanā un tādās Eiropas veidošanā, ko sadzird un ikdienā sajūt visi iedzīvotāji.

Eiropas Reģionu komiteja

<https://cor.europa.eu/lv/Pages/default.aspx>

Sinēģiju veidošana un sabiedrības problēmu labāka risināšana

Eiropas Reģionu asambleja (AER) atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu par visiem domātu kohēzijas politiku. Tajā ietilpst tik vajadzīgie vienkāršotie noteikumi un elastīgāka struktūra. Tomēr ES kohēzijas politikas budžets ir mazāks, nekā cerēts.

Ierosinātais kohēzijas politikas finansējuma samazinājums liecina par apņēmības trūkumu palielināt budžetu ekonomiskajai, sociālajai un teritoriālajai kohēzijai visā ES. Tieši šī politika virzījusi visu Eiropas reģionu attīstību. Bažas raisa centieni centralizēt kohēzijas politiku un izmantot to strukturālajām reformām, neiesaistot reģionus. Politikas veiksmes pamatā ir tās ciešā saikne ar vietējo un reģionālo līmeni un pietuvināšana Eiropas iedzīvotājiem.

Magnuss Berntsons (Magnus Berntsson), Eiropas Reģionu asamblejas priekšsēdētājs

Turklāt esam sarūgtināti par priekšlikumu veidot Eiropas Sociālo fondu kā savrupu fondu, jo tādējādi reģionālais finansējums tiks nodalīts no sociālā. Šādi lēmumi, visticamāk, mazinās ES spēju turpmāk sasniegt ilgtspējīgas, iekļaujošas un gudras izaugsmes rezultātus.

Savā dzimtajā reģionā, Vesterjētlandes lēnē (Zviedrijā), esam koordinējuši aicinājumus apvienot reģionālo un sociālo finansējumu, lai veidotu sinerģiju un efektīvi risinātu sociālās problēmas. Ceru, ka jaunajos tiesību aktos tiks ņemtas vērā šīs veiksmīgās metodes. Reģioniem arī turpmāk jābūt galvenajiem dalībniekiem finansējuma pārvaldībā un īstenošanā.

AER, kas ietilpst Kohēzijas aliansē, apņēmīgi strādās, lai kohēzijas politika saglabā patiesu reģionālo dimensiju, kuras pamatā ir daudzlīmeņu pārvaldības un subsidiaritātes principi. Šī politika ir viens no mūsu spēcīgākajiem instrumentiem Eiropas iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un rada Eiropai pievienoto vērtību. AER uzskata, ka spēcīga, atjaunota kohēzijas politika, kas paredzēta visiem reģioniem, ir svarīga Eiropas nākotnei.

<https://aer.eu/>

Spēcīgāka partnerība Eiropai un tās iedzīvotājiem

Rūpīgi izsverot Eiropas Komisijas jaunuos priekšlikumus, lai izprastu iespējamo kohēzijas politiku pēc 2020. gada, jāpatur prātā kopaina – tāda Eiropa, kurai ārkārtīgi būtiski nodrošināt cilvēkiem nozīmīgus rezultātus. Eiropas Komisija ierosina nākamajā finansēšanas periodā pievērst īpašu uzmanību Eiropas pietuvināšanai iedzīvotājiem. Kaut arī tas ir apsveicams lēmums, nav skaidrības, kā to īstenot praksē.

75% ES iedzīvotāju dzīvo pilsētu teritorijās, kur koncentrējušās visas Eiropas problēmas saistībā ar ilgtspējīgu, iekļaujošu un gudru attīstību. Nākamo struktūrfondu veiksmē būs atkarīga no tā, kā līdzekļus novirzīs šo problēmu risināšanai pilsētās. Lai sasniegtu efektīvus rezultātus, programmas prioritāšu sarunās pilnīgi noteikti jāiesaista pilsētas un politikas instrumentiem jābūt tādiem, kas veicina vietējā mēroga apvienotās pieejas.

Jaunajos priekšlikumos ir spēcīgs partnerības princips, tomēr mēs vēlamies panākt, lai šis princips pārtaptu praksē. Ja iedzīvotājiem vistuvākais valdības līmenis – pilsēta – pilnībā iesaistās prioritāšu noteikšanā, programmām ir daudz lielākas iespējas būt piemērotām vietējiem apstākļiem, kam tās ir paredzētas.

Pilsētu problēmas nav iedalītas pa politikas nozarēm, tās ir sarežģītas un bieži vien attiecināmas uz noteiktu vietu. Esam ļoti sarūgtināti par jaunajiem priekšlikumiem nodalīt finansējumu sociālajai iekļaušanai, nodarbinātībai un prasmēm. Tas mazina pilsētu spēju sniegt vietējā mēroga apvienotos risinājumus. Kohēzijas politikai pēc 2020. gada

Anna Lisa Boni (Anna Lisa Boni),
EUROCITIES ģenerālsēkretāre

ir jāveido spēcīgāki pilsētu stratēģiju līdzekļi, apvienojot gan ERAF, gan ESF+ fonda finansējuma atbalstu, nevis pavājinot to.

Kohēzijas politika ir spēcīgs simbols Eiropas solidaritātei un vienotībai. Tā saliedē visu Eiropu un sniedz unikālas iespējas ieviest jūtamas izmaiņas visu iedzīvotāju labā. Ja mums izdosies panākt pareizos apstākļus pilsētu pilnīgai iesaistīšanai politikas veidošanā un nodrošināt politikas instrumentu, kas strādā vietējā mērogā, Eiropa būs uz pareizā ceļa pretī spēcīgākai nākotnei.

http://www.eurocities.eu/eurocities/about_us/staff

Ieguldījums teritoriju ilgtspējīgā attīstībā

Eiropas Komisijas priekšlikums ir vērsts pareizajā virzienā, tomēr tajā nav pilnībā integrētas pieejas visiem fondiem.

Stefano Bonačini (Stefano Bonacini), Emīlijas-Romanjas reģiona vadītājs un Eiropas Pašvaldību un reģionu padomes priekšsēdētājs

Emīlijas-Romanjas reģions atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu jaunajai reģionālās attīstības un kohēzijas politikai pēc 2020. gada, apzinoties, ka tika ņemti vērā vairāki svarīgi problēmjautājumi, kurus izklāstījām savā nostājas dokumentā. Tomēr daži elementi turpmākajos sarunu mēnešos vēl ir jāapspriež ar Eiropas Parlamentu un centrālajām valdībām.

Mēs novērtējam to, ka joprojām visi reģioni – gan mazāk attīstīti, gan pārejas, gan arī vairāk attīstīti reģioni – varēs saņemt finansējumu un ka viens no pieciem Eiropas Komisijas noteiktajiem politikas mērķiem ir “iedzīvotājiem tuvāka Eiropa, ar vietējo iniciatīvu palīdzību veicinot pilsētu, lauku un piekrastes teritoriju ilgtspējīgu un integrētu attīstību”. Tomēr CEMR uzskata, ka visiem politikas mērķiem jābūt vērīgiem uz teritoriju ilgtspējīgu attīstību, ņemot vērā to īpatnības un konkrētās vajadzības.

Tāpat CEMR atzinīgi vērtē plašāku pievēršanos pilsētu ilgtspējīgai attīstībai, tagad paredzot novirzīt 6% finansējuma sabiedrības virzītai vietējai attīstībai un integrētiem teritoriāliem ieguldījumiem, kā arī pievēršoties maza un vidēja lieluma pilsētām.

No otras puses, ne Kopīgo noteikumu regulā, ne ERAF diemžēl nav nodrošināta pietiekama atsauce uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem. CEMR rosinājusi izmantot ilgtspējīgas attīstības mērķus kā turpmākās kohēzijas politikas visaptverošu stratēģiju. Tāpat paužam nožēlu, ka nebūs vienota noteikumu kopuma visiem fondiem. Šīs būs tikai vienotas pamatnostādnes, kam praksē nebūs tikpat lielas ietekmes, kā integrētiem kopīgiem noteikumiem attiecībā uz ERAF, ESF un ELFLA.

Mēs atzīstam, ka Eiropas Komisijai nebūt nebija viegli izstrādāt šo priekšlikumu konkurējošo prasību ēnā, kad tika nopietni apšaubīta gan kohēzijas politika, gan tās budžets. Mēs parūpēsimies par to, lai priekšlikumi 2021.–2027. gadam būtu īstenojami gan vietējā, gan reģionālā līmenī.

<http://www.ccre.org/en>

Kohēzijas politikas pamatprincipu aizsardzība

Eiropas Komisijas priekšlikumā par ES budžetu pēc 2020. gada ir vairākas pozitīvi vērtējamas ierosmes, tomēr tam trūkst ilgtermiņa vēriena, lai varētu veidot Eiropas nākotni.

Atzīstams ir priekšlikums ieviest jaunus pašu resursus, un prognozētais budžets aptuveni atbilst pašreizējam, neskatoties uz to, ka *Brexit* iecirtīs pamatīgu robu finansēs.

Tomēr budžets neatspoguļo daudz plašāko prioritāšu klāstu, kuras jārisina Eiropas līmenī. Tā vietā finansējums ir pārdalīts no tradicionālajām politikas jomām, piemēram, kohēzijas politikas, uz tādām jaunām prioritātēm kā migrācija un drošība.

Eleni Marianu (Eleni Marianou), Eiropas Perifēro piejūras reģionu konferences ģenerālsēkretāre

Ja vēlamies, lai budžets dotu labumu iedzīvotājiem, tad reformu pamatā jābūt dalītās pārvaldības programmām, kādas ietilpst kohēzijas politikā.

Saistībā ar 29. maija priekšlikumu kohēzijas politikai Eiropas Komisijas REGIO ĢD izstrādāja līdzsvarotu pasākumu kopumu, kas aptver visus Eiropas reģionus, tādējādi apliecinot, ka kohēzijas politika joprojām ir vienīgā Eiropas politika, ar kuru risināt ES reģionu starpā pieaugošo nevienlīdzību.

Tomēr bažas raisa kohēzijas politikas finansējuma samazināšana par 10% reālā izteiksmē, kohēzijas politikas, īpaši Eiropas Sociālā fonda (ESF), tiešāka izmantošana Eiropas pusgada vajadzībām, *Interreg* budžeta samazināšana par 12%, pārrobežu jūras programmu likvidēšana, kā arī kopīgās pārvaldības pieejas kavēšana, ieviešot iespēju pārvest finanšu līdzekļus.

Eiropas Parlamentam un Padomei tagad ir jāuzņemas atbildība par kohēzijas politikas pamatprincipu aizsardzību un stiprināšanu. *CPMR* palīdzēs veidot pamatu tādai politikai, kas spēj uzlabot ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju visos reģionos.

CPMR
CRPM

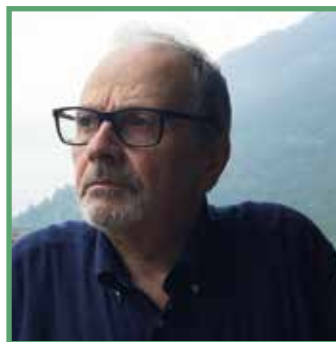
<https://cpmr.org/>

Vai pasargāsim tos, kuri pakļauti nabadzības riskam, vai arī savu aizsardzības un drošības nozari?

Pēdējo nedēļu laikā esam saņēmuši virkni Eiropas Komisijas priekšlikumu nākamajai daudzgadu finanšu shēmai. Vienmēr jāpatur prātā, ka ES budžeta veidošana pēc būtības ir politikas process, kas ilgstoši ietekmēs tos 118 miljonus eiropiešu, kuri pakļauti nabadzības riskam.

Leo Viljamss (Leo Williams),
Eiropas Nabadzības apkarošanas tīkla
direktors

Vito Teleska (Vito Telesca),
Eiropas Nabadzības apkarošanas tīkla
izpildkomitejas loceklis

Eiropas Komisija ierosinājusi "budžetu, kas pasargā un stimulē", taču nav skaidrs, kurus vai ko tieši tas pasargā un stimulē. Mēs uzskatām, ka, samazinot kohēzijas fondus par 7%, 22 reizes palielinot aizsardzības budžetu un lielā mērā arī robežu pārvaldību, nodrošinot finansējumu 10 000 robežsargu, šis budžets

paredzēts mūsu drošības, robežu un aizsardzības nozares pasargāšanai un stimulēšanai, nevis teju 25% eiropiešiem, kuri pakļauti nabadzības riskam.

Šādu politisko vēstījumu nevar sūtīt saviem iedzīvotājiem, kuri nonākuši nabadzībā. Nabadzības izskaušana un sociālā iekļaušana dod sabiedrisko labumu, un tam jābūt atspoguļotam daudzgadu finanšu shēmā. Eiropas sociālo tiesību pilāra un ilgtspējīgu attīstības mērķu īstenošanas vajadzībām jānodrošina piemērots finansējums sociālās politikas jomām, sociālajai aizsardzībai un sabiedriskajiem pakalpojumiem, lai apkarotu nevienlīdzību, nabadzību un sociālo atstumtību, un tas nozīmē, ka 30% no ierosinātā ESF+ finansējuma jānovirza šai cīņai.

Nav pieļaujams samazināt kohēzijas fondu līdzekļus – mums jāatspēko vēstījums *TINA* ("nav citas izejas") ar citām politikas alternatīvām. Sociālos ieguldījumus nekad nevajadzētu uzskatīt par papildu izdevumiem, jo tie sniedz labumu visiem eiropiešiem un ir priekšnosacījums nabadzības un sociālās atstumtības izskaušanai.

Veicot agrīnus ieguldījumus šajā cīņā, vajadzīgs mazāks finansējums nabadzības un sociālās atstumšanas seku likvidēšanai. Eiropas Parlamentam un Padomei jārisina šī problēma un jāveido budžets, kam iedzīvotāji svarīgāki par aizsardzību, neatņemot sociālajai politikai un kohēzijas politikai ne centa.

<https://www.eapn.eu/>

Mēs iestājamies par sociāli ilgtspējīgāku Eiropu

Sociālajai platformai nākamā daudzgadu finanšu shēma ir iespēja mainīt ES budžeta līdzsvaru, novirzot to politikas jomām, kas domā par cilvēkiem. Ieguldījumi sociālās kohēzijas un iekļaujošās politikas jomās ir priekšnoteikums noturīgākas ekonomikas, drošākas sabiedrības un augšupejošas konverģences veidošanai visā Eiropas Savienībā.

Džana Heinsvorta (Jana Hainsworth),
sociālās platformas priekšsēdētāja

Kohēzijas politika, kas spēcīgi sekmē sociālos mērķus, ir ES galvenais ieguldījumu instruments un svarīgs elements šo mērķu sasniegšanai. Tāpēc vēlamies dedzīgi atzīmēt, ka Eiropas Komisijas nozaru budžeta priekšlikumi sniedz vērtīgu ieguldījumu sociālās Eiropas veidošanā.

Šim kontekstam īpaši piemērots nākotnē paredzētais Eiropas Sociālais fonds (ESF+). Priekšlikumā minēti skaidri ieguldījumu mērķi, ar kuriem atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu, jo tā pamatprincipi ir kvalitatīvas nodarbinātības, izglītības un sociālās iekļaušanas sekmēšana. To atbalsta veicinošs tiesiskais regulējums, kas spēcīgi sekmē ilgtspējīgu attīstību, izmantojot vietējās iniciatīvas. Lūk, tā mēs iestājamies par ilgtspējīgāku Eiropu sociālajā, vides un ekonomikas jomā.

Lai sasniegtu šos mērķus un īstenotu Eiropas sociālo tiesību pilāru, jāpanāk spēcīgas un taisnīgas partnerības starp valsts iestādēm, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību. Sadarbībā ar saviem dalībniekiem, kuri pārstāv 49 pilsoniskās sabiedrības jumta organizācijas, kas darbojas sociālajā nozarē visā ES, mēs cieši uzraudzīsim starpiestāžu sarunas par daudzgadu finanšu shēmu un atbalstīsim vērienīgu kohēzijas politiku, kas var nodrošināt visiem piemērotu sociālo progresu.

socialplatform

<http://www.socialplatform.org/>

Eiropas finansējums visiem – ieguldījumi cilvēkos

Kohēzijas politika neapšaubāmi ir svarīga, lai veidotu visiem piemērotu Eiropu. Gadu gaitā kohēzijas politikai un tās finansējumam bijusi būtiska nozīme, veicinot personu ar invaliditāti iekļaušanu, pat Eiropas tālākajos reģionos.

Tomēr bažas izraisa priekšlikums laikposmam pēc 2020. gada. Ierosinātais budžeta samazinājums ietekmēs Eiropas visneaizsargātākos iedzīvotājus, īpaši reģionos, kur tie pakļauti vislielākajam riskam. Laikā, kad pieaug negatīvs noskaņojums pret Eiropas Savienību, šis budžeta samazinājums tikai pielies eļļu ugunij. Turklāt mēs riskējam sašķelt Eiropu divās daļās, no kurām vienā valdītu uzplaukums, bet otrā – sociālā atstumtība, tādējādi vēl vairāk attālinoties no Eiropas projekta.

Janis Vardakastanis
(Yannis Vardakastanis),
Eiropas Invaliditātes foruma
priekšsēdētājs

Neskatoties uz to, mēs atzinīgi vērtējam Eiropas Komisijas centienus vienkāršot finansēšanas noteikumus. Cerams, ka vienkāršošanas rezultātā naudas līdzekļi būs plašāk pieejami personām ar invaliditāti, radot reālas un pozitīvas pārmaiņas viņu ikdienā. Lai to īstenotu, tiesību aktiem jānodrošina pilsoniskās sabiedrības organizāciju jēgpilna iesaistīšanās

procesā jau no paša sākuma. Sarunu laikā jāpatur un jāaizstāv jautājums par partnerībām, jo tas ir drošākais un arī vienīgais veids, kā visneaizsargātākajiem iedzīvotājiem saņemt fondu līdzekļus.

Esmu gandarīts, ka Eiropas Komisija ir saglabājusi *ex ante* nosacījumus un atsaucis uz sociālo tiesību pīlāru, Eiropas Sociālo hartu un, protams, ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD).

Šogad ES un tās dalībvalstis beidzot ir vispārēji ratificējušas CRPD. Tomēr tauptības pasākumi 10 gadu garumā neļāva veikt ieguldījumus iekļaušanas un nabadzības apkarošanas jomā. Aplēses liecina, ka vairāk nekā 1 miljons eiropiešu dzīvo sociālās aprūpes iestādēs. Šis jautājums ir jārisina.

Tāpat esmu sarūgtināts, ka trūkst atsaucē uz piekļuvi, kas bija iekļautas iepriekšējā regulējumā. Mēs riskējam pazaudēt gadiem ilgos centienus un progresu, ko panāca Eiropas Komisija un kustība par personu ar invaliditāti tiesībām. Piekļuve ir būtisks priekšnosacījums, lai varētu iesaistīties sabiedrībā. Ticu, ka Eiropas politikas veidotāji ieklausīsies mūsu aicinājumā un ievieš piekļuves jautājumu horizontālajā principā, ar kuru veicina līdztiesību un nediskrimināciju, un arī visā tiesiskajā regulējumā.

Es vēlos dzīvot Eiropā, kas domā par mani. Lai to panāktu, mums vajadzīga spēcīga kohēzijas politika.

<http://www.edf-feph.org/>

Par ilgtermiņa izaugsmi un konkurētspēju

Markuss Dž. Beirers (Markus J. Beyrer),
BusinessEurope ģenerāldirektors

Uzņēmēji uzskata, ka ES budžetam pēc 2020. gada jāatspoguļo tā turpmākās prioritātes un jāveltī spēki uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanai, īpaši jomās, kur ES var nodrošināt konkrētas priekšrocības un palīdzēt nozarei sagatavoties tādām globālajām tendencēm kā digitalizācija vai enerģētikas pārkārtošana.

Vēlamies redzēt budžetu, kas vērsts uz reformām un atbalsta sociālo partneru iesaistīšanu, lai īstenotu reformas darba tirgū, it īpaši izmantojot uzlabotu Eiropas Sociālo fondu. Turklāt Eiropas Savienībai jāuzlabo kohēzijas politikas panākumi, pārvēršot to par Eiropas ieguldījumu stratēģijas neatņemamu sastāvdaļu ar pietiekami lielu finansējumu vienotākas Eiropas atbalstam.

Mēs atzinīgi vērtējam to, ka Eiropas Komisijas priekšlikumā skaidri atspoguļotas jaunas prioritātes tādās jomās kā migrācija, drošība un aizsardzība, kur ES līmeņa pasākumi var nodrošināt lielāku izdevumu efektivitāti un labākus rezultātus. Kaut arī mēs atbalstām jaunākā daudzgadu finanšu shēmas priekšlikuma ierosmi vairāk pievērsties uz nākotni vērstiem ieguldījumiem, ir vajadzīgi vērienīgāki

pasākumi, lai sekmētu ilgtermiņa izaugsmi un konkurētspēju visā ES. Aicinām visus politikas veidotājus turpmākajās sarunās ņemt vērā un pamatoties uz Komisijas akcentēto uzsvāru uz ES konkurētspēju, īpaši pētniecības un inovācijas jomā.

Visām iesaistītajām pusēm ir svarīgi panākt ātru vienošanos par daudzgadu finanšu shēmu pēc 2020. gada, kamēr nav notikušas Eiropas Parlamenta vēlēšanas 2019. gadā. Mēs nevaram atļauties kavēties ar spēcīgiem ieguldījumu stimuliem šobrīd, kad ASV tiek veikta vērienīga nodokļu reforma un Ķīnā tiek īstenota iniciatīva "Viena josla, viens ceļš".

<https://www.business-europe.eu/>

Kohēzijas politika pēc 2020. gada: padomāts par visiem, bet par kādu cenu?

Eiropas Komisijas jaunākais daudzgadu finanšu shēmas priekšlikums vēsta, ka kohēzijas politikas finansējums pēc 2020. gada būs par aptuveni 7% mazāks. Turpinoties sarunām, tas var sarukt vēl vairāk. Par spīti tam politika ir kļuvusi vērienīgāka: spēcīgāka saikne ar Eiropas pusgadu un nosacījumiem, pievēršanās strukturālo reformu īstenošanai un EMS noturības pilnveidošana. Vienlaikus ņemta vērā arī prasība par vienkāršošanu un lielāku elastību attiecībā uz īstenošanu. Šajā rūpīgi izstrādātajā dokumentā paredzēts, ka ieguvēji būs

Elisona Hantere (Alison Hunter), EPC vecākā konsultante reģionālās politikas, reģionālās inovācijas un rūpnieciskās izaugsmes jautājumos

- ✓ lielāka elastība attiecībā uz izdevumiem vienlaicīgi ar lielāku uzraudzību saskaņā ar Eiropas pusgadu;
- ✓ atkārtota pievēršanās atpalikušiem, lauku un pārrobežu reģioniem, vienlaikus turpinot teritoriāli vienaldzīgu pieeju, kas sekmē aglomerācijas sekas;
- ✓ apņēmība saglabāt ekonomisko konvergenci, vienlaikus piemērojot finansējumam nosacījumus par tiesiskuma principu ievērošanu.

Vai šie kompromisi mazinās politikas ētiku? Spēcīgāka politiskā vadība turpmākajos mēnešos varētu ievērojami uzlabot diskusijas toni gan ES, gan dalībvalstu, gan vietējā līmenī. Tāpat visiem kohēzijas politikas kopienas partneriem būs jāizvērtē, ko var faktiski panākt ar

Robins Huguenots-Noels (Robin Huguenot-Noël), EPC politikas analītiķis programmā par ilgtspējīgu labklājību Eiropā

Ļoti iespējams, ka turpmākajos mēnešos kohēzijas politikai būs otršķirīga nozīme šajā politikas programmā (gan attiecībā uz ES projekta vērtības popularizēšanu, gan atbalsta novirzīšanu reģionālās/vietējās noturības paaugstināšanai). Tādējādi visi partneri būs paši sev iešāvuši kājā.

ES kohēzijas programma var sniegt vēl ļoti daudz (gan sociālajā, gan ekonomiskajā, gan teritoriālajā ziņā). Politikas pievienotā vērtība būs skaidrāk redzama, kad tiks atzīti kompromisi.

<http://www.epc.eu/>

visi, taču par to būs arī jāmaksā:

- ✓ beziejaucšanās un samērīga pārvaldības pieeja, vienlaikus ierosinot stingrāku centralizāciju (piemēram, sociālajai politikai);
- ✓ pastāvīgi centieni uzlabot ekonomikas un inovācijas rādītājus, vienlaikus neveidojot pamatus ES izaugsmes stratēģijai;

kopumā ierobežotāku daudzgadu finanšu shēmas budžetu, kurš jānovirza lielākam skaitam prioritāšu.

Dalībvalstīm jālūkojas plašāk par to, kādu labumu budžets sniegs tikai valsts mērogā. Vienlaikus reģioniem jāapvieno atjaunotais darbības vēriens, lai radītu pielāgotus risinājumus, uzņemoties lielāku atbildību par politikas rezultātiem.

Vajadzīgi vērienīgāki risinājumi klimata pārmaiņu apkarošanai

Teju trīsdesmit gadu kohēzijas politika bijusi ekonomiskās, sociālās un teritoriālās solidaritātes izpausme dažādos ES reģionos. Tā izrādījies arī katalizators cīņā pret klimata pārmaiņām un pārejai uz mazoglekļa enerģētikas sistēmu, nodrošinot publiskos ieguldījumus tādās nozarēs kā transports, enerģētika un būvniecība, kuras ir galvenie siltumnīcefekta gāzu emisijas avoti Eiropā.

Eiropas Komisija 29. maijā iepazīstināja ar priekšlikumu par turpmāko kohēzijas politiku pēc 2020. gada, kurā ar jaunu, plašu vērienu samazināts politikas mērķu skaits, vairāk līdzekļu novirzīts klimata pārmaiņu apkarošanai un izveidota spēcīgāka saikne ar ES 2030. gada mērķiem enerģētikas un klimata jomā.

Tomēr turpmākais ES budžets un tā attiecīgais tiesiskais regulējums tiek ieviests laikā, kad rīcība pret klimata pārmaiņām ir obligāta. Šajā sakarā iepriekš minētajos politikas mērķu uzlabojumos nav pietiekami drosmīgu pasākumu, lai izvairītos no katastrofālajām klimata pārmaiņām.

Kaut arī vajadzīga krasa rīcība, lai īstenotu enerģētikas pārmaiņas, var veikt dažus pavisam vienkāršus pasākumus – jāpalielina piešķirtā finansējuma daļa, pamatojoties uz uzlabotu klimata izsekošanas metodiku, kā to ierosinājusi Eiropas Revīzijas palāta.

Vienlaikus daži kohēzijas politikas elementi, kas atbalsta vietējo dalībnieku iesaisti, piemēram, partnerības princips un sabiedrības virzīta vietējā attīstības

Rafaels Anoto (Raphael Hanoteaux),
CEE Bankwatch Network ES politikas
koordinators

pieeja, joprojām ir pārāk lielā dalībvalstu pārziņā. Būtiski ir izskaidrot šos elementus un ieviest jaunus, konkrētus *ex ante* nosacījumus attiecībā uz sabiedrības iesaistīšanos, lai panāktu to, ka kohēzijas politika pienācīgi atbalsta augšupvērstu enerģētikas pārkārtošanu.

Eiropas Komisijas priekšlikums par kohēzijas politiku ir atbalstāms pirmais solis šajā virzienā. Šobrīd visas kārtis ir dalībvalstu un Eiropas Parlamenta rokās, kam jāapliecina apņemšanās apkarot klimata pārmaiņas, pilnvērtīgi izmantojot visveiksmīgāko ES politikas jomu potenciālu šajā jomā.

<https://bankwatch.org/>

Jildava un Fabians Lisabonā, Atlantijas maršruta sākumā

Izbraukumā ar Eiropas jauniešiem

Projekts *Road Trip Project* (“Izbrauciens”), ko šopavasār ievieša Eiropas Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts, galvenokārt ir cilvēku piedzīvojums. No dažādām vidēm nākuši jaunieši dodas ceļojumā pa visu Eiropu un iepazīstas ar dažnedažādiem projektiem un iniciatīvām, par kuru īstenošanu jāpateicas Eiropas Savienībai.

Projekta mērķis ir sniegt Eiropas jauniešiem nebijušu iespēju pašiem uzzināt un pieredzēt, ko nozīmē ES un ar ko tā faktiski nodarbojas.

Četras komandas, katrā no kurām ir divi jaunieši, dodas mēnesi ilgā braucienā pa iepriekš noteiktu maršrutu Eiropā. Ceļā viņiem uz laiku pievienojas vietējie iedzīvotāji, kuri iepazīstina ar vietējo dzīvi un apkārtni. Braucienos tiek šķērsots viss kontinents, braucot gar Vidusjūras piekrasti, Baltijas jūru, Atlantijas okeāna piekrasti un gar Donavu.

Instagram un *Facebook* regulāri tiek publicētas īsas atskaites un video, kā arī garāki video katras nedēļas beigās.

Divi maršruti (Vidusjūras un Atlantijas) no četriem jau ir galā; tālāk lasiet dalībnieku domas par gūtajiem iespaidiem un pieredzi izbraukuma laikā.

“Atceroties savu agrāko priekšstatu par Eiropas Komisiju, man nebija ne jausmas, ar ko tā nodarbojas, un man šķita, ka tam visam noteikti jābūt nāvīgi garlaicīgam. Šomēnes es uzzināju daudz kā jauna. Man bija dota iespēja viesoties ES finansētos projektos, un jāatzīst, ka tie mani ārkārtīgi patīkami pārsteidza. Tur nebija ne kriptiņas no garlaicības, turklāt visi šie projekti ir ļoti svarīgi mūsu gaišās nākotnes vārdā. Piemēram, ūdens: Nīderlandē ir ļoti labs dzeramais ūdens, tāpēc, to dzerot, man pat neienāk prātā apsvērt problēmas saistībā ar ūdeni. Spānijā man skaidroja, ka dažu gadu laikā dzeramais ūdens var kļūt par deficītu visā pasaulē. Tāpēc viņi izstrādājuši sistēmu, ar kuru tualetes poda noskalšanai var izmantot ūdeni, kas ticis izmantots, lai mazgātos, jo tīra dzeramā ūdens izmantošana tualetei ir tīrākā izšķērdība.

Uzskatu, ka šādas iniciatīvas ir ļoti svarīgas, turklāt ne mazāk svarīgi ir informēt sabiedrību par tām. Projekts *Road Trip Project* (“Izbrauciens”) iepazīstina Eiropas jauniešus ar šiem projektiem, par ko man ir liels prieks. Ceru, ka daudziem, tāpat kā man, kļūs saprotamāks, kas notiek visapkārt.”

JILDAVA (24 g. v. nīderlandiete, Atlantijas maršruts)

“Dzīvoju Eiropā jau gandrīz piecus gadus. Līdz šim jau jutos daļēji piedēriņš Eiropai, bet projekts *Road Trip Project* (“Izbrauciens”) deva man iespēju vairāk iepazīt Eiropas kultūru un katru dienu satikt jaunus cilvēkus, kuri bija tik atšķirīgi cits no cita. Eiropas Savienības princips nojaukt robežas un apvienot tautas radījis manī priekšstatu, ka Eiropa ir viena liela valsts. Mans vērtīgākais ieguvums šī mēneša laikā ir ne vien gūtā pieredze un apmeklētās vietas, bet, protams, arī jaunieši, ar kuriem pavadīju kopā ik dienu (Jildava, Inke, Franks un Sidnijs). Mēs visi tagad esam draugi, un draudzība man ir nenovērtējama.”

FABIANS (25 g. v. ekvadorietis, kurš dzīvo Viļņā, Lietuvā, Atlantijas maršruts)

“Ja man jāatbild uz jautājumu, no kurienes nāku, vispareizākā atbilde šķiet: “No Eiropas!”. 2016. gadā piedalījos *Erasmus* apmaiņas programmā, kur sastapu jauniešus no visa kontinenta. Kopš tā laika esmu simtprocentīgi pārliecināta, ka pasauli uztveru kā eiropiete, nevis vāciete.

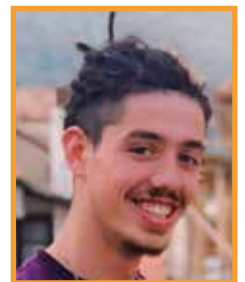

Pavadot ceļā laiku ar saviem jaunajiem draugiem, ne vien uzzināju daudz par Beļģiju un tās mazlietiņ atšķirīgo kultūru (salīdzinājumā ar manu valsti), bet arī atskārtu, cik vienādās domās mēs esam par savu Eiropas piedzīvojumu. Lai arī kur mēs dotos, visiem ceļā satiktajiem cilvēkiem šķita smieklīgi tie paši joki un bija tās pašas raizes, kas mums. Pateicoties viņiem, mēs sapratām, ko nozīmē Eiropas Savienība. Tā apvieno mūs, Eiropas iedzīvotājus, vienā mierpilnā kopienā, kurā cits citu atbalstām.

Apjautu arī to, ka ES darbība nenotiek vienīgi Briselē, – Eiropas Savienību patiesībā iedzīvina tie ļaudis, kuri apzinās sava reģiona problēmas un aktīvi rīkojas, lai tās risinātu un veidotu pārmaiņas. Un, kaut arī dzirdēju arī kritiskus viedokļus par ES, man šķiet, ka mūsdienās ir jo īpaši svarīgi valstīm apvienoties un meklēt līdzības, nevis atšķirības.”

LUIISA (26 g. v. vāciete, Vidusjūras maršruts)

“Jau labu laiku esmu atgriezies mājās, tomēr vēl nespēju pilnībā apjaust neseno izbraucienu. Tas atstāja milzīgu iespaidu uz mani – visas dažnedažādās valstis, cilvēki un kultūras! Mani priekšstatu par Eiropu ir pilnībā mainījušies. Esmu ārkārtīgi pateicīgs šim projektam. Turklāt mainījušies ne vien mani uzskati par ES valstīm, bet arī par visu ES kopumā. Jūtos pacilāts pēc redzētā, kā daži projekti sniedz atbalstu un palīdz veidot izaugsmi. Iespējams, tas izklausīsies pēc stereotipa, bet mans agrākais priekšstats par ES bija vīri melnos uzvalkos, kuri sēž pie liela apaļā galda un lemj par kārtību pasaulē. Jā, tā ir daļa no patiesības, bet viņi arī cieši sadarbojas ar nelieliem vietējiem projektiem, kuri cenšas panākt labākas nākotnes izredzes iedzīvotājiem un videi. Īsāk sakot, pēc izbrauciena mana izpratne par ES ievērojami palielinājās, un es ļoti lepojos, ka man ir iespēja tajā iesaistīties un ka esmu eiropietis.”

LUISS (21 g. v. beļģis, Vidusjūras maršruts)

Unikālā "zaļā laiva", ko darbina ar fotoelementu paneļiem, nogādāja ceļotājus noslēpumainā salā starp Grieķiju un Albāniju

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://roadtripproject.eu/>

<https://www.facebook.com/EUinmyregion/>

<https://www.instagram.com/euinmyregion/>

<https://www.youtube.com/user/RegioNetwork>

JAUNUMI [ĪSUMĀ]

IEVIESTS EUROACCESS MAKROREĢIONU INFORMĀCIJAS PUNKTS UN FINANSĒJUMA MEKLĒŠANAS RĪKS

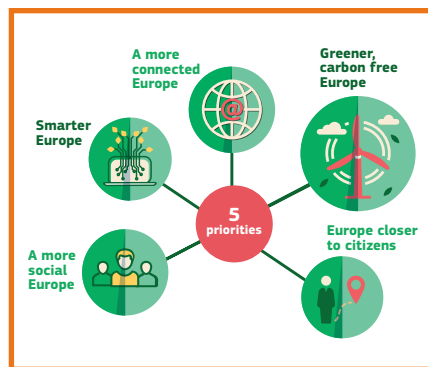
Kopš 2016. gada *EuroAccess* ir galvenais tiešsaistes informācijas punkts par ES finansējuma iespējām Donavas reģionā. Tas izrādījies tik veiksmīgs, ka tīmekļa vietne tagad aptver visas četras makroreģionālās stratēģijas: ES stratēģiju Adrijas un Jonijas jūras reģionam, ES stratēģiju Alpu reģionam, ES stratēģiju Baltijas jūras reģionam un ES stratēģiju Donavas reģionam.

EuroAccess, kas nodrošina pieeju ES finansējumam, piedāvā galvenos datus par vairāk nekā 200 ES finansēto programmu, tostarp (bet ne tikai) par visām *Interreg* programmām, kas darbojas ES makroreģionālo stratēģiju ģeogrāfiskajā tvērumā. Potenciālie pieteikumu iesniedzēji var aplūkot atklātos uzaicinājumus iesniegt projektu priekšlikumus un filtrēt rezultātus pēc sava organizācijas veida, savas izcelsmes valsts un projekta idejas tematiskās ievirzes utt. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.euro-access.eu

“KĀPNES UZ IZCILĪBU” PALĪDZ UZLABOT REĢIONU INOVĀCIJAS SPĒJU

Eiropas Komisija grasās atjaunot iniciatīvu “Kāpnes uz izcilību”, lai sniegtu piemērotu atbalstu un zināšanas tiem reģioniem, kas atpauk inovácijas ziņā. Šo iniciatīvu, ko koordinē Kopīgais pētniecības centrs, atsāks šovasar nolūkā palīdzēt reģioniem attīstīt, atjaunināt un pilnveidot savas gudrās specializācijas stratēģijas pirms sākas budžeta periods 2021.–2027. gadam. Ar tās palīdzību reģioni varēs arī atrast pareizos ES resursus inovatīvu projektu finansēšanai un apvienoties ar citiem reģioniem, kuru rīcībā ir līdzīgi aktīvi, lai veidotu inovācijas kopas. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/!wJ78cQ>

KAMPAŅA #EUINMYREGION PŪPULARIZĒ ATKLĀJUMIEM PILNU VASARU

Ikgadējā ES mēroga kampaņa iedzīvotāju informēšanai par ES finansētajiem projektiem vietējā reģionā. Iedzīvotāji tiek aicināti personīgi izpētīt tūkstošiem ES projektu, pēc tam dalīties pieredzē un publicēt fotoattēlus sociālajos tīklos un piedalīties dažādos konkursos. Vispopulārākie ir fotoattēlu un blogu konkursi, un kampaņas tīmekļa vietnē tagad ir ievietoti arī video sižeti un profesionāļu patiesie stāsti par kādu projektu Beļģijas pilsētā Šarluā, kā arī ērta interaktīva karte ar projektiem, kas piedalās kampaņā visā kontinentā. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://europa.eu/!BD89TH>

Semjuela Beketa tilts Dublinā

Īriju pāršalc inovācijas

Jau no agrākiem laikiem zināms, ka kohēzijas politika palīdzēja Īrijai izbūvēt autoceļus, taču šobrīd politikas ekonomiskās izaugsmes virzītāj spēks sniedz atbalstu inovācijai un MVU. Ārkārtīgi svarīga ir konkurētspējas paaugstināšana, jo valsts gatavojas iespējamām *Brexit* sekām.

Īrija atrodas Atlantijas okeāna ziemeļos, uz rietumiem no Apvienotās Karalistes. Valsts platība ir aptuveni 70 000 km², un tajā mīt 4,76 miljoni iedzīvotāju, no kuriem trešdaļa ir vecumā līdz 25 gadiem. Valsts 1973. gadā iestājās Eiropas Ekonomikas Kopienā un kopš 1999. gada ir eurozonas dalībvalsts.

Pēc straujas ekonomiskās izaugsmes no 20. gs. 90. gadu vidus līdz 21. gs. pirmās desmitgades beigām, kam par godu Īriju sāka dēvēt par “ķeltu tīģeri”, 2008. gadā valsti pamatīgi satricināja globālā finanšu krīze, kuras pārvarēšanai bija vajadzīgs ES un Starptautiskā Valūtas fonda aizdevums un gadiem ilgi fiskālie taupības pasākumi.

Taču tagad, 2018. gadā, tikpat kā nekas vairs neliecina par pagātnes krīzi, jo Īrijas spēcīgie ekonomikas rādītāji ir starp labākajiem Eiropā. Pagājušogad valsts IKP palielinājās par 7,8%, nodrošinot visstraujāko ES ekonomikas izaugsmi 2017. gadā. Turklāt tās bezdarba līmenis 2018. gada aprīlī bija 5,9% – ievērojami zemāks par ES vidējo rādītāju.

Īrijas ekonomikā dominē rūpniecības nozare, kas ar zemu nodokļu režīmu piesaista lērumu starptautisko uzņēmumu un 2016. gadā veidoja 38,9% no IKP. Būtisku ieguldījumu sniedz arī vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, transports, izmīnāšanas un ēdināšanas pakalpojumi. Piemēram, saskaņā ar Īrijas Pārtikas padomes datiem lauksaimniecības pārtikas produktu eksports 2017. gadā pirmo reizi pārsniedza EUR 1 miljardu mēnesī, un vērtīgākais tirgus bija Apvienotā Karaliste.

ES iekšējā tirdzniecība kopumā veido 51% no Īrijas eksporta, kur divām svarīgākajām partnervalstīm – Apvienotajai Karalistei un Beļģijai – katrai pieder 13% liela tirgus daļa. Runājot par importu, 68% tiek importēts no ES dalībvalstīm, kur pirmajā vietā ierindojas Apvienotā Karaliste ar 29%.

Ņemot vērā tirdzniecības apjomu starp abām valstīm un ģeogrāfiski tuvu novietojumu, Īrija ir viena no tām ES valstīm, kuru visvairāk ietekmē Apvienotās Karalistes lēmums izstāties no Eiropas Savienības, tāpēc to nomāc *Brexit* neskaidrais liktenis.

Ieguldījumi inovācijā un konkurētspējā

Kohēzijas finansējumam joprojām ir būtiska nozīme Īrijas ekonomikas attīstībā. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam valsts saņems Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu atbalstu maksimāli EUR 3,4 miljardu apmērā, un pagājušā gada beigās projektiem jau bija piešķirti aptuveni EUR 2,6 miljardi jeb 79% no kopējās summas.

“Kohēzijas finansējumam joprojām ir būtiska nozīme Īrijas ekonomikas attīstībā. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam valsts saņems Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu atbalstu maksimāli EUR 3,4 miljardu apmērā, un pagājušā gada beigās projektiem jau bija piešķirti aptuveni EUR 2,6 miljardi jeb 79 % no kopējās summas.”

Šie ESI fondi, it īpaši Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), palīdz Īrijai risināt svarīgus jautājumus iekļaujošas izaugsmes un konverģences jomā. Viens no risinājumiem ir publiskā un privātā finansējuma prioritāra novirzīšana inovācijā, it īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), kas šajā ziņā atpaliek no starptautiskiem uzņēmumiem ar galveno mītni Īrijā, kā arī jaunu preču un pakalpojumu izstrādes veicināšana, atbalstot sadarbību starp Īrijas uzņēmumiem un pētniecības institūtiem. Tam ir īpaši liela nozīme, saskaroties ar neskaidrībām un riskiem saistībā ar *Brexit*, jo, palielinot uzņēmumu konkurētspēju, var atrast jaunus noieta tirgus Īrijas produkcijai.

Šajā sakarā 35 % jeb lielākā daļa no ERAF līdzieguldījumiem Īrijā tiek novirzīta pētniecībai, tehnoloģiju attīstībai un inovācijai (RTDI).

Šī prioritāte jau daudzējādā ziņā atmaksājusies. Rezultātā ir radītas 3400 jaunas darbvietas ERAF atbalstītajos uzņēmumos un 35 000 uzņēmumu saņēmuši līdzieguldījumu finansiālo atbalstu. Pēc tam, kad 900 uzņēmumu, kas saņēmuši kopīgo ieguldījumu līdzekļus, aktīvi iesaistījās stratēģiskās pētniecības centros, tika izveidoti 70 jaunuzņēmumi un atvasināti uzņēmumi.

Vienlaikus aptuveni 860 jauni pētnieki strādā pie inovācijām, kuru rezultātā izsniegtas 250 jaunas uzņēmējdarbības licences. Turklāt ziemeļu un rietumu reģions, kas iekļauts ERAF programmā Pierobežai, Vidusīrijai un Rietumīrijai, 2018. gadā tika apbalvots kā Eiropas reģions, kas veicina uzņēmējdarbību.

Eiropas Komisijas 2018. gada Īrijai adresētajos ieteikumos ierosināts veicināt Īrijas uzņēmumu, it īpaši MVU, ražīguma pieaugumu, “stimulējot pētniecību un inovāciju ar mērķtiecīgu politiku, tiešākiem finansējuma veidiem un stratēģiskāku sadarbību ar ārvalstu starptautiskiem uzņēmumiem, publiskiem pētniecības centriem un universitātēm”. Šie pasākumi paplašinātu iepriekšējā gada ieteikumus. ERAF ieguldījumi 2021.–2027. gada finansēšanas periodam būtu cieši saistīti ar Eiropas pusgadu un šai valstij adresētajiem ieteikumiem.

Eiropas Komisijas priekšlikums 2021.–2027. gada periodam pieļauj attīstītajām dalībvalstīm, tostarp Īrijai, ieguldīt inovācijā 85–100 % no ERAF piešķirtajiem līdzekļiem. Tādējādi dalībvalsts, kura izlemtu tā rīkoties, varētu ievērojami paaugstināt savu konkurētspēju nākotnē. ➤

ERAF līdzieguldījumi vajadzīgi arī īpaši ātra platjoslas interneta ieviešanai. Tiklīdz būs pilnībā īstenots valsts platjoslas plāns, tas palīdzēs novērst savienojamības problēmas, ar ko saskaras gan MVU, gan valsts iedzīvotāji, pārklājot aptuveni 90% valsts teritorijas ar ātrgaitas internetu, kura ātrums atbilst Eiropas Gigabitu sabiedrības noteiktajam. Tas ir īpaši svarīgi izolētiem lauku reģioniem.

Īrijas uzņēmumi ar nepacietību gaida, kad šis modernais tīkls būs pieejams, jo ātrs un uzticams internets ir neaizstājams, nodrošinot pamatu izaugsmei un starptautiskajai tirdzniecībai ar e-komercijas palīdzību.

Kohēzijas fonds palīdz Īrijai arī pārejā uz mazoglekļa ekonomiku, piešķirot vairāk nekā EUR 120 miljonus no ERAF līdzekļiem. Energoefektivitātes palielināšanai un siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai veltīto projektu īstenošana norit veiksmīgi.

Turklāt finansējuma prioritāte ir paaugstināt Īrijas darbaspēka izredzes tirgū, uzlabojot darbinieku digitālās prasmes, kas tika minēts kā trūkums 2018. gada valsts ziņojumā par Īriju un ar Eiropas sociālo tiesību pilāru saistītā rezultātu pārskatā.

Sadarbība ar kohēzijas politikas palīdzību

Raugoties nākotnē, Īrija uzskata, ka kohēzijas politika ir būtisks izaugsmes stūrakmens gan valsts mērogā, gan visā ES. Kohēzijas politika var būt ārkārtīgi svarīga, lai stiprinātu un paaugstinātu Eiropas Savienības spēju risināt nākotnē gaidāmās problēmas. ■

LĪDZŠINĒJO ERAF LĪDZIEGULDĪJUMU IEVĒROJAMĀKIE SASNIEGUMI 2014.–2020. GADĀ:

- uzņēmumu mācības, kurās iesaistījās 50 000 dalībnieku;
- 35 000 uzņēmumu saņēma finansiālu atbalstu līdzieguldījumu veidā;
- uzņēmumu mācību pasākumi, kuros iesaistījās 30 000 studentu;
- 30 000 uzņēmumu apmācība vadības, mārketinga un eksporta jomā;
- 3 400 jaunas darbvietas ERAF atbalstītajos uzņēmumos;
- 900 uzņēmumu sadarbojās ar stratēģiskās pētniecības centriem, kā rezultātā tika izveidoti 70 jaunuzņēmumi un atvasināti uzņēmumi;
- 860 jauni pētnieki strādā pie inovācijām;
- 270 jauni rūpniecības nozares partneri sadarbojas ar pētniecības centriem;
- pētniecības rezultātā izsniegtas 250 licences.

Īrija

Iedzīvotāju skaits

Saskaņā ar ANO aplēsēm Īrijā ir aptuveni 4,8 miljoni iedzīvotāju. Īrija atrodas Atlantijas okeāna ziemeļos un ir trešā lielākā sala Eiropā ar 84 421 kvadrātkilometru lielu platību. Īrija aizņem 5/6 no salas teritorijas, un pārējo daļu aizņem Ziemeļīrija, kas ietilpst Apvienotajā Karalistē. Dublina ir Īrijas galvaspilsēta un lielākā pilsēta, kurā mīt 1,11 miljoni iedzīvotāju.

Ekonomika

Saskaņā ar Eiropas Komisijas jaunākajām aplēsēm 2017. gadā Īrijas ekonomika pieauga par 7,8%, trīsreiz apsteidzot eurozonas vidējo rādītāju. Tās ekonomikas izredzes joprojām ir spožas, kaut arī riski palielinājušies: reālais IKP palielinājās par 7,4% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, un paredzams, ka 2018. gadā tas pieaugs par 4,4% un 2019. gadā – par 3,1%. Uzņēmējdarbības un darba devēju grupas (IBEC) jaunākajā ceturkšņa perspektīvas ziņojumā paredz 2018. gadā izaugsmi par 4,2%, kuru uzskata par pietiekami spēcīgu, lai pretotos *Brexit* nesekmīgajam izraisītajam nelabvēlīgajam sekām.

Darba tirgus

Īrijas bezdarba līmenis 2018. gada aprīlī bija 5,9%, kas ir daudz zemāks par ES vidējo rādītāju. 2018. gada janvārī valdība izsludināja reformas augstākās izglītības iestāžu finansējumā, lai to labāk saskaņotu ar svarīgu valsts prioritāti īstenošanu, tostarp labāk pielāgotas prasmes ekonomikas vajadzībām, augstāks darba rezultātu un inovācijas līmenis, pētniecības izvēršana plašumā (īpaši ar partneriem no uzņēmumu vidus), visneaizsargātāko studentu piekļuves uzlabošana, kā arī mūžizglītības un elastīgu mācību iespēju palielināšana. Šie pasākumi valstī pastiprinās 2014.–2020. gada ERAF un ESF politiku un mērķus.

Svarīgākās nozares

Eksporta nozarē, kur dominē tehnika un iekārtas, datori, ķīmiskās vielas, medicīniskās iekārtas, farmaceitiskie līdzekļi, pārtikas produkti un dzīvnieku izcelsmes produkti, galvenokārt darbojas ārvalstu starptautiski uzņēmumi, kuri ir būtiska ekonomikas sastāvdaļa. Īrijas lauksaimniecības pārtikas produktu nozare ir ļoti atkarīga no Apvienotās Karalistes tirgus, uz kuru tā 2015. gadā eksportēja vairāk nekā 43% saražoto lauksaimniecības pārtikas produktu. Īrijas lauksaimniecības pārtikas produktu eksports 2017. gadā pirmoreiz pārsniedza EUR 1 miljardu mēnesī. Ja pieskaita arī nepārtikas preces, piemēram, mežsaimniecības produktus, tad lauksaimniecības produktu eksports 2017. gadā sasniedza pat EUR 13,5 miljardus. Visstraujāk – par 19% – pieauga piena nozare, kā rezultātā piena produktu eksports pārsniedza EUR 4 miljardus. Teicami klājās arī liellopu gaļas nozare, kuras eksporta ieņēmumi palielinājās par 5%, sasniedzot gandrīz EUR 2,5 miljardus.

Lietpratīga specializācija, pētniecība un inovācija

Īrija ir spēcīga inovāciju ziņā un izvirzījusi lietpratīgas specializācijas prioritātes: ražošana un rūpniecība; informācijas un komunikācijas tehnoloģijas; enerģijas ražošana un sadale; cilvēku veselība un sociālais darbs; svarīgas pamattehnoloģijas.

Tomēr arī turpmāk vajadzīgi publiskie izdevumi *RTDI* vajadzībām, lai vietējie ģeogrāfiskie uzņēmumi kļūtu dinamiskāki un inovatīvāki, tādējādi paaugstinot savu konkurētspēju pasaules tirgū. Turklāt tiem jāatrod jauni tirgi, ar ko aizstāt vecos, lai pārvarētu *Brexit* sekas. Patlaban *RTDI* saņem 35% no ERAF darbības programmu līdzfinansējumiem, kas ir prāvākā piešķirumu daļa no visiem 2014.–2020. gada līdzfinansējumiem Īrijā. ➤

AUGSNE NĀKOTNES JAUNUZŅĒMUMIEM

PorterShed ir iniciatīva, ar ko tiek atbalstīti tehnoloģiju jaunuzņēmumi ar globālu vērienu. Šis projekts, kura mājvieta atrodas Golvejas pilsētas centrā, ir pirmais posms ceļā uz inovāciju kopas izveidi, lai atbalstītu Rietumīrijas jaunuzņēmumus un MVU ar lielu potenciālu. *PorterShed* pamatā ir kopības, sadarbības un sasaistes principi, tāpēc uzņēmējiem tiek nodrošinātas kopstrādes telpas apvienojumā ar dažādām iespējām, piemēram, investoru un finanšu konsultāciju pieejamību.

Uzņēmumi, kas izmanto telpas, pārstāv visdažādākās IT jomas, tostarp programmatūras izstrādes, filmu veidošanas, klientu apkalpošanas, valodu apmācības, bezkontakta norēķinu, modes un apmācību jomas. *PorterShed* ir iecienīta Golvejas tehnoloģiju jaunuzņēmumu prezentācijas vieta, kurā apvienojušies vairāk nekā 30 inovatīvi uzņēmumi un vairāk nekā 90 dalībnieki, turklāt šeit pieejami brīvie galdi retākiem apmeklētājiem un atklāta telpa pasākumiem un semināriem.

<https://portershed.com/>

IZSMEĻOŠĀ PIEEJA DATU ANALIZĒŠANAI

Datu analīzes centrs **Insight** ir kopīga iniciatīva, ko veidojuši pētnieki no Dublīnas Pilsētas universitātes, Īrijas Nacionālās universitātes Golvejas filiāles, Korkas Augstskolas, Dublīnas Augstskolas un citām partneriestādēm. *Insight* piesaistījis vairāk nekā 400 pētnieku, finansējumu vairāk nekā EUR 100 miljonu apmērā un vairāk nekā 80 nozares partneru, padarot Īriju par pasaules datu analīzes pētniecības centru.

Datu analīze uzlabo lēmumu pieņemšanas procesu, tādējādi palīdzot mums veidot labāku pieeju it visam, sākot no slimnīcu gaidīšanas rindām un beidzot ar enerģijas izmantošanu un reklāmu. Pētniecības un rūpniecības nozaru sadarbībā patlaban tiek īstenoti pētniecības projekti, ar kuriem paredzēts uzlabot tādas jomas kā hronisko slimību kontrole un rehabilitācija, jaunas cilvēku uzvedības uztveršanas tehnoloģijas, veselības un dzīvības zinātņu sasaiste, kā arī analītiskā sabiedrība. Tās visas ir mūsdienīgas jomas, kas nākotnē var nodrošināt kvalificētas darbvietas un izaugsmes potenciālu Īrijas reģioniem. Centra *Insight* veidotās sadarbības rezultātā dibināti arī vairāki jaunuzņēmumi un atvasināti uzņēmumi.

<https://www.insight-centre.org/>

VIETĒJĀ LĪMEŅA ATBALSTS MVU KONKURĒTSPĒJAS UZLABOŠANAI

Vietējie uzņēmumu biroji (*Local Enterprise Offices – LEO*), kas darbojas valsts aģentūras *Enterprise Ireland* paspārnē, ir svarīgi vienoti kontaktpunkti gan vietējiem, gan visas Īrijas uzņēmumiem. Darbinieki sniedz ieteikumus, informāciju un atbalstu uzņēmuma izveidē vai izaugsmē. Visā Īrijas vietējo iestāžu tīklā izveidota 31 tīpaša grupa, kas piedāvā plaša mēroga pieredzi, prasmes un pakalpojumus. Piemēram, 2017. gadā Golvejā *LEO* piedalījās 321 apmācības pasākumā, mentorēšanas programmās sešu mēnešu garumā, inovatīvu un radošu dizaineru atbalsta pasākumos, jaunuzņēmumu agrīnās apmācības programmās utt.

Tālāk minēti divi piemēri, kuros mazie uzņēmumi saņēma *LEO* nodrošināto vadības apmācību vai atbalstu. ***Kinvara*** – dabīgo ādas kopšanas līdzekļu uzņēmums, kas tagad ir gatavs eksportam. Tā dibinātāja Dr. Džoanna Railija (*Joanne Reilly*), bijusī zinātniece, 2011. gadā kļuva par uzņēmēju un 2017. gadā izveidoja jaunu zīmola tēlu un tīmekļa vietni, kad uzņēmumam beidzot bija pieejams īpaši ātrs platjoslas internets, un dažu nedēļu laikā pārdošanas apjomi tiešsaistē pieauga teju par 100%!

Skylark Attic Stairs – 2015. gadā 95% no visas produkcijas eksportēja uz Apvienoto Karalisti; 2016. gadā tirdzniecības apjomi samazinājās par 80%. Tā rezultātā uzņēmuma īpašnieks saprata, ka jāapgūst *LEO* rīkotais “tūras” stratēģijas kurss. Tas līdzēja, jo 2017. gadā uzņēmums ieguva ASV patentu un saņēma lielu pasūtījumu, un tagad plāno paplašināties. No visas produkcijas 75% ir vietējās izcelsmes, tādējādi radot jaunas darbvietas vietējā mērogā. Uzņēmums izmanto *Google AdWords* reklāmu un plāno palielināt tirdzniecības apjomu līdz 5000 vienībām gadā.

<https://www.localenterprise.ie/About-Us/Case-Studies/>

Aģentūra *Enterprise Ireland* ne vien ar vietējiem uzņēmumu birojiem, bet arī ar savu komercializācijas fondu un projektiem, kurus līdzfinansē ERAF, sniedz ļoti būtisku atbalstu tehnoloģiju jaunuzņēmumu dibināšanai, kā arī augstākās izglītības iestāžu un pētniecības organizāciju izstrādāto inovāciju pārnesi uz rūpniecības nozari visā valstī.

ĪSTĀ RECEPTĒ PAREIZAI ĀRSTĒŠANAI

Aerogen ir pasaulē vadošais medicīnisko iekārtu uzņēmums, kura specializācija ir izstrādāt, ražot un komercializēt augsti efektīvas sistēmas zāļu ievadīšanai aerosola veidā, kuras izmainījušas ārstniecību slimnīcās visā pasaulē. Ar patentētās membrānas vibrācijas tehnoloģijas palīdzību zāles no šķidrās formas tiek pārvērstas mikroskopisku daļiņu miglā, kuru var saudzīgi un efektīvi ievadīt plaušās visu vecumu smagi slimiem pacientiem.

Līdz šim šī revolucionārā pallādija tehnoloģija saņēmusi vairāk nekā 100 patentu, pārdota vairāk nekā 75 valstīs un ir izmantota vairāk nekā 6 miljonu pacientu ārstēšanai. Salīdzinājumā ar standarta mazapjoma smidzinātāju šī aerosola ārstniecības devu norma samazināta par 32%, vidējais hospitalizācijas laiks saīsināts par 37 minūtēm uz ārstniecības devu, kā arī par 75% mazāks ievadīto zāļu apjoms. Pateicoties ERAF līdzieguldījumiem no paša sākuma, *Aerogen* jau tagad ir starptautiski atzīts uzņēmums šajā nozarē.

<https://www.aerogen.com/>

REVOLŪCIJA DIGITĀLĀ SATURĀ INOVĀCIJU NOZARĒ

ADAPT ir Īrijas globālais izcilības centrs digitālā saturā jomā, kam nesen tika piešķirts papildu finansējums EUR 50 miljonu apmērā. Šajā pasaulē vadošajā pētniecības centrā, kas sastāv no daudzām iestādēm, apvienotas gan pētnieku, gan nozares partneru zināšanas nolūkā izstrādāt vēl nebijušas digitālā saturā inovācijas, kas pilnībā pārveidos cilvēku mijiedarbību ar saturu, sistēmām un citam ar citu.

Revolucionāro digitālā saturā inovāciju veidošanai tiek izmantotas pasaules līmeņa zināšanas, kas pieder pētniekiem no četrām universitātēm Dublinā (Dublinas Trinitijas koledža, Pilsētas universitāte, Augstskola un Tehnoloģiju institūts) un nozares partneriem. Izmantojot ERAF līdzfinansējumu EUR 6 miljonu apmērā, centrā izstrādā transformējošus instrumentus, kas palīdz uzņēmumiem ērti pārlūkot video, teksta, runas un attēlu datus dažādās valodās un ierīcēs, lai paplašinātu savas digitālā saturā iespējas jaunu saikņu veidošanai starp cilvēkiem, procesiem un datiem, tādējādi radot jaunu ekonomisko vērtību.

<https://www.adaptcentre.ie/>

PIEREDZE PASAULES SASAISTĒ

Īrijas Zinātnes fonda (*SFI*) nākotnes tīklu un komunikācijas pētniecības centrs **CONNECT** sadarbojas ar vairāk nekā 35 uzņēmumiem, tostarp starptautiskiem uzņēmumiem, MVU un jaunuzņēmumiem. Tajā apvienotas pasaules līmeņa zināšanas no 10 Īrijas akadēmiskajiem institūtiem, lai izveidotu vienotu kontaktpunktu telekomunikāciju pētniecībai, izstrādei un inovācijai (lietiskais internets).

Šīs ERAF līdzfinansētās programmas mērķis ir izveidot vairākus lielus pasaulē vadošus pētniecības centrus, kas atbilst pētniecības prioritāšu noteikšanas procesā identificētajām 14 prioritārajām pētniecības jomām un kas būtiski ietekmēs Īrijas ekonomiku. **CONNECT** apvieno pētniekus un inženierus partnerībās pētniecības un rūpniecības nozarēs, lai risinātu svarīgus pētniecības jautājumus, veicinātu jaunu un esošu Īrijas tehnoloģiju uzņēmumu attīstību, piesaistītu rūpniecības nozari, kas varētu sniegt būtisku ieguldījumu ekonomikā un valstī, piesaistītu starptautiskus pētniecības speciālistus un kapitālu, piesaistītu un noturētu saistītus Īrijas uzņēmumus, no kuriem atdalītu atvasinātus uzņēmumus, kā arī palielinātu *SFI* apmācītu pētnieku skaitu, kuri strādā rūpniecībā. ■

<https://connectcentre.ie/>

Pagātnes pieredze palīdz sagatavoties nākotnes pārbaudījumiem

Īrijas finanšu, valsts budžeta izdevumu un reformu ministrs Paskāls Donahjū (*Paschal Donohoe*) atklāj žurnālam *Panorama*, ko Īrija ieguvusi no dalības Eiropas Savienībā un ko apņemas darīt turpmāk, lai ES iedzīvotāji saskatītu Eiropas Savienības pievienoto vērtību un sniegtās priekšrocības.

2018. gadā Īrija atzīmē ES dalības 45. gadadienu. Kā valsts ir augusi šajā laikā un kāda nozīme šajā attīstībā ir bijusi ERAF un ESF?

Īrija ārkārtīgi lepojas ar dalību Eiropas Savienībā un ir tai ļoti lojāla. Īrijas IKP 1973. gada 1. janvārī, kad valsts iestājās ES, bija vien 67% no ES vidējā rādītāja. Šobrīd tas sasniedz gandrīz 180% no šī rādītāja, un Īrija pārtapusi no neto saņēmējvalsts par neto maksātājvalsti ES budžetā.

Gadu desmitiem pirms tam, kad valsts iestājās Eiropas Savienībā, tirdzniecības un

rūpniecības politiku veidoja, pamatojoties uz protekcionismu un pašpietiekamību. Šīs noslēgtā politika veicināja lēnu ekonomikas izaugsmi, augstu bezdarba līmeni un masu emigrāciju.

Šobrīd Īrijas politika ir ļoti atvērta. Apvienotā Karaliste joprojām ir mūsu svarīgākā tirdzniecības partnere, uz kuru eksportējam vairāk nekā 13% produkcijas, kamēr uz pārējām ES dalībvalstīm kopumā eksportējam 52% un uz ASV – teju 27%. Īrija ir ceturtā lielākā finanšu pakalpojumu eksportētājvalsts visā ES, tajā darbojas 15 no 20 pasaulē vadošajām bankām, un Īrijas lidmašīnu iznomā-

tāji šeit pārvalda 26% no visas pasaules lidmašīnu flotes.

Kaut arī pēdējos desmit gadus saskārmies ar grūtībām, ko izraisīja banku krīze un attiecīgā lejupslīde, šobrīd Īrijas ekonomika ir ļoti spēcīga. Mums ir Eiropā augstākais IKP pieauguma rādītājs, kas 2017. gadā sasniedza 7,8%, bet bezdarba līmenis patlaban ir 5,9% (2018. gada aprīļa dati).

Protams, tas panākts, pateicoties ne tikai dalībai ES, bet arī citiem faktoriem. Tomēr dalībvalsts statuss un kohēzijas politikas nozīmīgie ieguldījumi gadu gaitā

nodrošināja Īrijai lielas iespējas un bija svarīgs ekonomikas un sociālā progresa veicināšanas faktors.

Šī ekonomikas metamorfoze uzlabojusi dzīvi valsts iedzīvotājiem, kuri bauda augstākus dzīves standartus, turklāt darbiniekus aizsargā stingrs tiesiskais regulējums nodarbinātības jomā un ģimeņu aizsardzībai ieviesti noteikumi par pārtikas drošību. Tāpat mēs rūpējamies par vides uzlabošanu un aizsardzību nākamajām paaudzēm.

Jaunākie Eirobarometra dati (2018. gada maijs) liecina, ka 81 % Īru pozitīvi vērtē Īrijas dalību ES, salīdzinājumā ar vidēji 60% iedzīvotāju visā ES kopumā. Turklāt 74% Īrijas iedzīvotāju ir apmierināti ar ES īstenoto demokrātiju un 62% uzskata, ka ES tiek vadīta pareizajā virzienā (ES vidējais rādītājs ir 32%).

Struktūrfondi sniedza nozīmīgu atbalstu Īrijai, tāpat kā tas tiek darīts ar jaunajām dalībvalstīm. Piemēram, ES finansējums ārkārtīgi lielā mērā palīdzēja atjaunot kritisko fizisko infrastruktūru, kā arī tas ir pamatā veiktajiem ieguldījumiem izglītībā, apmācībā, izstrādē un inovācijā, kas vienmēr bijušas mūsu prioritārās jomas.

Eiropas Savienībai bija ļoti svarīga politiskā nozīme Ziemeļīrijas miera procesā. Kopš 1995. gada Īrijas Pierobežas grāfistu (Kevanas, Donegolas, Litrimas, Lautas, Monahanas un Slaigo grāfistes) un Ziemeļīrijas ekonomikā ar vairāku programmu PEACE starpniecību ieguldīti kopumā EUR 2,26 miljardi. Šī programma atbalsta projektus, kas palīdz samierināt kopienas un veidot kopīgu nākotni. Kopš 1991. gada Īrijas Pierobežas un Ziemeļīrijas ekonomikā, kā arī kopš 2007. gada Rietumskotijas ekonomikā ar vairāku programmu Interreg starpniecību ieguldīti kopumā EUR 1,13 miljardi. Abas programmas ir svarīgi reģionālās attīstības dzinējspēki pārrobežu kontekstā. Struktūrfondu nodrošinātais atbalsts abām prog-

rammām ir ne vien svarīgs finansējuma avots, bet arī viens no ES miera nodrošināšanas un samierināšanas pasākumu pamatelementiem.

Kā Īrijā mainījušies ES finansējuma izmantošanas mērķi, notiekot pārmaiņām valsts ekonomikā un sabiedrībā?

Agrāk Īrija saņēma prāvu atbalstu no struktūrfondiem, taču, uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, šis finansējums pamazām saruka: ja 1994.–1999. gada plānošanas periodā tie bija EUR 5,4 miljardi, tad 2014.–2020. plānošanas periodā – vien EUR 1,2 miljardi. Senāk lielāko daļu ieguldījumu novirzīja fiziskās infrastruktūras uzlabošanai un lielāko projektu finansēšanai, piemēram, piecu galveno starppilsētu autoceļu izbūvei, Dublinas ostas tuneļa izbūvei, apvedceļa M50 pabeigšanai un vairāku plaša mēroga sabiedriskā transporta projektu atbalstam, tostarp Dublinas piepilsētas dzelzceļa un tramvaja sistēmu izveidei. Līdztekus ieguldījumiem fiziskajā kapitālā lielu daļu finansējuma novirzīja arī cilvēkkapitāla attīstībai, nodrošinot izglītību un apmācību, paaugstinot darbinieku kvalifikāciju un sekmējot pētniecības iespējas.

Atspoguļojot gan Īrijas, gan pasaules ekonomikas mainīgo raksturu, Īrijas ERAF līdzieguldījumi 2014.–2020. gadam patlaban tiek novirzīti galvenokārt projektiem tādās jomās kā pētniecība un inovācija, IKT, digitālā ekonomika, atbalsts MVU konkurētspējai un pāreja uz mazoglekļa ekonomiku, savukārt ESF turpina ieguldīt cilvēkos, izmantojot izglītību un apmācību. Šie ieguldījumi palīdzēs radīt ilgtspējīgas darbvietas, stimulēt eksportu un īstenot ekonomikas izaugsmi.

Papildu finansēšanas iespējas joprojām nodrošinās programma "Apvārsnis 2020", tās turpmākā programma,

Erasmus, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, COSME ES līmeņa programmas un vairākas citas nelielas programmas.

Šķiet, ka Īrija agrāk guvusi lielu atbalstu no ES finansējuma un pēdējos gados arī no ERAF līdzieguldījumiem pētniecībā, inovācijā un MVU konkurētspējā. Vai šo ieguldījumu atdeve atbilst cerētajai? Un vai vēl joprojām ir vajadzība pēc šāda finansējuma? Kādas ir Īrijas galvenās iespējas?

Gadu gaitā Īrija ir guvusi vērā ņemamu atbalstu no ES fondiem un izmantojusi šos līdzekļus efektīvi un lietderīgi.

Sākotnēji ieguldījumi tika veikti fiziskās infrastruktūras uzlabošanai, bet tagad tie ir novirzīti pētniecības, inovācijas un MVU attīstības atbalstīšanai, atspoguļojot lielāku konkurētspēju pasaules tirgū un pārmaiņu straujo raksturu. Īrijas pašreizējais mērķis pētniecības nozarē ir līdz 2020. gadam palielināt bruto ieguldījumus (gan publiskos, gan privātos) pētniecībā un inovācijā līdz 2,5% no NKP. Mums to vēl nav izdevies īstenot, kaut arī pēdējos gados palielinājušies publiskie un privātie izdevumi, tostarp palielinājies arī ES līdzieguldījumu atbalsts. To daļēji var skaidrot ar valsts spēcīgo ekonomikas izaugsmi un no tās izrietošo ikgadējo NKP pieauguma rādītāju palielinājumu pēdējos gados. Gan SVF, gan ES īpaši atzīmēja publisko ieguldījumu augsto līmeni pētniecībā un inovācijā, iesniedzot valstij adresētos ieteikumus, un tas nozīmē, ka šis atbalsts un tā palielināšana joprojām būs viena no svarīgākajām prioritātēm pēc 2020. gada.

Zinātniski tehniskais progress kļūst aizvien straujāks, un mēs sacenšamies cits ar citu mūžam mainīgā un ārkārtīgi konkurējošā globālā vidē. Lai neatpaliktu no nerimtīgajām pārmaiņām, pētniecībai un inovācijai jānodrošina lielāks finansējums un atbalsts, modernizējot Īrijas uzņēmumus.

“ Tagad ieguldījumi ir novirzīti pētniecības, inovācijas un MVU attīstības atbalstīšanai, atspoguļojot lielāku konkurētspēju pasaules tirgū un pārmaiņu straujo raksturu. ”

Mūsu augstākās izglītības iestāžu absolventiem jāpieņem vajadzīgajām prasmēm, lai konkurētu pasaules mērogā un spētu apjaust un vadīt jaunākās paaudzes zinātniski tehniskos atklājumus.

Īrijai patiešām ir reālas iespējas, ko izmantot. Mūsu sasniegumiem farmaceitisko līdzekļu, IKT un finanšu pakalpojumu jomā ir stingri pamati. Mēs vairojam savas spējas tikt galā ar krasiem pārmaiņām, kas mūs sagaida nākotnē, izmantojam mākslīgā intelekta priekšrocības, palīdzam uzņēmumiem atklāt un izmantot jaunas tirgus iespējas un modernizējam savus pētniecības un tehnoloģiju centrus. ERAF atbalsts arī turpmāk būs svarīgs finansējuma avots šajā jomā. ES dalībvalstis vairs nesacenšas cita ar citu, bet gan kopīgi darbojas mobilā pasaules tirgū, kur valda sīva konkurence.

Ko cerat sagaidīt no nākamā ESI fondu finansēšanas perioda no 2021. līdz 2027. gadam un kuras, jūsuprāt, būs galvenās problēmas, ar ko Īrija saskarsies?

Kohēzijas politika nākamajam laikposmam neapšaubāmi tiek izstrādāta brīdī, kad Īrija un visa Eiropa kopumā saskaras ar nozīmīgiem pārbaudījumiem, tostarp tādiem jautājumiem kā *Brexit*, migrācija, drošība un terorisms.

Īrija uzskata, ka izdevumu līmenim ES mērogā jābūt samērīgam un atbilstīgam pieejamā finansējuma kopējam līmenim un ka daudzgadu finanšu shēmas prioritātes un mērķi pēc 2020. gada jāizvirza saskaņā ar šo kontekstu. Kā jau minēju iepriekš, Īrija

atzinīgi un ļoti augstu vērtē dalību Eiropas Savienībā. Būdamā neto maksātājvalsts, tā ir gatava veikt vēl lielākas iemaksas ES budžetā. Tomēr, manuprāt, mums ne vien jābūt gataviem pielāgoties jaunajām ES prioritātēm un problēmām, bet arī nedrīkstam aizmirst, ka vērtīgi un lietderīgi ir arī tradicionālie politikas virzieni, tostarp lauksaimniecība un kohēzija.

Kā atzīst mūsu kolēģi Eiropā, *Brexit* ir svarīgs jautājums tādā nozīmē, ka rada milzīgas problēmas Īrijai. Mēs pateicamies par viņu atbalstu sarunās, kas ir uzskatāms pierādījums nezūdošai ES-27 vienotībai un spēkam. Ar mūsu tuvāko kaimiņvalsti mūs saista ne vien svarīgi tirdzniecības jautājumi un fiziska rakstura sarežģījumi, bet arī neatkārtājama un delikāta vēsturiska saikne. Tas atspoguļojas sarežģītajās sarunās par robežu starp Īriju un Ziemeļīriju.

Tāpēc ļoti svarīgi ir arī turpmāk saņemt ieguldījumu programmu, piemēram, ERAF, atbalstu, kā arī īstenot *PEACE* un *Interreg* pēc *Brexit*. Uzskatu, ka Apvienotās Karalistes lēmums izstāties no ES nedrīkst neproporcionāli negatīvi ietekmēt kādu dalībvalsti. ES jāizmanto visi iespējamie instrumenti, tostarp kohēzijas politika, lai apliecinātu praktisko solidaritāti un atbalstītu visus reģionus, kurus jo īpaši skar ārējie ietekmes faktori, kuru vidū ir arī *Brexit*.

Īrija ir maza, atvērta ekonomika, kas zināmā mērā pakļauta ārējiem ekonomiskajiem satricinājumiem. Tomēr dažkārt apdraudējumi un iespējas var būt vienas monētas abas puses. Apjaušot un apgūstot jaunākās paaudzes inovā-

ciju, apmierinot sarežģītas un daudzveidīgas patērētāju vajadzības, turpinot iekarot jaunus un jaunietekmes tirgus un saglabājot konkurētspēju, mēs varam vieglāk pārvarēt lejupslīdi vienā no savām tirdzniecības jomām.

Ļoti ceru, ka attiecībā uz nākamo ESI fondu laikposmu ir paveikts viss iespējama, lai politikas īstenošana praksē noritētu viegli un bez aizķeršanās. Šādā veidā mēs varēsim nodrošināt labāku politikas atdevi ES nodokļu maksātājiem un gūt labākus rezultātus praksē. Tas būs ļoti uzskatāms apliecinājums īstajai Eiropas pievienotajai vērtībai un tam, ka ES strādā savu iedzīvotāju labā.

Apzinoties, cik vērtīgi ir būt ES dalībvalstij, Īrija labprāt veiktu lielākas iemaksas ES budžetā, ja vien tas paaugstinātu Eiropas vērtību. Ceru uz ciešu sadarbību drīzumā ar kolēģiem no pārējām dalībvalstīm, Eiropas Komisijas un Parlamenta, lai turpmākajos gados uzlabotu politiku un panāktu pienācīgu resursu piešķiršanu. Šai ir jābūt kopīgai rīcībai, kurā Īrija, apzinoties vēsturiskos panākumus kā ES dalībvalstij, ir gatava pilnībā iesaistīties. ■

DATU PUNKTS: REĢIONĀLĀS POLITIKAS IEGULDĪJUMU VĒSTURE PA REĢIONIEM NO 1988. LĪDZ 2016. GADAM

Kā minēts žurnāla *Panorama 64.* izdevumā, 2018. gadā tiek atzīmēta 30. gadadiena reģionālajai politikai, kas tiek īstenota saskaņā ar plānošanas pieeju, pamatojoties uz kopīgo pārvaldību. Pēc 1998. gada reformas notika būtiska pāreja no projektu finansēšanas uz plānošanas pieeju, piešķirot lielāku nozīmi valsts un reģionālajām iestādēm. Kopš 1988. gada gūti būtiski panākumi Eiropas Savienības veidošanā. Saskaņā ar četriem daudzgadu ES budžeta cikliem (plānošanas periodiem) ir pilnveidots arī tā ES finansējuma tvērums un mērogs, ko izmanto ekonomisko, sociālo un teritoriālo atšķirību mazināšanai.

Eiropas Komisija 2018. gada aprīlī publicēja visplašākos vēsturiskos datus par ES budžeta maksājumiem no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda, kurus novirzīja dalībvalstīm un *NUTS-2* reģioniem.

Kādas atbildes sniedz šī informācija? Kā to var izmantot?

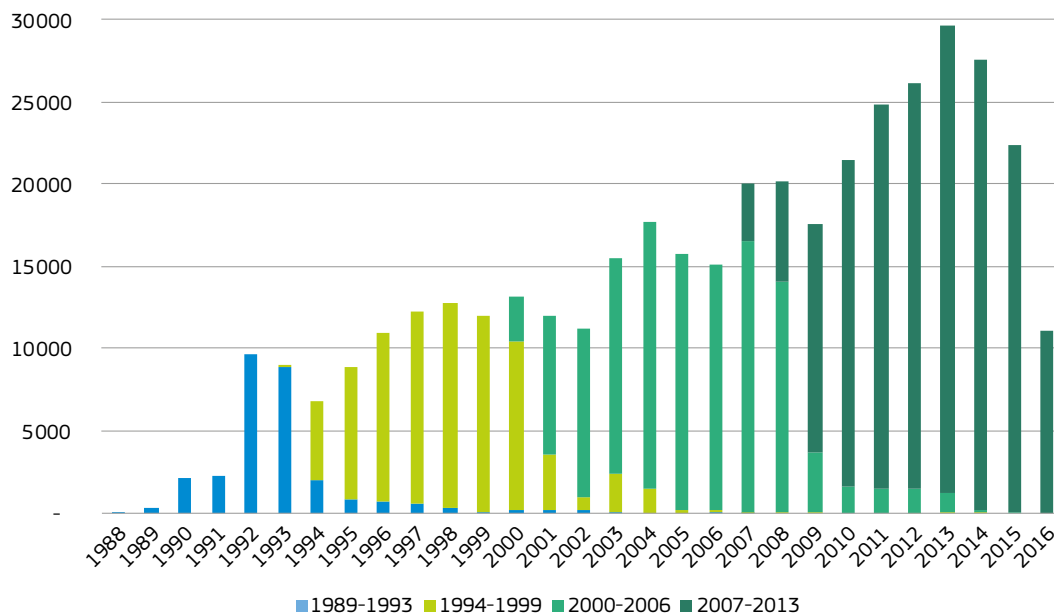
Vispirms dati sniedz atbildi uz šķietami vienkāršo jautājumu: "Cik daudz finansējuma piešķirts manam reģionam vai valstij saskaņā ar reģionālo politiku?" Tas panākts, saskaņoti atspoguļojot ikgadējos ES maksājumus *NUTS-2* reģioniem kopš 1988. gada.

20 GALVENIE ERAF IEGULDĪJUMU SAŅĒMĒJI 1988.–2016. GADĀ

ES maksājumi	Miljoni EUR
1. Andalūzija (ES)	22 000
2. Kampānija (IT)	13 177
3. Ziemeļu reģions (PT)	13 075
4. Sicīlija (IT)	11 691
5. Atiki (EL)	9 325
6. Centra reģions (PT)	9 104
7. Apūlija (IT)	8 838
8. Galisija (ES)	8 336
9. Valensijas apgabals (ES)	7 448
10. Kastīlija un Leona (ES)	6 782
11. Saksija-Anhalte (DE)	5 975
12. Kalabrija (ES)	5 957
13. Mazovijas vojevodiste (PL)	5 777
14. Lisabona (PT)	5 642
15. Vidusmaķedonija (EL)	5 393
16. Kastīlija-Lamanča (ES)	5 350
17. Estremadura (ES)	5 235
18. Austrummaķedonija, Trāķija (EL)	5 188
19. Tiringene (DE)	5 090
20. Brandenburga (DE)	5 046

Datu gada analīze parāda arī plānošanas periodu pārklāšanos, kad noslēdzas viena programma un sākas cita.

ERAF GADA MAKSĀJUMI KATRAM PLĀNOŠANAS PERIODAM (MILJONI EUR)

Kuras ES finansējuma programmas iekļautas datu kopā?

Datu kopā ietilpst ne vien ERAF un Kohēzijas fonds, bet arī Eiropas Sociālais fonds un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, kā norādīts šajā tabulā:

Miljoni EUR	1989.–1993. g.	1994.–1999. g.	2000.–2006. g.	2007.–2013. g.
ERAF	28640	77736	122012	180547
ESF	N/A	N/A	66003	71000
KF	–	18078	30619	66186
ELVGF/ELFLA	923	17905	22200	86107
Pavisam kopā	29564	113719	240834	403841

Kuriem interesentiem paredzēta datu kopa?

Kaut arī datu kopa var nebūt saistoša lielākajai daļai iedzīvotāju, tā būs noderīga plašam kohēzijas politikas ieinteresēto personu lokam. Līdz 2018. gada maija beigām vairāk nekā 900 lietotāju apskatīja datu kopu un 100 pētnieku un studentu to lejupielādēja.

Šie dati palīdz veikt ES finansējuma rezultātu ekonomisko analīzi, pārbaudīt un uzlabot ekonomikas teorijas, kā arī potenciāli vairo mūsu izpratni par reģionālās attīstības mehānismiem.

Kā dati tika apkopoti?

To paveica trīs posmos:

- no Eiropas Komisijas uzskaites sistēmas ieguva ES maksājumu vēsturi katrai programmai;
- pēc tam konsultants iedalīja katras programmas maksājumus pa reģioniem, izmantojot labāko pieejamo informāciju no programmām un veicot aplēses par reģionālo sadalījumu, ja nebija pieejami precīzi dati par piešķirumiem;
- izmantojot modelēšanas metodes, vēl sīkāk apstrādāja pa reģioniem iedalītos ES gada maksājumus, lai gūtu precīzākās aplēses par laiku, kad faktiski radās izdevumi, kas attiecināmi uz ES maksājumiem.

Dati par metodikām, ko izmantoja iedalīšanai pa reģioniem, un par faktisko izdevumu modelēšanu iekļauti ziņojumos, kas saistīti ar datu kopu. ■

Aplūkojiet datus ESI fonda atvērto datu platformā:
<http://europa.eu/wM48Cv>

Kādus jautājumus vēlaties turpmāk apskatīt datu punktā?
Vai ir kāda datu kopa, ko mums vajadzētu ievietot ESI fonda atvērto datu platformā?

Sūtiet savus ierosinājumus pa e-pastu:

REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Labā kohēzijas politikas pārvaldība

Cik svarīga ir laba kohēzijas politikas ieguldījumu pārvaldība? Ar kādām galvenajām problēmām dalībvalstis un reģioni saskaras šajā jomā un kā tās labāk risināt?

Šie bija galvenie jautājumi, ko politiķiem, politikas veidotājiem, pētniekiem un praktizētājiem uzdeva konferencē “Labā kohēzijas politikas pārvaldība”, kas notika 2018. gada 24. maijā Briselē un ko rīkoja Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts. Visi runātāji piekrita, ka ikvienas sabiedriskās kārtības pamatā jābūt tādiem svarīgiem elementiem kā laba pārvaldība, spēcīga un labi funkcionējoša administrācija un labvēlīga uzņēmējdarbības vide. To apliecina arī jaunākie pētījumi un ziņojumi, sākot no Komisijas 7. kohēzijas ziņojuma un beidzot ar jaunākajiem Pasaules Bankas un ESAO pētījumiem.

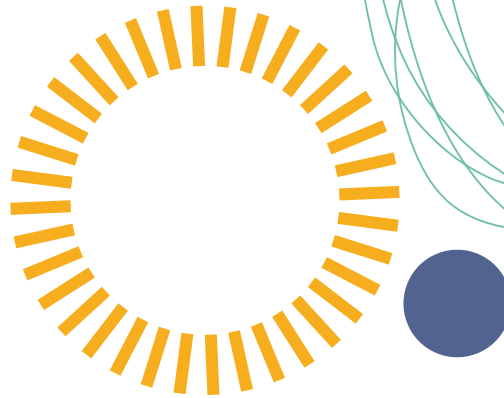
Labā administrācija un spēcīga pārvaldība ir arī svarīgs priekšnoteikums kohēzijas politikas jeb ES galvenās ieguldījumu politikas panākumiem. ESAO ģenerālsekretāra vietniece Mari Kiviniemi (*Mari Kiviniemi*) savā programmatiskajā runā sacīja: “Ļoti svarīgi ir saglabāt šī ieguldījuma dzīvotspēju laikā, kad sarukuši publiskie ieguldījumi Eiropas Savienībā.”

Premjerministra vietnieks Tomislavs Dončevs (*Tomislav Donchev*), kurš pārstāv ES Padomes Bulgārijas prezidentūru, īpaši uzsvēra zināšanu pārnesi starp ES un valstu administrācijām, kā arī administrāciju vidū. “Kohēzijas politika pilnveido ikvienu no mums. Tā ne vien attiecas uz ieguldījumu procesu, bet arī sniedz zināšanas visu līmeņu administrācijai, jo ES fondu pārvaldīšana rada jaunu mentalitāti, kultūru un paražas.

Eiropas Komisijai ir liela nozīme politikas veicināšanā un koordinēšanā. Konferences sākumā vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisārs Karmenu Vella (*Karmenu Vella*) minēja iniciatīvas, kas jau tiek īstenotas ES finansējuma pārvaldības un pārskatatbildības uzlabošanai.

Visi pārējie runātāji, tostarp Slovērijas premjerministra vietnieks Ričards Raši (*Richard Raši*), Portugāles plānošanas un infrastruktūras ministrs Pedro Markess (*Pedro Marques*), Polijas investīciju un attīstības ministrs Ježi Kwieciński (*Jerzy Kwieciński*), Reģionu komitejas priekšsēdētājs Karls-Haincs Lamberts (*Karl-Heinz Lambertz*) un Eiropas Parlamenta deputāte Konstance Krēla (*Constanze Krehl*), piekrita, ka kohēzijas politikas efektivitāte atkarīga no vēl lielākas pārskatāmības un iedzīvotāju iesaistes, augsti kvalificētiem speciālistiem, spēcīgiem un progresīviem vadītājiem un stabilas institucionālās un normatīvās vides. Viena no turpmākajām prioritātēm ir motivēt visus iesaistītos dalībniekus: sociālos partnerus, izglītības un pētniecības iestādes, sabiedriskos uzņēmumus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

REGIO ĢD ģenerāldirektors Marks Lemetrs (*Marc Lemaître*) noslēguma piezīmēs izklāstīja Eiropas Komisijas redzējumu attiecībā uz galveno atbildību par labu pārvaldību un spēcīgu administratīvo spēju, kā arī aplūkoja dažas no tikko izstrādātajām svarīgākajām iniciatīvām jaunajā regulējumā, ar kuru

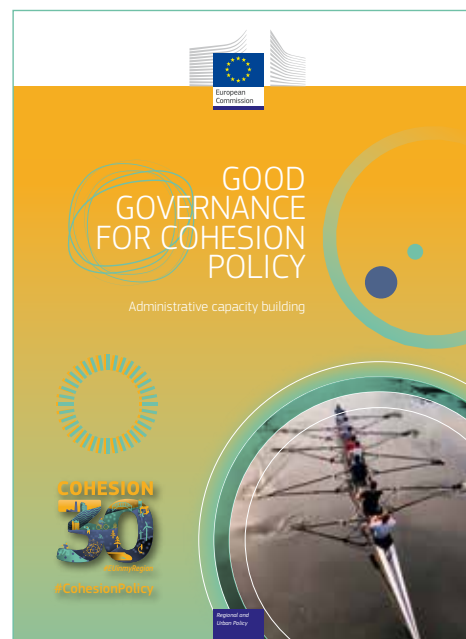

paredzēts stimulēt dalībvalstis un reģionus rīkoties aktīvāk. Šeit ietilpst tehniskās palīdzības izmantošana vienkāršotā un mērķtiecīgā veidā, stratēģiski un visaptveroši ceļveži ar finansiāliem stimuliem, kas saistīti ar sasniegtajiem rezultātiem, un atvieglota kontrole tām programmām, kas tiek rezultatīvi pārvaldītas un kontrolētas.

Eiropas Komisija arī atlasīja piecas kohēzijas politikas programmas, ko izmantos jaunā eksperimentā par administratīvo spēju, lai pārbaudītu un izstrādātu risinājumus regulējumam pēc 2020. gada. Eiropas Komisija un ESAO sniegs individuāli pielāgotu atbalstu Grieķijas Transporta infrastruktūras, vides

un ilgtspējīgas attīstības programmai, Polijas Ļubļinas vojevodistes reģionālajai programmai, Spānijas Estremaduras reģionālajai programmai, Horvātijas Konkurētspējas un kohēzijas programmai un Bulgārijas Reģionu un izaugsmes programmai, lai uzlabotu šo ES finansēto programmu pārvaldību atbilstīgi jaunajam budžetam.

Tālāk lasiet par to, kā *TAIEX-REGIO PEER 2 PEER*, integritātes pakti un ES kompetences sistēma palīdz praksē veidot labāku pārvaldību un rentablākus ieguldījumus. Šim nolūkam izraudzījāmie trīs iniciatīvas ar piemēriem. ➤

Brošūra, kurā apkopoti līdzšinējie galvenie sasniegumi administratīvo spēju veidošanas jomā un attiecībā uz konkrēta atbalsta sniegšanu dalībvalstīm un reģioniem, pieejama vietnē <http://europa.eu/!Xh73cf>

PRASME DALĪTIES ZINĀŠANĀS UN PARAUGPRAKSES PIEMĒROS

Ekspertu apmaiņas sistēma **TAIEX-REGIO PEER 2 PEER** kalpo kā platforma ES dalībvalstu pārvaldes iestādēm, kurā apmainīties pieredzē par kohēzijas politiku. Tā palīdz amatpersonām, kuras atbild par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Kohēzijas fonda (KF) ieguldījumiem, dalīties zināšanās un paraugprakses piemēros ar dalībvalstu partneriem, dodoties ekspertu misijās, mācību vizītēs un apmeklējot darbseminārus.

Valsts un reģionālās pārvaldes iestādes var pieprasīt atbalstu jebkurā jautājumā, kas tieši saistīts ar ERAF vai KF. Līdz šim dalībnieki apmainījušies zināšanās tādās jomās kā pilsētu attīstība, atkritumu apsaimniekošana, energoefektivitāte, inovācija un krāpšanas novēršana.

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER ir pieejams valsts pārvaldes iestādēm, kas nodarbojas ar ERAF un KF finansējuma pārvaldīšanu, tostarp vadošajām iestādēm, starpniekiestādēm, revīzijas, sertifikācijas un koordinējošajām iestādēm un Eiropas teritoriālās sadarbības programmu kopīgajiem sekretariātiem.

Ainsas pilsēta Spānijas Pireneju pakājē, Aragonas reģionā

Ieskats lauku atdzīvināšanā

2017. gada maijā delegāti no Kastīlijas un Leonas, Kastīlijas-Lamančas un Aragonas reģiona Spānijā, Eiritānijas apgabala Grieķijā un Likas-Seņas župānijas Horvātijā devās uz Apvienoto Karalisti, lai apmeklētu Skotijas Augstieņu un salu uzņēmumu (Highlands and Islands Enterprise – HIE).

Vizītes mērķis bija iepazīties ar šīs Skotijas valdības attīstības aģentūras rastajiem risinājumiem, lai novērstu iedzīvotāju skaita samazināšanos un radītu ilgtspējīgu vietējās ekonomikas izaugsmi šajā attāļajā augstieņu un salu reģionā. Visus reģionus, kas piedalījās šajā apmaiņā, skar līdzīgas problēmas – tie atrodas mazapdzīvotos ES apgabalos, kur vērojama sabiedrības novecošanās, iedzīvotāju skaita samazināšanās un ekonomikas stagnācija.

Kopumā vizītes laikā dalībnieki ieguva plašu pieredzi un instrumentus, kas var palīdzēt uzlabot ekonomiku un dzīves kvalitāti reģionos, kurus ietekmē iedzīvotāju skaita kritums. Šobrīd viņi izskata iespējas veidot turpmākas partnerības un ir sagatavojuši ziņojumu “Lauku iedzīvotāju skaita samazināšanās veiksmīga apkarošana, izmantojot jaunu lauku attīstības modeli: Augstieņu un salu uzņēmuma (Highlands and Islands Enterprise) pieredze”, lai rosinātu diskusiju visā ES.

“Ar TAIEX-REGIO PEER 2 PEER palīdzību saņēmām izsmelošu informāciju par to, kā ikdienā strādā sabiedriskā organizācija, kas atbild par augstieņu un salu reģiona sociālekonomisko attīstību, kurā agrāk bija samilzusi depopulācijas un stagnācijas problēma. Tas neapšaubāmi paver ceļu nākotnē daudzveidīgām kopīgām iniciatīvām starp reģioniem, kurus skar līdzīgas demogrāfiskās problēmas.”

Hoakins Palasins Eltoro (Joaquín Palacín Eltoro), Aragonas pašvaldības teritoriālās plānošanas ģenerāldirektors

Gastroenteroloģe Bojana Gosteja (Bojana Gostej) savā kabinetā Trbovljes slimnīcā pārbauda energoefektivitātes uzlabojumus

INTEGRITĀTES PAKTI

Korupcijai ir vērā ņemamas ekonomiskās un sociālās sekas. Publiskais iepirkums bieži tiek uzskatīts par vienu no lielākajiem korupcijas perēkļiem. Lai uzlabotu pārredzamību un efektivitāti, slēdzot publiskos līgumus ES finansētiem projektiem, un paaugstinātu ES ieguldījumu efektivitāti, Eiropas Komisija un *Transparency International (TI)* veicina integritātes pakus. Šī iniciatīva, ko sāka 2015. gadā, palīdz labāk aizsargāt ES nodokļu maksātāju naudu un uzlabot pārskatatbildību un uzticību publiskajām iestādēm.

Izmēģinājuma projektā "Integritātes pakti – pilsoniskās kontroles mehānisms ES līdzekļu aizsardzībai" iesaistītas publiskās iestādes, privātais sektors un pilsoniskā sabiedrība.

Integritātes pakts ir juridiski saistošs nolīgums starp līgumslēdzēju iestādi, pretendentiem un neatkarīgu pilsoniskās sabiedrības uzraugu, kurš pārrauga pakta īstenošanu un nodrošina, lai visas

puses ievērotu savas saistības. Pakta mērķis ir stiprināt pārskatāmību, pārskatatbildību, uzticamību un reputāciju, ietaupīt naudas līdzekļus un palielināt konkurenci ar uzlabota iepirkuma procesa palīdzību. Taču integritātes pakti ne vien sniedz šos acīmredzamos ieguvumus, bet arī var rosināt institucionālās pārmaiņas, piemēram, plašāku digitalizāciju, sarežģīto administratīvo procedūru vienkāršošanu un labāku reglamentējošo vidi, pārvaldi un administratīvos pakalpojumus.

Integritātes pakta izmēģināšanai 11 ES dalībvalstīs izraudzījās kopumā 17 ES līdzfinansētus projektus. Tie attiecas uz plašu nozaru klāstu, tostarp pētniecību un inovāciju, vidi, kultūru, transportu, teritoriālo attīstību, iestāžu veidošanu un veselības aprūpi. Turklāt *TI* un pilsoniskās sabiedrības partnerorganizācijas nodrošina integritātes pakta dalībnieku apmācību korupcijas apkarošanas, pārredzamības un spēju veidošanas jomā. ➤

Slimnīcas renovācijas procesa turpināšana

Korupcija publiskā iepirkuma jomā ir sasāpējusi problēma. Slovēnija jau agrāk tikusi rūpīgi pārbaudīta, īpaši tādās jomās kā infrastruktūra un veselības aprūpe, jo slimnīcas ir uzbūvētas zemā kvalitātē un aprīkotas ar iekārtām, kuru izmaksas ir pārspīlētas.

Viens no pirmajiem parakstītajiem integritātes paktiem atklāti un bez aplinkiem risina šos jautājumus, sniedzot pārskatu par energoefektivitātes pasākumu ieviešanu Trbovļes slimnīcā netālu no Slovēnijas galvaspilsētas Ļubļanas.

“Mūsu integritātes pakta mērķis ir uzlabot iepirkuma procesa pārredzamību un arī iesaistīt attiecīgās kopienas šajā uzraudzības procesā. Ja izdosies panākt abus, var droši teikt, ka palielināsies sabiedrības uzticību Slovēnijā, kur šobrīd ir viens no zemākajiem uzticības līmeņiem visā ES. Tas var labvēlīgi iespaidot līdzdalības un demokrātijas procesus, kā arī valsts iestādes kopumā. Neuzticību vairo arī zināšanu trūkums par publisko iepirkumu, taču esam apņēmušies to pārvarēt, izmantojot integritātes pakta.”

Sebastjans Peterka (*Sebastijan Peterka*) Slovēnijas Transparency International projektu koordinators un pētnieks

Slovēnijas Veselības ministrija sadarbojas ar Slovēnijas TI nolūkā panākt to, ka visas iepirkumā iesaistītās puses primāri domā par savu sociālo atbildību, lai darbinieki un pacienti iegūtu drošu un kvalitatīvu slimnīcu. Slovēnijas TI vairo sabiedrības zināšanas par šo integritātes pakta un izstrādā procedūras drošai ziņošanai, lai aizsargātu ziņotājus. Vienlaikus darbuņēmējiem jāievēro integritātes pakta ētika, uzrādot godīgu uzņēmējdarbības praksi.

Integritātes pakts ir nebeidzams mācību process – līgumslēdzēja iestāde uzlabo savu spēju vadīt sarežģītas procedūras, bet Slovēnijas TI vairo spēju uzraudzīt publisko iepirkumu un konstatēt riskus un pārkāpumus.

LABĀKU DARBA REZULTĀTU SISTĒMA

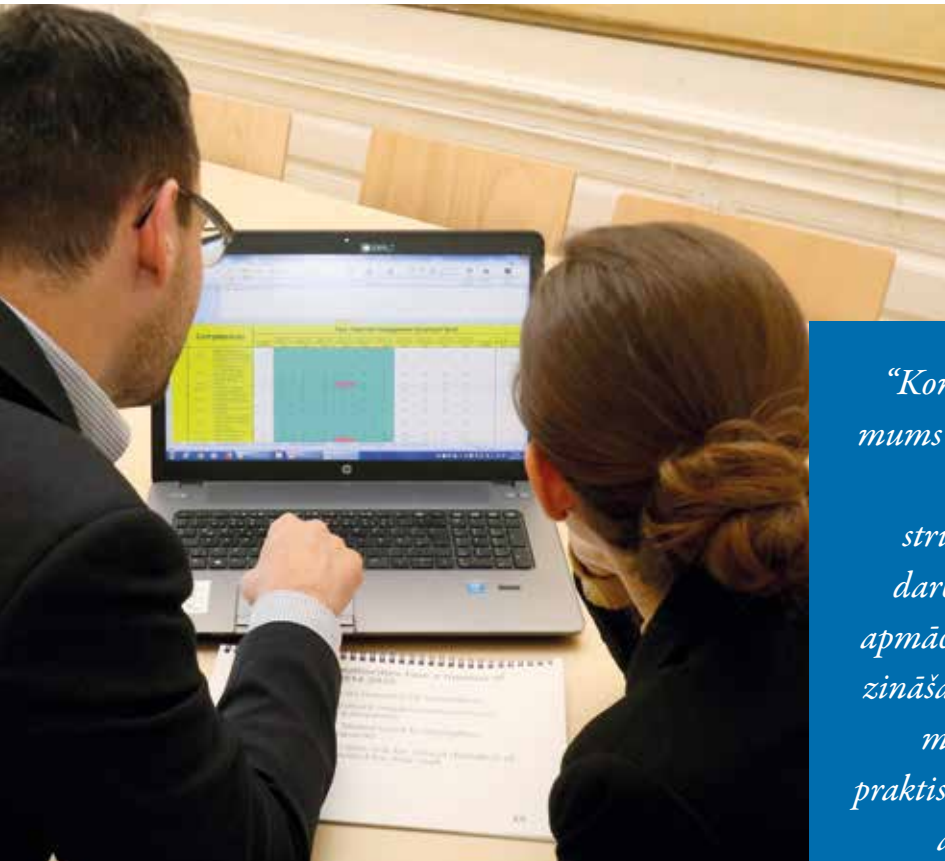
Struktūras, kas rūpējas par Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda administrēšanu, tagad var izmantot bezmaksas resursu, kas tām palīdz uzlabot darbinieku darba rezultātus.

Ar ES kompetences sistēmu var noteikt, kādas prasmes un zināšanas vajadzīgas darbiniekiem, lai viņi varētu rezultatīvi pārvaldīt ES fondu līdzekļus. Sistēma pieejama valstu koordinējošajām iestādēm, vadošajām, revīzijas un sertifikācijas iestādēm, kopīgajiem sekretariātiem un starpniekiestādēm. To papildina internetā pieejams pašnovērtēšanas rīks, kas ļauj darbiniekiem novērtēt savu prasmju līmeni un salīdzināt to ar sava priekšnieka veikto novērtējumu un sistēmā minētajiem attīstības mērķiem. Valsts pārvaldes iestādes var arī veikt pašnovērtēšanu tāpēc, lai novērtētu kopējos darba rezultātus un noteiktu jomas, kuras jāuzlabo.

Pašnovērtēšanas rezultātus izmanto apmācības un attīstības plānu izstrādei, lai darbinieki un iestādes varētu novērst savas kompetences nepilnības. Plānos var iekļaut darbiniekiem paredzētas klases nodarbības, apmācību darbavietā, seminārus un prezentācijas par paraugpraksi, kā arī jaunu talantu vai ārpalpojumu piesaistīšanu efektivitātes uzlabošanas nolūkā.

ES kompetences sistēmu var lietot brīvprātīgi, un Eiropas Komisija nevar piekļūt šiem datiem un nenosaka kritērijus rezultātiem. Informācija sistēmas tīmekļa vietnē patlaban ir pieejama angļu valodā, bet drīzumā būs arī citās valodās. Valsts pārvaldes iestādes var piekļūt rīkam, sazinoties ar REGIO ĢD.

“Kompetences sistēma mums palīdzēja noteikt

pareizo zināšanu līmeni, veidojot strukturētu dialogu starp vadītājiem un darbiniekiem, kā arī konstatēt konkrētas apmācības prasības. Kā cerēts, apmainoties zināšanām ar citu dalībvalstu partneriem, mums bija iespēja uzzināt par vadības praktisko pieredzi citās valstīs un salīdzināt ar savējo, kā arī apgūt viņu pieredzi.”

Markuss Saidls (*Markus Seidl*), Austrijas sekretariāta ÖROK rīkotājdirektors

Pārmaiņu rosināšana Austrijas vadošajā iestādē

Austrijas konferences par telpisko plānošanu sekretariāts (ÖROK) ir darbības programmas “Ieguldījumi izaugsmē un nodarbinātībā Austrijā 2014.–2020. gadā” vadošā iestāde. Tas izmantoja ES kompetences sistēmu izmēģinājuma projektā, kurā iesaistījās Bulgārijas, Igaunijas, Grieķijas, Ungārijas, Polijas un Rumānijas vadošās iestādes.

Šī sistēma palīdzēja ÖROK novērtēt pašreizējās prasmes, noteikt turpmākās apmācības prasības un vairot zināšanas par to, cik svarīgi ir veikt strukturētu analīzi par kvalifikācijas prasībām.

Pašnovērtēšanas rīka rezultāti izrādījās īpaši noderīgi, lai ÖROK varētu izveidot katra darbinieka profilu. Darbiniekiem padziļināti apspriežot prasmes ar saviem priekšniekiem, veidojās vienota izpratne par katra darbinieka kvalifikāciju attiecīgajam amatam. Kopīgi konstatējot trūkumus apmācībā, var veidot konkrētām vajadzībām un pienākumiem piemērotākas mācību iespējas. Noslēguma ziņojumā ierosināti

apmācības kursi darbiniekiem un sniegta informācija par tīkliem, kas veicina zinātību par ES fondu līdzekļu īstenošanu.

Pievēršanās tīkliem apliecina vadošās iestādes stratēģiju uzlabot savas korporatīvās zināšanas par ES finansējumu – kopš tā laika iestāde līdzdarbojas tīklā *IQ-Net*, kurā apvienojušies Eiropas reģionālie partneri, lai uzlabotu struktūrfondu programmu pārvaldību. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

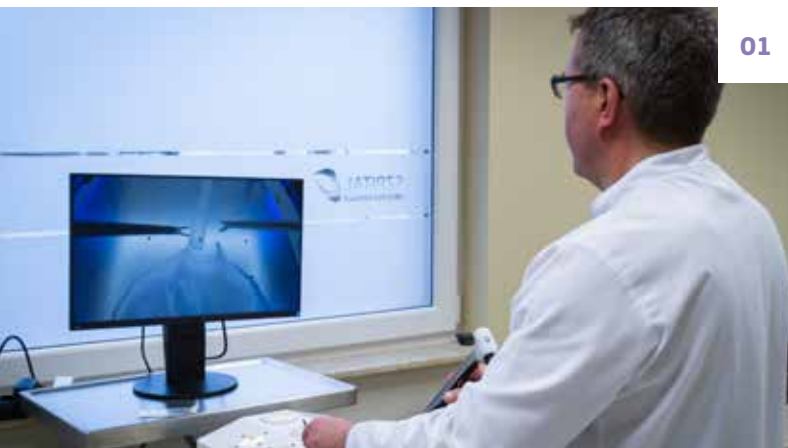
<http://europa.eu/lxX67bV>

FOTO STĀSTI POLIJĀ

Lielu daļu 2014.–2020. gada ES finansējuma Polija patlaban iegulda inovācijas veicināšanā, atbalstot projektus, kuros iesaistījušies valsts dedzīgākie uzņēmēji, radoši zinātnieki un moderni pētniecības un izstrādes centri. Šeit attēlotie projekti aizgūti no albuma “Polijas inovācijas – solis pretī nākotnei” un ir izraudzīti kā iedvesmas avots jaunām, inovatīvām idejām visā Eiropas Savienībā.

04

01

05

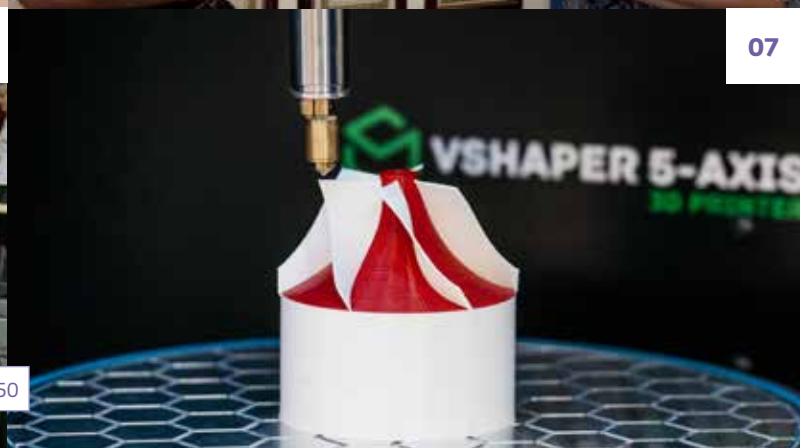
02

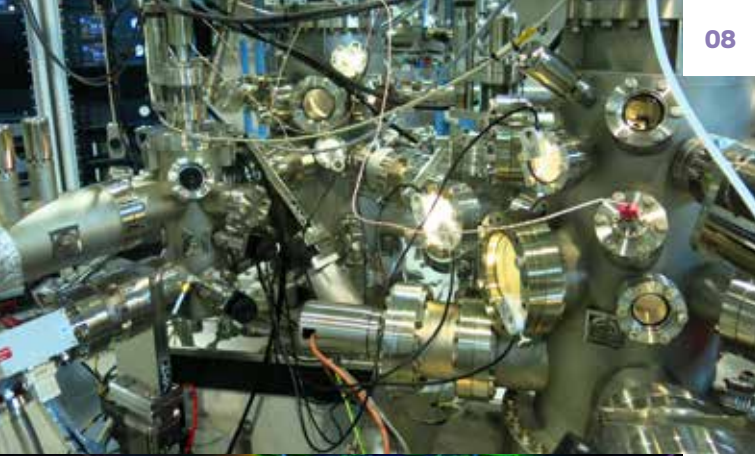
06

03

07

01 Fiziķi un pētnieki no Bidgoščas Kazimira Lielā Universitātes uzlabo detaļas izgatavotajiem mākslīgajiem orgāniem.

02 Inovatīva plaukstas protēze, ko izgatavojis kāds Vroclavas uzņēmums, ir lētāka un vieglāk salabojama nekā standarta modeļi.

03 Projektā, ko vada Poznaņas Dzīvības zinātņu universitāte, cilvēka vecuma simulators palīdz projektēt drošas un ērtas mēbeles vecāka gadagājuma cilvēkiem.

04 Perovskīta saules paneļi, kas drukāti uz elastīgas pamatnes, ir vieglāki, tos ir lētāk ražot un var izmantot dažnedažādiem mērķiem.

05 Krakovas uzņēmums *Airly* izmanto sensorus, lai precīzi izmērītu un prognozētu gaisa kvalitāti un apkopotu datus publicēšanai tiešsaistē.

06 Gudrais krāsas pārklājums, ko ražo kāds Opoles uzņēmums, neitralizē pelējuma sēnīti un aizkavē pelējuma veidošanos ēkās, pārtikas uzglabāšanas kamerās, notekūdeņu attīrīšanas iekārtās un citur.

07 Kāds Rokeņģicas ražošanas uzņēmums izstrādājis šo unikālo 5D printeri, kas spēj izgatavot tehnoloģiski sarežģītas komponentes.

08 *Baltic TRAM* sniedz īstermiņa pakalpojumus uzņēmumiem Baltijas jūras reģionā, lai palīdzētu tiem uzlabot pašreizējos izstrādājumus un pilnveidot jaunus.

09 Izklaides lāzera sistēmas, ko izstrādāja kāds Lielpolijas vojevodistes uzņēmums, nodrošina festivālu vai pasākumu māksliniecisko noformējumu ar lāzera gaismām, ūdens strūklakām un pat uguns šovu.

10 Spēcīgais hidrauliskais vārsts nodrošina ārkārtīgi precīzu hidrauliskās plūsmas kontroli, lai paaugstinātu lidaparātu vadības sistēmu drošību.

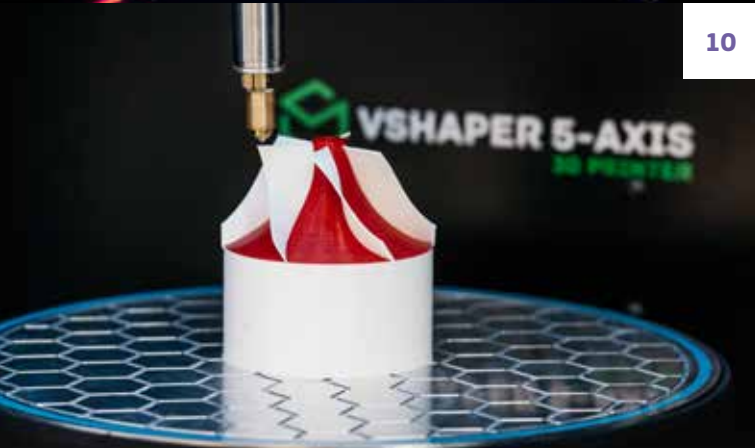
11 Vieglais, veiklais un ekonomiskais *Triggo* ir Varšavā izgudrots divvietīgs elektriskais pilsētas mikrotransportlīdzeklis, kurā apvienotas labākās motocikla un automobiļa īpašības.

12 Krakovas inženieri izmanto sensoru un bezvadu komunikācijas datus, lai izstrādātu aktīvās drošības un vadītāja palīgsistēmas un automātiskās vadīšanas tehnoloģiju.

09

10

11

12

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://bit.ly/2lvEHHH>

KULTŪRAS MANTOJUMS

Vēsturiskās vērtības nākotnes veidošanai

Kultūra, kas mājo Eiropas bagātā mantojuma un vēstures pašā sirdī, ir ļoti nozīmīgs faktors, kurš veicina un virza inovāciju, uzņēmējdarbību, tūrismu un sociālo iekļaušanu. 2018. gadā ES atzīmē Eiropas Kultūras mantojuma gadu, tāpēc *Panorama* izraudzījās vairākus projektus no dažādām dalībvalstīm, lai atainotu, kā ES ieguldījumi palīdz pagātnes vērtībām iedzīvoties nākotnē.

PROJEKTS DIE SCHWABENKINDER APVIENO AUSTRIJAS, VĀCIJAS UN ŠVEICES MUZEJUS

■ Kopējais ieguldījums: EUR 1 679 430

■ ES ieguldījums: EUR 1 007 658

Teritoriālās sadarbības projekts atdzīvina pārrobežu vēsturi, pētot 17.–19. gadsimta migrējošo bērnu strādnieku dzīvi. Pētnieku galvenie darba rezultāti ir tīmekļa vietne, datubāze un izglītojoša programma, taču tūristus piesaista arī jaunās izstādes un to papildinošais pārgājiena ceļvedis.

<http://europa.eu/!Wr33Kp>

PIEMIŅAS VIETĀ BOIS DU CAZIER AIZROKAS LĪDZ BEĻĢIJAS VĒSTUREI

Šajās agrākajās ogļraktuvēs tika piedzīvots viens no traģiskākajiem notikumiem Beļģijas rūpniecības vēsturē, kad vairāki simti ogļraču zaudēja dzīvību postošā ugunsgrēkā. Pieminot aizgājējus, Valonijas reģions atjaunoja ogļraktuves un veica tuvējās apkārtnes labiekārtošanu, izveidojot muzeju, interaktīvus objektus, gājēju gaisa tiltu un ainavas novērošanas vietu. Šis ir kļuvis par tūristu iecienītu apskates objektu.

<http://europa.eu/!Pj78Jd>

■ Kopējais ieguldījums: EUR 15 798 800

■ ES ieguldījums: EUR 7 899 400

ATKLĀJ BULGĀRIJAS CIETOKŠŅA PERISTERA NOSLĒPUMUS

- Kopējais ieguldījums: EUR 1 524 003
- ES ieguldījums: EUR 179 295

Arheoloģiskie izrakumi ļāvuši arheologiem apjaust, kas noticis šī senā cietokšņa un kristietiešu tempļa sienās, un izveidot vēsturisku objektu, ko var apskatīt vietējie iedzīvotāji un tūristi. Projekta gaitā ne vien nodrošināja piekļuvi seno arheoloģisko izrakumu vietām netālu no ceļa, kas stiepjas Rodopu kalnu rietumu daļā, bet arī restaurēja cietoksni un pārvērta to kultūras parkā un brīvdabas muzejā, kur apskatāmas atrastās senlietas.

<http://europa.eu/!uH99yP>

KOMPLEKSA ATJAUNOŠANA SAŅEM EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA BALVU

Projekts *Kuks-Pomegranate* 2017. gadā ieguva ES kultūras mantojuma balvu – *Europa Nostra* apbalvojumu – par baroka stila ēku kompleksa un dārzu restaurāciju Hradeckrāloves reģionā. Šajā vēsturiski nozīmīgajā 18. gadsimtā būvētajā namā, slimnīcā un aptiekā tagad ierīkots izglītojošs centrs, kas veltīts aizraujošās vēstures, kultūras un māksliniecisko aspektu saglabāšanai.

<http://www.europeanheritageawards.eu/winners/baroque-complex-gardens-kuks/>

- Kopējais ieguldījums: EUR 18 000 000
- ES ieguldījums: EUR 14 200 000

LAICĪGI RESTAURĒ ANDRONIKA BŪVĒTO VĒJU TORNI ATĒNĀS

- Kopējais ieguldījums: EUR 772 481
- ES ieguldījums: EUR 772 481

Marmora piemineklis, ko dēvē arī par *Horologion*, atrodas Akropoles ziemeļu nogāzē, un ir būvēts aptuveni 2. gadsimta beigās pirms mūsu ēras. No 2014. līdz 2015. gadam tika veikti plaši konservācijas darbi pēc pamatīgas izpētes, kam izmantoja jaunākos pētījumus un pētniecības metodes. Pieminekli un tā mākslas darbus nostiprināja, notīrīja un restaurēja, kā arī visapkārt arheoloģisko izrakumu vietai ierīkoja uzbrauktuves un gājēju celiņu, lai apmeklētājiem ar invaliditāti būtu vieglāk piekļūt tornim. ➤

<https://www.culture.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=1664>

AR AMATNIECĪBU POPULARIZĒ KULTŪRU VIDUSBALTIJAS REĢIONĀ

Projekts "Vidusbaltijas amatniecība" palīdzējis saglabāt bagātās mākslas un amatniecības tradīcijas Latvijas un Lietuvas pierobežā, atbalstīt uzņēmējdarbību un piesaistīt tūristus. Izveidotais 10 amatniecības centru tīkls (katram centram ir atšķirīga specializācija) nodrošināja amatniekiem vietu, kur strādāt, mācīt, mācīties, dalīties pieredzē un rīkot seminārus un izstādes. Centru apmeklētāji var vērot amatniekus darbā, mēģināt paši kaut ko izgatavot, kā arī iegādāties izstrādājumus.

<http://europa.eu/!yf67tn>

■ **Kopējais ieguldījums: EUR 1 574 102**
■ **ES ieguldījums: EUR 1 337 986**

SAGLABĀ NĪDERLANDES KINEMATOGRĀFIJAS KULTŪRAS MANTOJUMU

■ **Kopējais ieguldījums: EUR 3 872 950**
■ **ES ieguldījums: EUR 1 471 721**

Kinematogrāfijas institūtā *EYE*, kas dibināts 2012. gadā un atrodas Amsterdamas ostmalā, izveidota iespaidīga izstāžu telpa 1300 m² platībā, četras modernas kinozāles, digitāls aktivitāšu centrs bērniem, praktisko nodarbību telpa, muzeja veikals, restorāns un pasākumu telpas. Šī modernā ēka piesaista 700 000 apmeklētāju gadā, kuri vēlas skatīties filmas, apmeklēt izstādes un izmantot telpas pasākumiem.

<http://europa.eu/!Yh97Mn>

PORTUGĀLE LEPOJAS AR GODALGOTU PILSĒTVIDES ATJAUNOŠANAS PROGRAMMU

Inovatīva un integrēta pilsētvides atjaunošanas programma, ko īstenoja Vila du Kondē, spējusi novērst arhitektūras, kultūras un sociālo lejupslīdi šajā Portugāles pilsētā. Viens no galvenajiem uzdevumiem bija spordināt kultūras mantojumu, restaurējot un integrējot vēsturiskā centra nozīmīgākās ēkas jeb tā dēvētos "identitātes enkarpunktus", kā arī iesaistīt tās galvenokārt kultūras un radošos pasākumos, kur piedalās nozīmīgi reģionālie un vietējie dalībnieki.

<http://europa.eu/!Vw67wR>

■ **Kopējais ieguldījums: EUR 18 289 329**
■ **ES ieguldījums: EUR 8 874 716 – 2012. gada**

RegioStars

LAUKU TRADĪCIJAS ČEHIJAS UN SLOVĀKIJAS PIEROBEŽĀ SALIEDĒ TAUTAS

■ **Kopējais ieguldījums: EUR 2 552 000**
■ **ES ieguldījums: EUR 2 169 200**

Tautas tradīciju, lauku tradicionālo svētku un kultūras pasākumu saglabāšana veicinājusi čehu un slovāku kopienu kopā sanākšanu un partnerību veidošanu. Iedrošinot izmantot tradicionālās lauksaimniecības metodes, kā arī ražot un izmēģināt vietējo produkciju, projekts palīdzēja vietējām kopienām apgūt reģiona tradicionālo dzīvesveidu. Turklāt, izplatot informāciju par šī apgabala kultūras bagātību, iniciatīva palīdzējusi piesaistīt vairāk tūristu un uzlabot vietējo ekonomiku.

<http://europa.eu/!Vq99NW>

RESTAURĒ RUMĀNIJAS DRAGOMIRNAS KLOSTERA GARĪGO MANTOJUMU

- Kopējais ieguldījums: EUR 4 631 449
- ES ieguldījums: EUR 4 004 569

Kaut arī Dragomirnas klosterim Rumānijas ziemeļaustrumos vairākkārt ir veikti restaurācijas darbi, tajos neietilpa gleznojumu un fresku atjaunošana. Šis projekts novērsa šo nepilnību, jo laikā no 2010. līdz 2012. gadam tika restaurēti mākslas darbi, izmantojot ļoti sarežģītus paņēmienus un tradicionālus izejmateriālus. Tāpat tika modernizētas ēkas, paaugstinot to energoefektivitāti, uzlabojot elektrības un ūdens apgādes infrastruktūru, ierīkojot jaunu apgaismojuma sistēmu un salabojot jumtu un koka detaļas.

<http://europa.eu/!kf49bp>

PANĀKUMU ATSLĒGA ITĀLIJAS UN SLOVĒNIJAS SKOLĀS

Deviņu Itālijas un Slovēnijas pierobežas sākumskolu ēdienkartēs iekļāva vietējos pārtikas produktus, kas pagatavoti pēc tradicionālām receptēm. Veselīga uztura projekta *P.E.S.C.A.* īstenošanas gaitā izmantoja izglītojošus pasākumus, lai skolu ēstuvēs mudinātu nogaršot vietējos un tradicionālos ēdienus. Šo veiksmīgo projektu tagad turpinās 12 iestāžu tīkls pārrobežu reģionā, daloties paraugprakses piemēros un vairojot zināšanas par vietējiem pārtikas produktiem un ēdieniem.

<http://europa.eu/!Ry96CB>

- Kopējais ieguldījums: EUR 903 028
- ES ieguldījums: EUR 767 574

ATDZĪVINA LAUKU UN KULTŪRAS TŪRISMU KIPRĀ

- Kopējais ieguldījums: EUR 5 403 691
- ES ieguldījums: EUR 2 701 845

Kalopanagiotis ir ciemats, kas atrodas Kipras Trodosa kalnu Maratasas ielejā, un tā atdzīvīnāšana devusi lauku kopienai un gados vecajiem iemītniekiem gan sociālu, gan ekonomisku augšupeju. Atjaunojot ciemata tradicionālās būves, vecos akmens celiņus un senās fasādes un pārveidojot Laurentiju namu par kultūras un pasākumu centru, uzlabojās lauku tūrisms šajā apvidū un ieguvēji bija visi – gan apmeklētāji, gan vietējie iedzīvotāji.

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/cyprus/old-stones-and-new-life-in-kalopanayiotis

COHESIFY ļauj reģioniem izteikties

Vai kohēzijas politika ietekmē to, kā iedzīvotāji uztver ES un jūtas tai piederīgi? Un cik efektīvi politika tiek skaidrota plašai sabiedrībai? Šie un citi jautājumi bija pamatā divgadīgajam pētniecības projektam COHESIFY, ar kura galarezultātiem 2018. gada 26. aprīlī iepazīstināja politikas veidotājus, pārējās kohēzijas politikas ieinteresētās personas un pētniekus.

Pēdējo desmit gadu laikā krasi samazinājies to iedzīvotāju skaits, kuriem ir pozitīvs priekšstats par Eiropas Savienību un kuri uzticas tās iestādēm; šī uzticība atjaunojas ļoti lēni. Rodas aizvien jaunas pret ES noskaņotas un populistu partijas, un Apvienotā Karaliste pat ir nobalsojusi par izstāšanos no ES. Kādas pārmaiņas var sniegt ES politika, it īpaši kohēzijas politika, kam patlaban novirzīta trešdaļa ES budžeta līdzekļu un ko īsteno gan vietējā, gan reģionālā mērogā? Vai, pēc iedzīvotāju domām, Eiropas strukturālie un investīciju fondi spēj būtiski ietekmēt viņu ikdienas dzīvi?

Ar šo jautājumu tika iesākts projekts *COHESIFY*, lai noskaidrotu, kā iedzīvotāji kopumā uztver kohēzijas politiku. Projektā, kuru vadīja Eiropas Politikas pētījumu centrs (Stratklaidas Universitāte Glāzgovā), apvienojās daudzdisciplīnu pētnieku grupa no astoņām universitātēm un diviem MVU. Grupa izmantoja inovatīvu meto-
disku pieeju, proti, apkopoja praktiskus piemērus no 12 dalībvalstu 17 izmēģinājuma reģioniem, intervēja un apsekoja ieinteresētās personas, veica plaša mēroga telefonaptaujū, intervējot 8500 iedzīvotāju, vairākās valstīs analizēja plašsaziņas līdzekļu rāmējumu, izskatot vairāk nekā 8000 rakstu laikrakstos un vairāk nekā 110 000 publikāciju sociālajos tīklos, kā arī izmantojot 47 fokusgrupas, kurās piedalījās 240 iedzīvotāji.

Pēc projekta *COHESIFY* direktora, Stratklaidas Universitātes profesora, Džona Bahtlera (*John Bachtler*) vārdiem, galvenais secinājums ir šāds: "Kohēzijas politikas izdevumi un komunikācija patiesi ietekmē pilsoniskās sabiedrības priekšstatu par ES un Eiropas integrāciju, kā arī to, cik lielā mērā iedzīvotāji jūtas piederīgi ES. Ja politikas veidotāji reģionālajā un vietējā mērogā vēlas uzlabot iedzīvotāju piederību ES, kohēzijas politika neapšaubāmi ir efektīvs instruments, taču tikai tajā gadījumā, ja par to ir pietiekami daudz informācijas."

Kādas ir ES iedzīvotāju domas?

Projekta rezultāti skaidri liecina, ka kohēzijas politika patiešām ietekmē to, kā iedzīvotāji uztver ES un piederību tai. "Pēc diskusijām ar fokusgrupām atklājās, ka ES iedzīvotājiem ir neskaidras un paviršas zināšanas par kohēzijas politiku. Iedzīvotāji atzīst, ka politika ir svarīga, lai mazinātu reģionālās atšķirības un uzlabotu dzīves kvalitāti, taču uzskata, ka viņiem trūkst informācijas. Viņi vēlas vairāk iesaistīties lēmumu pieņemšanā par finansējuma piešķiršanu vai pārvaldīšanu savā apgabalā," skaidroja Dublinas Trinitijas koledžas pārstāve Dr. Andreja Pegana (*Andreja Pegan*) Eiropas Reģionu komitejas noslēguma pasākumā Briselē.

Kaut arī kohēzijas politika ne vienmēr tieši ietekmē ES iedzīvotāju piederības sajūtu Eiropai, daudzi no viņiem atbalsta politikas principus (it īpaši ekonomikas attīstības atšķirību mazināšanas principu). Apstiprinājies arī tas, ka daudzi iedzīvotāji pozitīvi vērtē kohēzijas politikas ietekmi uz vietējo reģionu vai pilsētu.

Šo faktu pamatā ir 8 500 iedzīvotāju apsekojuma rezultāti, kā norāda projekta *COHESIFY* vadītājs Dr. Karloss Mendess (*Carlos Mendez*) no Stratklaidas Universitātes: "Iedzīvotāji zina par Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fona finansētajiem

projektiem, un viņu piederības izjūta Eiropai lielā mērā ir atkarīga no tā, kādu labumu šie projekti dod viņu ikdienas dzīvei un reģiona attīstībai."

Projektā noskaidrots arī tas, ka priekšstatu par ES un it īpaši kohēzijas politiku veido finansējuma apjoms, tā atdeve un attiecīgi laba pārvaldība.

Zināšanu vairošana par kohēzijas politiku

COHESIFY rezultāti liecina, ka svarīgi ir nošķirt reģionālā un vietējā līmeņa ES izdevumus un panākt, lai šie izdevumi atbilstu iedzīvotāju vajadzībām un risinātu attīstības jautājumus, kas viņiem patiesi rūp. Šobrīd iedzīvotāji uzskata, ka viņi nav pietiekami informēti par kohēzijas politiku, un politikas ieinteresētās personas atzīst, ka informēšana nav bijusi viena no galvenajām prioritātēm. Komunikācijas stratēģijās par vienu no svarīgākajām prioritātēm jāizvirza iedzīvotāju informēšana par kohēzijas politikas projektiem, lai viņi novērtētu ES ieguldījumu sava reģiona attīstībā.

Pētnieki konstatēja pārsteidzošu faktu: tradicionālie plašsaziņas līdzekļi (īpaši televīzija) un reklāmas stendi ir vieni no visefektīvākajiem informēšanas rīkiem. Sociālie tīkli ir maznozīmīgāki, nekā paredzēts. ➤

Kā kohēzijas politika tiek atainota plašsaziņas līdzekļos?

Kādā no pētījuma posmiem analizēja plašsaziņas līdzekļos formulēto kohēzijas politikas uztveres rāmējumu. Tika analizēti vairāk nekā 110 000 raksti plašsaziņas līdzekļos, kā arī publikācijas un komentāri sociālajos tīklos. Kipras Tehnoloģiju universitātes pārstāve Dr. Vasiliki Triga (*Vasiliki Triga*) skaidroja: “Kohēzijas politikas rāmējums kopumā ir patiesi pozitīvs, jo divi dominējošie rāmji ataino kohēzijas politikas labvēlīgo ietekmi uz dalībvalstu ekonomiku, kā arī acīmredzamo iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu.”

Analīzes rezultātos atklājās arī teritoriālās atšķirības. Kohēzijas politikas rāmējums reģionālajos plašsaziņas līdzekļos ir pozitīvāks vispārējās ekonomiskās ietekmes ziņā, taču valstu plašsaziņas līdzekļi vairāk pievērsušies negatīvam rāmējumam, kritizējot to, kā kohēzijas politika tiek īstenota.

COHESIFY

Ilgums: no 2016. gada februāra līdz 2018. gada maijam

Galvenais partneris: Stratklaidas Universitāte, Eiropas Politikas pētījumu centrs

Partneri: Centrāleiropas Universitāte (HU), Kipras Tehnoloģiju universitāte, Delftas Tehnoloģiju universitāte (NL), *Old-Continent* (BE), Milānas Politehniskā universitāte (IT), *Regio+* (ES), Dublinas Trinitijas koledža (IE), Manheimas Universitāte (DE), Varšavas Universitāte (PL)

Programma: Pētniecības un inovācijas programma “Apvārsnis 2020”

Finansējums: EUR 2,4 miljoni

Kohēzijas politika pēc 2020. gada

Projekta *COHESIFY* galvenos ieteikumus un rezultātus iesniedza ES politikas veidotājiem, lai tos ņemtu vērā apspriedēs par 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu un kohēzijas politikas tiesisko regulējumu. Pētījums liecina, ka kohēzijas politika efektīvi sekmē pozitīvu priekšstatu par ES un piederības sajūtu Eiropai, tomēr ES izdevumu pārvaldībai jābūt decentralizētai, nevis centralizētai, kā līdz šim.

Viens no galvenajiem *COHESIFY* priekšlikumiem ir ieviest ES finansējuma plānošanā un komunikācijā pieeju, kuras centrā ir iedzīvotāji un viņu iesaistīšana, tādējādi strauji uzlabojot iedzīvotāju līdzdalību un priekšstatu par kohēzijas politiku un ES. ■

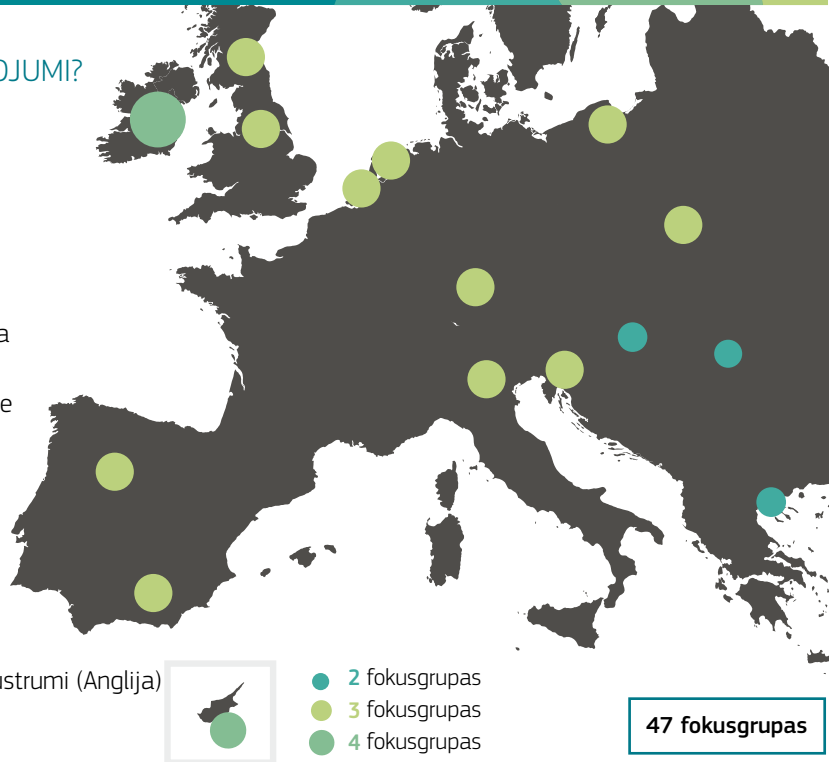
PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

www.cohesify.eu

APTAUJA: IEDZĪVOTĀJU ZINĀŠANAS PAR KOHĒZIJAS POLITIKU, TĀS IETEKMI UZ EIROPAS PIEDERĪBAS SAJŪTU UN IEGULDĪJUMU ŠĪS SAJŪTAS VEIDOŠANĀ

KUR TIKA VEIKTI APSEKOJUMI?

- Kipra:** Kipra
- Vācija:** Bādene-Virtemberga
- Griekija:** Vidusmaķedonija
- Ungārija:** Rietumaizdonava
- Īrija:** Dienvidīrija un Austrumīrija
- Itālija:** Lombardija
- Polija:** Priekškarpatu vojevodiste
- Polija:** Pomožes vojevodiste
- Rumānija:** Rietumi
- Slovēnija:** Rietumslovēnija
- Spānija:** Andalūzija
- Spānija:** Kastīlija un Leona
- Nīderlande:** Flevolande
- Nīderlande:** Limburga
- Apvienotā Karaliste:** Ziemeļaustrumi (Anglija)
- Apvienotā Karaliste:** Skotija

KAS BIJA RESPONDENTI?

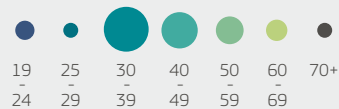
240 DALĪBNIEKI

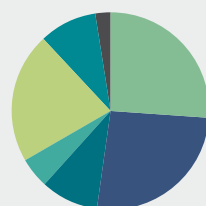
110 SIEVIETES

VECUMS

KĀ RESPONDENTI TIKA PIESAISTĪTI?

- "Sniega bumbas" efekts
- COHESIFY iedzīvotāju apsekojums
- Sociālie tīkli
- Ārējais vervētājs
- Piesaistīšana uz vietas
- Pētnieku grupas sociālais tīkls
- Reklāmas ziņojumu dēļos vai laikrakstos

PROJEKTI

JAUNA PLŪDU AIZSARGSISTĒMA PASARGĀ VIČENCU

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 41 000 000

ES IEGULDĪJUMS
EUR 4 470 762

Ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējuma palīdzību Veneto reģionā Itālijas ziemeļaustrumos tika pabeigts vērienīgs plūdu aizsargsistēmas projekts. 2010. gadā reģionu satricināja postoši plūdi, un tūlīt pēc tam iesākās darbs pie šīm būvēm, kas pasargās Vičencas pilsētu un apkārtējās teritorijas.

Projekta gaitā Kaldonjo reģionā uzbūvēja pārplūdes baseinu, kurā ietilpst 3 800 000 m³ Timonkio upes ūdens. Agrāk, kad upes ūdens plūsma sasniedza maksimuma līmeni, visi Vičencas, tuvējās Padujas un upes ielejas iedzīvotāji tika pakļauti ļoti lieliem plūdu riskam.

Tagad pārmērīgi lielās ūdens masas nonāk jaunajā baseinā un paliek tur līdz brīdim, kamēr upes plūsma atgriežas normas robežās. Tiklīdz ūdens līmenis krities, iztukšošanas sistēma ļauj pārplūdušajam ūdenim atplūst atpakaļ Timonkio upē. Aptuveni 85 % kopējā ūdens apjoma var iztukšot 12 stundās, un 100 % var iztukšot 24 stundās.

Šis Timonkio upes pārplūdes baseins ir svarīgākais elements visos pasākumos, kas veltīti reģiona aizsardzībai, jo tas samazinās Vičencas pārplūšanu par 75 %.

Kā darbojas plūdu aizsargsistēma

Pārplūdes baseins tika izveidots, sadalot plūdu plūsmu divās zonās, tādējādi ļaujot ierobežot upes krastu augstumu. Krasti, kas robežojas ar baseinu un nodala abas ūdens savākšanas zonas, stiepjas kopumā 5,2 km garumā, bet baseina kopējā platība ir aptuveni 110 hektāri.

Tika uzbūvēti arī slūžu vārti un kanāli, kas savieno abus rezervuārus un pārvieto ūdeni no Timonkio augšup pa straumi uz baseinu. Papildus tika uzstādīti arī avārijas pārgāznes aizsprosti – viens no tiem savienots ar augšējā baseina pārplūdi, lai novadītu ūdeni lejup, bet otrs paredzēts ūdens novadīšanai upē no apakšējā baseina. Turklāt tika veikti dažādi zemes darbi, lai padarītu vienmērīgu baseina plūsmu un nostiprinātu upes gultni un krastus.

Pamatojoties uz Itālijas Padujas Universitātes veikta pētījuma rezultātiem, rezervuāra pamatnē uzbūvēja 200 m platu ūdensnecaurlaidīgu joslu aiz rezervuāra dienvidu un austrumu puses krastiem, lai plūdu ūdens neiesūktos gruntsūdeņos. Turklāt, tā kā viens no projekta mērķiem paredz baseina nogulsnes izmantot augsnes apstrādei laikā, kad nav plūdu, ar šīm nogulsnēm ir atjaunots 50 cm biezs augsnes virsslānis.

Šis baseins nebija vienīgais objekts, ko uzbūvēja: projektā bija iekļautas arī Timonkio upes pietekas, tāpēc Malo mazpilsētā tika izveidotas divas plūdu ierobežošanas sistēmas. Šo plūdu aizsargsistēmas projektu pabeidza 2016. gadā, noslēdzot vienu posmu plašākā plūdu ierobežošanas pasākumu klāstā, ko īsteno visā Veneto reģionā un ar ko paredzēts uzbūvēt vēl 10 pārplūdes baseinus. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<http://www.regione.veneto.it/>

PROJEKTI

DIGITĀLĀ REVOLŪCIJA NODROŠINA LABĀKUS SAKARUS FRANCIJĀ

**KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 30 MILJONI**

**ES IEGULDĪJUMS
EUR 8,3 MILJONI**

Uāzas reģionā, Francijā, 2013. gadā iesāka programmu OISE THD (Oise Très Haut Débit) ātrgaitas telekomunikāciju ieviešanai, ar kuru nodrošina ļoti liela ātruma internetu tiem, kuru mājokļi aprīkoti ar optiskās šķiedras kabeļiem.

ES digitalizācijas programma, kas ietilpst Junkera izaugsmes un nodarbinātības plānā, atspoguļo Eiropas vajadzību pēc plaši pieejama un lēta interneta, kuram ir liels un ļoti liels ātrums. Francija apņēmusies līdz 2023. gadam nodrošināt visā valsts teritorijā ātrgaitas platjoslas internetu, kura pamatā ir FTTH (Fibre To The Home) tehnoloģija. FTTH tehnoloģijas mērķis ir uzlabot digitālos pakalpojumus patērētājiem, uzstādot jaunākās paaudzes optiskās šķiedras kabeļu tīklus.

Uāzas reģions Augšfrancijā, ziemeļos no Parīzes, bija viens no pirmajiem Francijas reģioniem, kurā ar platjoslas interneta programmas *TelOise* (2004.–2012. g.) palīdzību tika piedāvāts universāls pakalpojums. Tomēr sociālo tīklu, ļoti augstas izšķirtspējas televīzijas, video pēc pieprasījuma, tīkla spēļu, e-komercijas un uzņēmējdarbības datu apmaiņas straujās izplatības dēļ bija ātri jārod risinājums lielākam interneta ātrumam un efektīvam tīkla savienojumam.

Paredzēts pabeigt sešus gadus pirms termiņa

Optiskās šķiedras tehnoloģija ļauj izmantot vienu savienojuma līniju bez ierobežojumiem, kas pilnībā atbilst visām mūsdienu un nākotnē paredzamajām vajadzībām un pakalpojumiem. FTTH tīkla pamatā ir jauna veida vietējā sakaru līnija, kura veidota vienīgi no optiskās šķiedras, un tā aizvieto tālruņa sakaru līnijas no vara vadiem.

Sākotnēji programmu *OISE THD*, kas ietilpst teritoriālajā digitālās attīstības stratēģijā, bija paredzēts pabeigt 2023. gadā. Taču pēc četrus paātrinātu posmu veiksmīgas pabeigšanas šis optiskās šķiedras tīkls būs pabeigts jau 2019. gadā.

Pašreizējā telekomunikāciju infrastruktūra tiks papildināta ar virszemes un pazemes optiskās šķiedras kabeļiem 10 000 km garumā. Kopumā iedzīvotāji, kopienas un uzņēmumi iegūs 300 000 savienojumus, kas izmaksās ap EUR 30 miljoniem.

Optiskās šķiedras tehnoloģija ir vienīgā, kas visiem lietotājiem garantē identisku ātrumu neatkarīgi no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas. Tā nodrošina ārkārtīgi lielu ātrumu vismaz 100 Mb/s (megabiti sekundē) apmērā, kas 200 reizi pārsniedz ADSL un 4G tehnoloģiju. Tā kā pārklājuma un tarifu jautājums vēl nav atrisināts, 4G vēl ir jāiegulda liels darbs Francijas lauku teritorijās.

Kopš 2014. gada Uāzā izvietotas 176 324 tālruņu līgšanas (savienotāji). Gandrīz visas no reģiona 631 pašvaldībām, izņemot trīs, pievienojušās *OISE THD* kopīgajai asociācijai, kas izmanto valsts pašreizējo infrastruktūru, tostarp *France Télécom*, ERAF un *TelOise*.

Izvēloties ļoti liela ātruma optiskās šķiedras tehnoloģiju par nākotnes digitālo standartu, Uāzai ir lielas cerības rast veiksmīgākus risinājumus konkurētspējas un piesaistes jomā, kā arī pilnībā izmantot priekšrocības, ko sniedz savlaicīga pievienošanās digitālajai revolūcijai. ■

PLAŠĀKA INFORMĀCIJA

<https://oise-thd.fr/le-programme-thd/le-projet/>

PROJEKTI

MĀJĪGA DZĪVESVIETA BULGĀRIJAS JAUNIEŠIEM AR INVALIDITĀTI

KOPĒJAIS IEGULDĪJUMS
EUR 1 289 800

ES IEGULDĪJUMS
EUR 1 039 000

Moderns dzīvojamais komplekss Vracas pašvaldībā nodrošina drošus dzīves apstākļus bērniem un pusaudžiem ar garīgo un fizisko invaliditāti. Inovatīvās telpas projektētas tā, lai būtu piemērotas viņu ikdienas vajadzībām un maksimāli līdzinātos ģimeniskai videi.

Inovatīvā alternatīvā dzīvojamā kompleksa (*CSIAR*) projekta mērķis bija veicināt to jauniešu labāku sociālo integrāciju, kuri cieš no garīgas vai fiziskas invaliditātes. Projekts, kas ietilpst Bulgārijas kopējā stratēģiskajā bērnu aizsardzības sistēmā un Vracas pašvaldības sociālo pakalpojumu stratēģijā, bija cieši saistīts ar ANO Konvencijas par bērna tiesībām pamatmērķiem.

Pateicoties Eiropas Reģionālās attīstības fonda prāvajiem ieguldījumiem, ar *CSIAR* palīdzību Bulgārijas ziemeļrietumu reģionā uzbūvēja trīs ģimeniskus izmitināšanas centrus un vienu drošu mājokli. Centrus var izmitināt 50 bērnus, sniedzot viņiem pajumti un aprūpi ģimeniskā vidē, lai novērstu stigmatizāciju, ar ko šiem bērniem bieži nākas saskarties.

Tā kā centri atrodas visblīvāk apdzīvotajos Vracas rajonos, projektētāji ļoti rūpīgi pielāgoja visus mājokļa aspektus, tostarp ēku projektu, ainavas plānojumu un aprīkojumu, lai sekmētu iemītnieku sociālo iekļaušanu un dalību kopienas dzīvē.

Rūpes un uzmanība

Mājīgā un harmoniskā vide palīdzēja arī bērniem iegūt izglītību un saņemt veselības un sociālās aprūpes pakalpojumus, kas bija īpaši piemēroti un pielāgojami viņu vajadzībām.

Projekta vadītāja Rozalina Georgijeva (*Rozalina Georgieva*) sacīja: “Ģimeniskie izmitināšanas centri un drošais mājoklis nodrošina krasi atšķirīgus sociālos pakalpojumus bērniem un pusaudžiem ar garīgo vai fizisko invaliditāti. Abu izmitināšanas pakalpojumu pamatā ir līdzjūtība un cilvēka cieņas ievērošana neatkarīgi no personas etniskās izcelsmes, dzimuma, invaliditātes, vecuma vai sociālā stāvokļa.”

Projekts *CSIAR* palīdzēja risināt arī stratēģijas “Eiropa 2020” nodarbinātības mērķus. Ar šo projektu tika izveidotas 39 pastāvīgas darbvietas vienā no Eiropas vismazāk attīstītajiem reģioniem, kas palīdzēja uzlabot šī apgabala attīstību. Cerams, ka turpmāko finansiālo atbalstu dzīvojamo māju kompleksam nodrošinās vai nu Bulgārijas valdība, vai arī vietējā pašvaldība. ■

PROGRAMMA

8.–11. OKTOBRIS

Brisele (BE)

Eiropas Reģionu un pilsētu nedēļa

18.–19. OKTOBRIS

Sofija (BG)

EUSDR 7. ikgadējais forums

20.–21. NOVEMBRIS

Insbruka (AT)

EUSALP 2. ikgadējais forums

Papildinformāciju par šiem pasākumiem skatiet *Info regio* tīmekļa vietnes sadaļā "Programma":
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/newsroom/events/

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2018. gads

PDF: ISSN 1725-8235

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkāļimantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Šis žurnāls ir iespiests uz pārstrādāta papīra angļu, franču, vācu, bulgāru, grieķu, spāņu, itāļu, poļu un rumāņu valodā. Tas ir pieejams 22 valodās šajā tīmekļa vietnē:
http://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/panorama-magazine/

Šī izdevuma saturs pabeigts 2018. gada jūlijā.

© Eiropas Savienība, 2018. gads

Printed in Belgium

FOTOGRAFĪJAS (LAPPUSES):

Vāks: profesore Valērija Nikolosi (*Valeria Nicolosi*), Dublīnas Trinitijas koledža
3., 4. lappuse: © Eiropas Savienība
6. lappuse: © CMMI; © *Instalação do i3S*; © RE-CEREAL; © ASTUTE; © CNSP
7. lappuse: © CLIMACT; © SAVEMYBIKE; © VTT; © CEEC-Jena
8. lappuse: © Varmijas-Mazūrijas vojevodiste; © Morāvijas Silēzijas reģions; © *Kastela*; © *ReproUnion*; © Valsts izglītības attīstības aģentūra; © Briseles reģions; © *Sefcam*
9. lappuse: © Čami Dunajecas kopiena; © *Vista Alegre* vēsturiskā mantojuma muzejs; © Dzelzs laikmeta Donava © *Nant Gwrtheyrn*; © Gozo reģions
10. lappuse: © Eiropas Savienība
18. lappuse: Karīna Vangorda (*Karin Wängård*); © Pēters Knutsons (*Peter Knutson*); Iskra Mihailova (*Iskra Mihaylova*) © Eiropas Parlaments
19. lappuse: Luka Žajē (*Luca Jahier*) © Eiropas Savienība; Karls-Haincs Lamberts (*Karl-Heinz Lambertz*) © Eiropas Savienība
20. lappuse: Karls-Haincs Lamberts (*Karl-Heinz Lambertz*) © Eiropas Savienība; Magnuss Bertsons (*Magnus Bertsson*) © AER
21. lappuse: © *Eurocities*
22. lappuse: Stefano Bonačini (*Stefano Bonacini*) © CCRE CEMR; Eleni Marianu (*Eleni Marianou*) © CPMR CRMP
23. lappuse: Leo Viljams (*Leo Williams*) un Vito Teleska (*Vito Telesca*) © EAPN

24. lappuse: Džana Heinsvorta (*Jana Hainsworth*) © *Eurochild*; J. Vadakastanis (*J. Vadakastanis*) © Eiropas Invalitātes forums
25. lappuse: © *BusinessEurope*
26. lappuse: E. Hantere (*A. Hunter*) un R. Hugenots-Noels (*R. Huguenot-Noël*) © EPC
27. lappuse: © *CEE Bankwatch Network*
28., 29., 30. lappuse: © Eiropas Savienība
32. lappuse: © *Thinkstock/mady70*
33. lappuse: © *Thinkstock/evjafjallajokull*
36. lappuse: © *Portershed* © *iStock/SolStock*; *Insight* © Eidens Kroļijs (*Aidan Crowley*)
37. lappuse: © Vietējie uzņēmumu biroji © *iStock/nd3000*; *aerogen* © *iStock/Stīvs Debenports* (*Steve Debenport*)
38. lappuse: © *Centris Adapt*; centris *Connect* © *iStock/metamorphworks*
39. lappuse: © Īrijas valdība
44., 45. lappuse: © Eiropas Savienība
46. lappuse: © Manū Fernandess (*Manu Fernandez*)//*AP Images*
47., 48. lappuse: © *Associated Press*
49. lappuse: © Ronalds Zaks (*Ronald Zak*)//*AP Images*
50., 51. lappuse: 1., 5.: Janušs Tatarkevičs (*Janusz Tatariewicz*) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija; 2., 4., 9., 12.: fotoattēli no attiecīgo finansējuma saņēmēju personīgā arhīva; 3.: Lukašs Matvejs (*Łukasz Matwiej*) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija; 6.: Arkadiušs Lavrivjanecs (*Arkadiusz*

Lawrywaniec) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija; 7., 10.: Macejs Ralovskis (*Maciej Ralowski*) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija; 8.: Mateušs Vojašeks (*Mateusz Wojtaszek*) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija; 11.: Francīšeks Mazurs (*Franciszek Mazur*) © Polijas Investīciju un ekonomikas attīstības ministrija
52. lappuse: © *Bois du Cazier* © Liks Viatūrs (*Luc Viatour*) (<https://lucnie.be/>)CC-BY-SA-3.0/CC-BY-SA-2.5
53. lappuse: © Gietoksnis *Peristera* © *iStock/sjhaytov*; baroka stila ēku kompleks un dārzi Kuksā © Gabriela Čapkova (*Gabriela Čapková*); Vēju tomis © Grieķijas Kultūras un sporta ministrija
54. lappuse: © *Rūme* © Kaspars Sēlis; kinematogrāfijas institūts *EYE* © *Jvhertum*/CC-BY-SA-3.0; Vila du Konde © *iStock/THEGIFT777*; fermas Mijavas kalnu nogāzē © Slovērijas Lauksaimniecības un lauku attīstības ministrija
55. lappuse: Dragomīnas klostēris © Geboju Dumitru Mihajs (Geboiu Dumitru Mihai)/CC-BY-SA-3.0-RO; *P.E.S.C.A.* © *iStock/DragonImages*; Kalopanagiotis © Nikosijas pašvaldība
56., 58. lappuse: © *Cohesify*
60. lappuse: © Vičencas pašvaldība, Itālija
61. lappuse: © *Oise Très Haut Débit* (*SMOHTD*)
62. lappuse: © Dejans Dimitrovs (*Deyan Dimitrov*)

SEKOJIET LĪDZI NOTIKUMIEM

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/photos/euregional/)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
 cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
 @CorinaCretuEU

Publikāciju birojs

Eiropas Komisija
 Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts
 Komunikācija – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-pasts: regio-panorama@ec.europa.eu